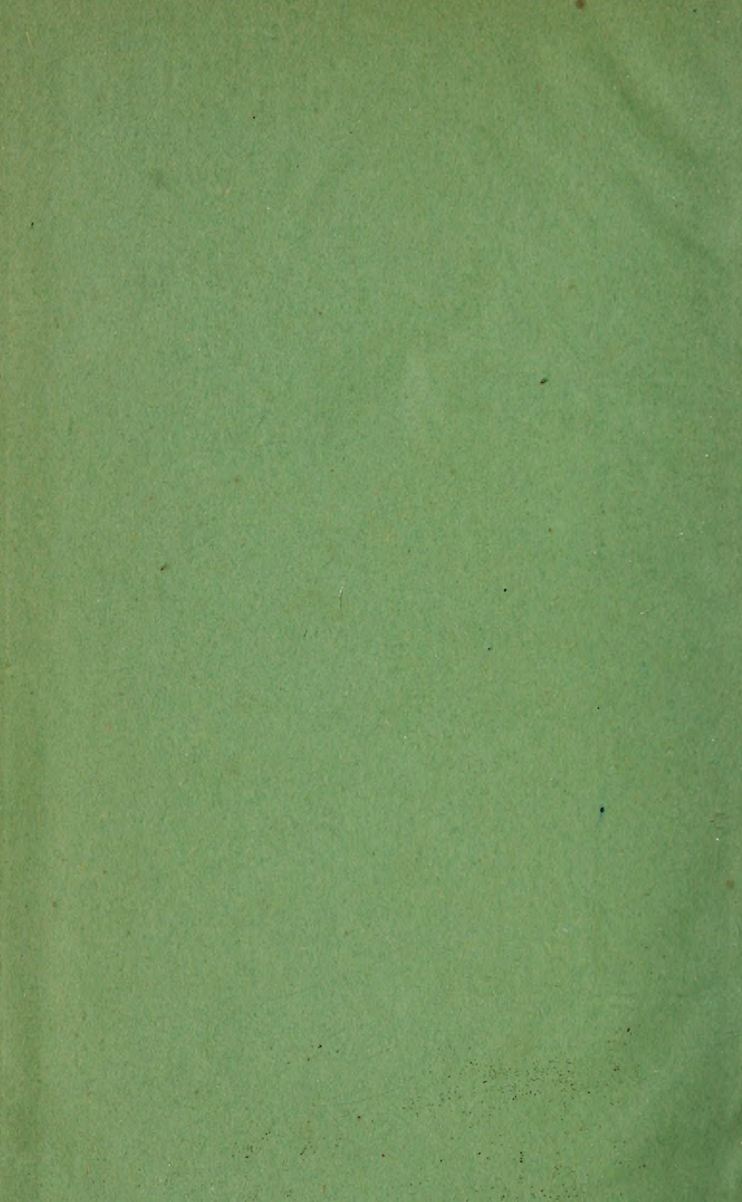
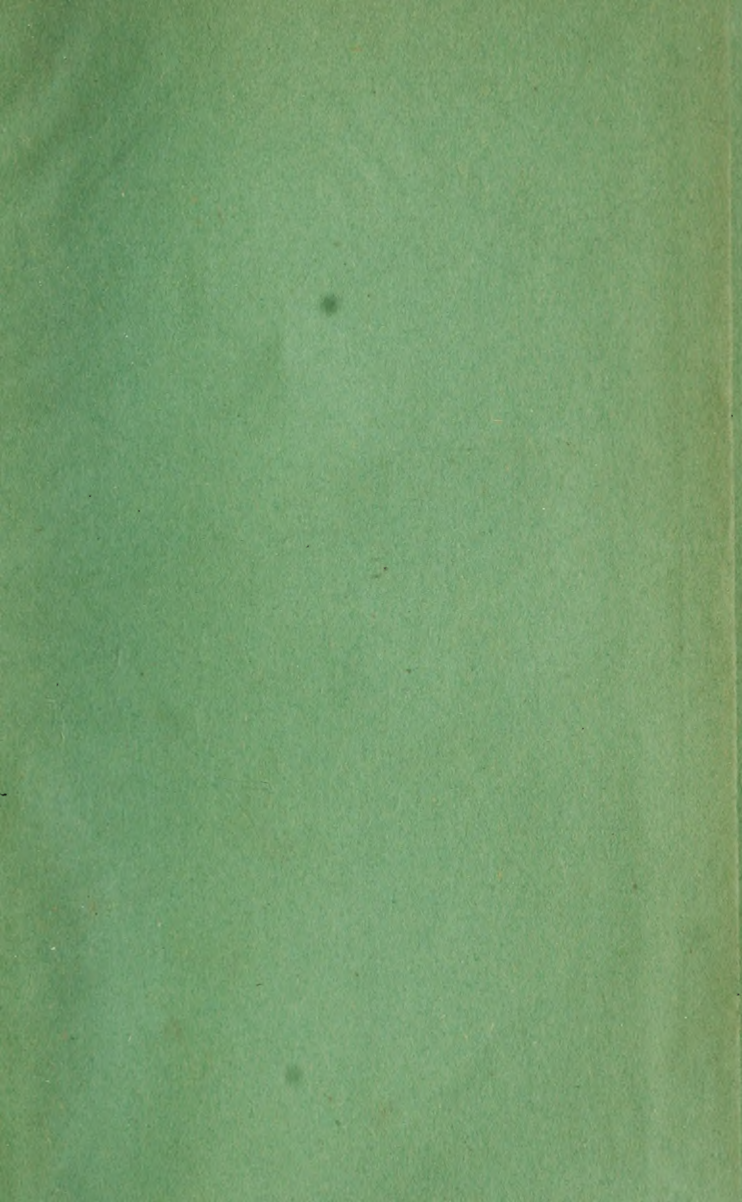

Fevzi, Mehmet Mazhar
Haber-i sahih

Fevzi, Mehmet Mazhar

خبر صحیح

Haber-i sahih

جلد ثالث

v. 3

ایکی فصلی مشتملدر

فصل اوّل

غازی سلطان مراد ثانی حضرتلرینك مدت سلطنتلری اولان (اوتوز) سنه‌لك وقایعی شاملدر .

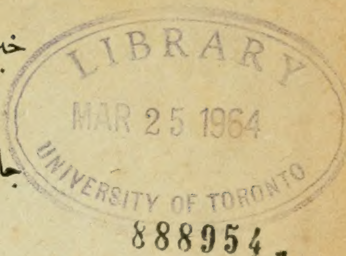
اثر

محمد مظهر فوزی

١٢٩١

c1874

خبر صحیح

جلد ثالث

غازی سلطان مراد ثانی حضرتلرینك جلوسی

خاتمهٔ جلد ثانیده بیان اولندیغی و جهله چلبی سلطان محمدك ادرنه‌ده ارتحالی وقوعنده ارکان دولت اماسیه‌ده بولنان ولی عهد سلطنت سلطان مراد ثانی حضرتلرینك تخت عالی بخت عثمانی یی تشریفلرینی عرض و اعلام ایتمشلر ایدی .

پادشاه مشارالیه اماسیه‌دن حرکتله بروسه‌یه شتابان والتنجی پادشاه اوله‌رق (سکز یوز یکرمی درت) سنه‌سی صفرالخیرینك اون یدنجی کونی پدرلرینك وفاتندن قرق ایکی کون صکره اون سکز یاشنده

بولندقلری حالده جالس سریر شوکت مصیر عثمانیان اولدیلر ·

ازمیر اوغلی وسائر حکمداران اسلامیه چلبی سلطان محمدك روم ایلنده کیفسز بولندیغی زمانی افکار فاسده‌لرینك اجراسنه مساعد بوله‌رق خلیع العذارانه حرکاته تصدی ایتمکده ایدیلر ·

پادشاه نوجاه بو حکامی تدبیر حکیمانه ایله دائرهٔ اطاعتده طوتمق مقصدیله جمله سنه استمالتنامه‌لر نشر ایتدی · وبو صورتله فتنه جویانك افکار مفسدت آثارینی تعدیل ایله تحدث غوائله میدان ویرمامك ایستدی ·

لکن زیرده تفصیل اولنه جق وقعه بنیان مرصوص الاساس سلطنتی از قالدیکه ورطهٔ اندراسه دوشیره یازدی ·

دوزمه مصطفی وقعه‌سی

پادشاه بالانتباه اناطولی جهتنك اصلاح وتأمین

احوالیله مشغول ایکن مصطفی نامنده برادم سلانیکدن ظهور ایدرك « تیمور وقعه سنده ضایع اولان شهزادکان یلدیرم خاندن مصطفی چلبی بنم » دیو ادعای حق سلطنته قیام وغازی اورنوس زاده لرکبی روم ایلینك مشاهیر امراسی باشنه طوپلانوب و (سیروز) قلعه سنی یدضبطنه کچیروب ادعاسنی بالاخره عمومه تصدیق ایتدیره جك قدر کسب قوت وانتظام ایتدیکی حوادث هائله سی سامعه خراش اوله دوشدی ·

مصطفی چلبینك تیمور محاربه سنده نابدید اولدیغی واوزماندن بری حیات ومماتندن بر اثر ایشیدلمدیکی معلوم ایسه ده بو شخص مدعینك ادعاسنی جرح وابطال وعمومك قلبندن ازالهٔ اشکال ایده جك الده بر سند قوی یوغیدی ·

خصوصیله بو شخصی میدان مفسدته صالویرن بقای حیات حکومتنی دائما مملکت وسلطنت عثمانیه نك اختلال وزوالنده ارایان استانبول ایمپراطوری (مانوئل) ایدی ·

بناء علیه ایشك اهمیتی پك اغر اولدیغندن پادشاه ارکان دولتی جمع ایله مشورت ایتدکده وزرادن (ابراهیم) و (عوض) پاشالر (بایزید) پاشا نك رقیبی بولندقلری جهتله آنی برقضایه اوغراتمق املنده اولدقلرندن بویله تهلکه لی و نازك بر مسئله ده اغراض خفیهٔ نفسانیه لرینی اجرایه قالقیشوب مجرد مشارالیهی بر دشمن قوی یه ازدیرمك اوزره آنك روم ایلی جانبنه کچوبده (دوزمه مصطفی) نك جمعیتنی تفریق ایتمسی تدبیرینی اورتایه قویدیلر .

بو تدبیرك حسددن منبعث عاقبتی وخیم بررأی سقیم اولدیغنی امرای بنامدن تیمور تاش پاشازاده (امور) (اورج) و (علی) پاشالر هرنقدر بیان ایتمشلر ایسه ده ابراهیم وعوض پاشالرك القاآتی تأثیر ایتدیکندن بایزید پاشانك برفرقه عسکرله روم ایلینه کچمسی پادشاه طرفندن امر و اصرار و استانبول ایمپراطوری دوزمه مصطفی ایله متفق اوله رق استانبول

جهتندن عساكر شاهانه نك عبورينه موافقت
ايتمديكى جهتله بايزيد پاشا (كليبولى) معبرندن
امرار اولندى ·
فقط دوزمه مصطفا نك روم ايلنده تشكيل ايتديكى
جمعيت او يله بايزيد پاشانك فرقهٔ خفيفه سى نمايشيله
طاغيلور درجه ده دكل ايدى ·
بناءً عليه پاشاى مشار اليه بو كيديشك منتج موفقيت
اوله ميه جغنى بيلديكى ايچون حين عزيمتنده پادشاهه
[دوزمه مصطفى دعواى وراثت ايتديكى جهتله
يك چوق ساده دلان انى دعواسنده محق طانييوب
باشنه طوپلانمش اولدقلرندن شايد يانمده كى عسكردن
دخى او طرفه ميلان حس ايدرده لاجل المصلحه
ساخته اوله رق بن دخى اكا انقياد و دخالت ايده جك
اولور ايسه م خيانته حمل اولنماسون] ديه رك
ايلروده اجراسنه مجبور اوله جغى حركتندن اولجه
تبريهٔ ذمت ايلدى ·
فى الحقيقه بايزيد پاشا طبقى ملحوظى كبى دوزمه

مصطفانك اردوسی غایت منتظم بولوب كندی رفاقتنده‌كی فرقه‌نك اوطرفه میلنی دخی تحقیق ایتمسیله ایستر ایستمز طوغریجه دوزمه مصطفایه دخالت ودعواسنك صحتنی یعنی وارث سریر سلطنت عثمانیه بولندیغنی تصدیقه مسارعت ایتدی ·

دوزمه مصطفی پاشانك قدومندن محظوظ اوله‌رق ابتدا مظهر التفات و اعتبار ایتمش ایسه‌ده طور ومشوارندن دخالتنك ساخته اولدیغنی تفرس ایتمش اولدیغندن سازلی دره نام محلده مشار الیهی اعدام ایدیویردی ·

روم ایلینك عموم امراسندن ماعدا تدبیروشجاعتله مشهوراولان ازمیراوغلی (جنید) بك دخی دوزمه‌نك اردوسنه التحاق ایدوب انك وزارتی منصبنده بولنوردی ·

عزب و مسلمناملریله دولت علیه‌ده مدت مدیده استخدام اولنان پیاده عسكرینی بومأموریتنده میر موهی الیه تأسیس ایلمدی ·

بو تدبیر ایله بتون روم ایلینک خلقی دوزمه مصطفانک
اردوکاهنه مجتمع اولدیلر . و سلطان مرادی ازاله
ایله بروسه تختکاهنی دخی ضبط ایتمك اوزره برقوهٔ
جسیمه ایله کلیبولی معبرندن اناطولی یقه‌سنه کچوب
(میخالیج) صحراسنده چادرلرینی قوردیلر .
سلطان مراد بوداهیهٔ دهیانک دفعی مشکل اولدیغنی
بیلورسه‌ده بخت وطالعه استناد وبعض اهل حالدن
روحانی استمداد ایدرك قلیل العدد قوهٔ موجوده‌سیله
دشمنی قارشولمق اوزره (اولوباد) نهری کنارینه
عزیمتله اردوسنی قوردی .
دوزمه نك اللی بیك سواری و یکرمی بیك پیاده‌دن
مرکب سواد جمعیت دهشت نماسیده نهرك او بر
جانبنه یایلدی .
تیمور تاش پاشا زاده (امور) (اورج) و (علی)
پاشالر بوصره‌ده پادشاهه بر حسن تدبیر القا ایتدیلر
شویله که : سلطنت سنیه امراسنك قدماسندن
اولوب مرحوم موسی چلبینك وقعهٔ اخیره سنده

چلبی سلطان محمد مرحوم جانبندن (توقاد) زندانده حبس و تسجین ایدلمش اولان مشهور میخال زاده (محمد بك) روم ایلی امراسنك آشناسی و جمله سنك پیشواسی اوله‌رق انلره سوزی تأثیر ایده‌جکندن عفو و جلبیله اردوده استخدام اولندیغی تقدیرده حصول موفقیت مأمول اولدیغنی اخطار ایلمریله مشارالیهك زنداندن چیقاریلوب کتورلمسی ایچون ادم کوندرلمش ایدی .

سلطان مراد ثانی حضرتلرینك سعادت ظالعی آثارندن اوله‌دق دوزمه‌ده مصطفایه نهر کنارینه مواصلتی اثناده بررعاف دائم عارض اولوب یعنی اوچ کون اوچ کیجه بورنندن قان اقوب وجودی ضعفه دوچار اولمسندن طولایی حرب ایله هجومی بش اون کون تأخیر ایتدی .

بو ایام فرصتده اطراف و اکنافدن خیلیجه عساکر عثمانیه طوپلاندیغی مثللو میخال زاده محمد بك دخی اردوی همایونه یتشدی .

محمد بك موجود اولدیغی حالده دشمنك تنكیل وتدمیری امرنده عقد مشورت اولندقده میرمشار الیهك نهر كناریته واروب ومعروف امرایی قارشوسنه چاغروب انلره تحویل افكار وحركت و دوزمه نك یعتندن فك رابطهٔ مطاوعت ایتدیرمه‌نك چاره‌سنی بولمسی تنسیب اولندی ۰

بوقرار اوزرینه محمد بك كنار نهرده (بره ترك طور خان) (بره كوملی اوغلی) (بره اورنوس اوغللری) ندای بلندیله امرای مشهوره نك جمله‌سنی مقابلهٔ خطابنه الدی ۰

میخال زاده نك یدی سكز سنه‌دنبرو میدانده نام ونشانی اولمدیغندن امرا بردن بره صاحب ندانك میخال اوغلی اولدیغنه اینانمدیلرسه‌ده وقتیله بینلرنده جریان ایتمش اولان سرائر وقوعاتك تعداد وكشفیله كندوسنی تصدیق ایتدیردكدن صكره [برشخص مجهولك ادعاسنه قاپلوبده تخت سلطنته وراثت و استحقاقی ثابت ومتعین اولان پادشاه شوكت پناهك

اطاعتـدن چیقمق سزك کبی نامدارنه لایق دکل سزك بو حرکاتکزك صوکی موجب ندامتدر] کبی برچوق مخاطبات و نصایح مؤثره ایله امرانك ذهنلرینی چلدی . وفرصت الو یرنجه جمله سنك بو طرفه کچملری ایچون سوز الدی .

دوزمه مصطفی محمد بکك امرا ایله اولان مخاطباتنی ایشیدوب تصادفات حسنه‌دن اوله‌رق بر کیجه کچید محلندن اردوی همایونه شبخون طریقیله هجوم ایتدیردیکی بش بیك قدر عزب عسکری دخی اوجه تحقیق کیفیتله امور پاشا رفاقتنده اوله‌رق کچید محلنه تعیین ایدلمش اولان عساکر شاهانه‌نك مقابله وصولتیله فنا حالده هزیمت واسارته دوچار اولدیغندن دوزمه مصطفی بو هزیمتی مخصوصی ظن ایدرك یاننده‌کی امرادن اعتمادی بوزلمش ایدی .

وزیر عوض پاشا دوزمه‌یه نزدنده بولنان روم ایلی امراسنك جمله‌سی کندوسنه غیر صادق و اردوی پادشاهی طرفندن هجوم اولنمسی مقرر اولان بر کیجه‌ده

کندوسنی طوتوب پادشاهه تسلیم ایتمکه متفق
اولدقلرینی متضمن ر یا کارانه برمکتوب یازوب
کوندرمش اولدیغی مثللو امور اوروج وعلی پاشالر
دخی ازمیر اوغلی جنید بکه [سزعداد ملوکدن
صاحب مکنت برذات شجاعت سیرت بولندیغکز
حالده اویله مجهول النسب برمدعی کاذبه تبعیتله
انك وزارتنه دخی تنزل ایتمکز شانکزه شین دکلیدر ؟
بالجمله امرا دوزمه مصطفانك ساخته اولدیغنی
اکلادقلرندن بوطرفدن شبخون اولندیغی کیجه
دوزمه یی اللریله طوتوب حضور پادشاهی یه تقدیم
وتسلیم ایتمکی قرارلشدیرمشلردر . اوحالده سزکده
فلاکته اوغرایه جغکزده شبهه یوقدر . همان لیلهٔ
مصممه نك حلولندن اول پادشاهه دخالتله اظهار
ندامت واستدعای عفو ومرحمت ایتمکز سزه بادیٔ
نجات وسلامتدر] مألنده بشقه بشقه مکتوبلر
یازوب کوندردیلر .
عوض پاشانك مکتوبی دوزمه مصطفایه و پاشالرك

مکتوبلری دخی جنید بکه بالوصول هر ایکیسی
الدقلری مکتوبلری بربرینه کوستروب مضمونلرنده
مطابقت بولنمسندن ودوزمه نك ذاتا میخال زاده نك
مخاطباتندن طولایی یری پره‌لنمش اولمسندن ناشی
ایکیسیده حیرت ودهشته دوشدیلر ٠
عوض پاشا مکتوبنده تعیین ایتدیکی کیجه‌ده
عساکر عثمانیه‌یی کندی قوماندەسنه الەرق ضرب
طبول وسورنا وغلغلهٔ صدای دهشت فزا ایله نهردن
قارشویه کچیرمکه باشلایجه کرك دوزمه مصطفی
وکرك جنید بك ارتق ثبات ایده‌میوب فرار یولنی
طوتدیلر ٠
روم ایلی امراسی میخال زاده‌نك ذکری سبقت ایدن
خطابت حکمت بلاغتی ثمره‌سی اوله‌رق نه مقابله
نه‌ده فرار قیدنده اولمدقلرندن عوض پاشا دوزمه‌نك
اوتاغنی واسباب احتشامنی ضبط ایله برابر پادشاه
بختیار سلطان مراد جلیل الاثاره تبشیر ظفر ودرحال
نهر اوزرینه برکوپری قوردیروب تسهیل مرور

شاه وعسكر ايتدى .

ايرتسى كونى على الصباح پادشاه موكب همايونيله قوريلان كوپريدن مرور ايتدكده روم ايلى امراسى ايتدكارى كستاخلقلرندن خجيل اولدقلرى حالده اشك ندامت دوكه‌رك كفن دركردن باركاه مرحمت آكتناه پادشاهى يه دخيل دوشديلر .

وزير ابراهيم پاشا بو امرانك قتل و اعداملريله اجراى سياست اولنمسى طرفنه سلطان مرادى سوق وتشويق ايتديسه‌ده سوزينى تأثير ايتديره‌مدى عوض پاشا وميخال زاده محمد بكلك رجا وشفاعتلريله جمله‌سى عفو عالى يه نائل اولديلر .

كله‌لم دوزمه مصطفانك حالنه :

مومى اليه ليلهٔ معهوده‌ده اردوكاهدن بعض اياقداشلريله فرار ايدنجه روم ايلينه كچمك اوزره ساحل بحرى اوزليوب (بيغا) قاضيسى واسطه‌سيله تدارك ايده‌بيلديكى سفينه‌يه راكبا كليبولى يه كذار واناطولى ساحلنده نقدر سفاين وار ايسه اردوى همايونك

مروریته یراماق ایچون ساحلدن ابعاد ایتمشیدی . پادشاه مظفر سپاه فرازیلری تعقیب و بیغا ساحلنه سوق موکب بیوردی .

جنید بکك ایدین طرفنده و دوزمه مصطفانك دخی روم ایلینه قاچدقلری نمایان اولدی .

دوزمه نك شاید اپاغی دوزباصه جق اولور ایسه یته تویتی دوزوب میدانه چیقمسی ملحوظ اولدیغندن ارقه سی براغلمیه رق دردست ایله ازالهٔ وجودی ایجاب مصلحتدن اولمسیله همان قارشو یه کچلمك ایستنلدیسه ده بیغاولابسکی ساحللرنده سفینه بولنمدیغی جهتله ارکان دولت اضطرابه دوشدیلر .

کلیبولی عاملی بولنان طهارتسز خطیب لقبیله ملقب ذات ابراهیم پاشانك منسوباتندن بولنمسیله هرنه صورتله ممکن ایسه سفاین تدارك ایتمك اوزره پاشای مشارالیه عامل موی الیهه بر یوزکچ واسطه سیله بر مکتوب کوندروب اواثناده بالتصادف کلیبولی یه

گلمش اولان جنویزلی بر فرنك سفینه‌سنی عامل مومی الیه خفیا بش بیك التونه بالارضا استیجار وگیجه‌لین قارشویه امرار ایتدی .
الك شجیع عساکردن تحملی قدر بو سفینه‌یه دلاورلر ارکاب اوله‌رق کلیبولی‌یه مرور و بونلرك زور بازوی جلادتلریله کلیبولی لیماننده ضبط ایدیلان بر قاچ سفاین دخی اناطولی ساحلنه گچیریلوب موکب همایون دخی عبور ایتدیرلدی .
دوزمه مصطفی موکب شاهانه‌نك مرورندن خبردار اولنجه ادرنه‌یه طوغری قاچوق ایسته‌دیسه‌ده اردوی همایون ارقه‌سندن ایرلمدیغندن ادرنه‌ده دخی پایدار اوله‌میه‌رق ابتدا ظهور ایتدیکی سلانیك جهتلرینه فرار ایدرکن یانده بولنان اشخاص سلامتیقه‌سنی بوله‌میه‌جقلرینی اکلایوب کندولرینی عفو ایتدیرمکه وسیله اولمق اوزره مومی الیهی طوته‌رق تعقیبه مأمور اولان عساکر عثمانیه‌یه تسلیم ایتدیلر .
مومی الیه ادرنه‌ده حضور پادشاهی‌یه کتورلدکده

ادرنه قلعه‌سنك برجنه صلب ایتدیرلدی .

§

خاطره

بو شخصك ادعاسی مورخلرك تحریر و بیانلری وجهله حقیقة باطلمی ایدی ؟ یوقسه صحیحا اولاد یلدیرم خاندن تیمور وقعه‌سنده ضایع اولدی دینیلان (مصطفی چلبی) اولوبده بیوك برادرلرینك امارتلری اثناده میدانه چیقمش اولسه سنا و اقتدارا حکومته استحقاقسزلغی جهتله کندی حالنده یشامق ایستسه‌ده امثال عدیده‌سی کبی عدم آباده کوندریلور قورقیسیله بوزمانه قدر اختفامی ایتدی ؟ شوایکی جهت دخی احتمال عقلی یه متحمل و احتمالینك برینه قطعیجه حکم ویرمك تاریخه کوره مشکلدر . چونکه روم ایلنده بولنان امرا وخصوصیله ازمیر و اورنوس اوغللری کبی صاحب مکنت عظما بوکا تبعیت ایتدیلر . بونلرك ایچنده حق و باطلی فرق ایدر

عقل ونظر صاحبی هیچ کیمسه یوقیدی ؟
ثبوت نسبنه مدار اوله جق قدر میدانه دلائل
قویمقسزین بیاغی برحریفك (بن مصطفی چلبی یم)
دیمسیله اوقدر خلقك تصدیق ایدیورمسی غریب
برماده در .
لکن مادامکه هپ مؤرخلر احتمال اولده اتحاد
و بومصطفایی تاریخلرنده مدعی کاذب معناسنه
اوله رق (دوزمه) لقبیله یاد ایتمشلردر . بزده انلرك
اثرندن ایریلمه مدق . مومی الیه هر نه ایدیسه
دها تدن برشی ایمشکه هم (بزانتن) ایمپراطورینك
اتفاقنی همده دولت علیه نك الکزیده قوهٔ عسکریه سی
اولان روم ایلی طاقمنك مطاوعتنی قزاندی . واقعا
سلطان مراد ثانی حضرتلرینك بخت خدادادلرینك
غلبه سیله و میخال زاده نك نهر کنارنده اجرا ایتدیکی
تدابیر نطقیه سی تأثیریله ایشی باشه چیقاره مدی
فقط نتیجهٔ مرامه وصولنه دخی اسباب ظاهریه دن
هیچ برحائل قالمدیدی . بناء علیه دولت علیه اووقت

پك بيوك بر تهلكه كچيرمش اولدی ٠

§

مصطفی چلبی حادثه‌سی

سلطان مراد ثانی حضرتلری دوزمه مصطفا نك غائله‌سنی بتيردكدن صكره استانبول ايمپراطورينك دوزمه ايله بالاتفاق سلطنت سنيه عليهنه كوستردیكی اساءتدن طولایی تأديب وتنكيلی ضمننده استانبولی محاصره ايتمشيدی ٠ بو محاصره ايله اوغراشور ايكن ام الفتن چرخ هزار شوهر توليد فتنه آخر ايتدیكندن ترك محاصره ايله اناطولی يه كچمكه مجبور اولدی ٠ تفصيلی شودركه :

پادشاهك كوچك برادری اولوب پدرلری سلطان محمد مرحومك زمانلرنده حميد ولايتنه والی تعيين بيوريلان شهزاده (مصطفی چلبی) يی (كرميان) و (قرمان) اوغللری القای هوای سلطنت واستقلال ايله اضلال و پادشاه روم ايلنده استانبول

محاصره‌سیله مشغول ایکن بروسه‌یی ضبط ایتمك اوزره یانته حشرات کایه ترفیقیله سوق وارسال ایتدیلر .

شهزادهٔ مشارالیه هنوز نابالغ اولوب مدبر اموری لالاسی بولنان (شرابدار الیاس بك) ایدی .

شهزاده بروسه‌نك خارجنده (فدیه قزاغی) دینیلان قریه‌یه نزول ایتدکده بروسه اهالیسی قلعه ومملکته استحکام و برمکله برابر وصایای معقوله ایله شهزاده‌یی افکارندن فراغت ایتدیرمك و مملکتی محاصره بلیه‌سندن دوشیرمامك اوزره (اخی یعقوب) و (اخی خوشقدم) نامنده ایکی معتبر ذاتی هدایای مناسبه ایله شهزاده‌یه کوندردیلر .

بوذاتلر شهزاده ایله ملاقات ایتدکلرنده شهزاده نك تاج وتخته وبالاستقلال سلطنته استحقاقنه متعلق بر طاقم مقدمات خلوصکارانه سردندن صکره اهالئ مملکت مادامکه سنا اکبر واوجه مالك سریر وافسر اولان سلطان مراده تبعیت ایتمشلرر

شمدی رضالریله مملکتك شهزاده‌یه تسلیمی خیانتنی ارتکاب ایده‌میه‌جکلرینی وقلعه وشهرك استحکاماتنه ومستحفظلرینك کثرتنه نظراً حصر وتضییق ایله تیز وقتده تسخیری ممکن اوله‌میه‌جغنی و پادشاهك دخی قریباً قوهٔ کافیه ایله کلمسی مأمول اولدیغندن شمدیلك تسخیری آسان دیکر برمملکته توجه ایله اوراسی اله کتوریله‌رك حصول مطلبه برطریق سهولت بولنمق مناسب اوله‌جغنی اهالی لساننـدن اولمق اوزره بیان ایتدیلر .

شهزاده‌نك مدبر امورلری اهالیـدن یوز بوله‌میوب زور بازو ایله دخی بروسـه‌نك استیلاسنه دسترس اوله‌میه‌جقلرینی آکلادقلرندن شهزاده‌یی تسخیری قولای عد ایتدکاری (ازنیق) شهرینه قالدیروب اوراسنی محاصره ایلدیلر .

ازنیق محافظی بولنان فیروز بك زاده (علی بك) دخی قویا مدافعه‌یه باشلادی .

بووقوعات پادشاهك مسموعی اولنجه روم ایلنجه

لازم کلان تدابیری اتخاذ ایتدکدن صکره موکب شاهانه استانبول محاصره سندن فراغتله حرکت ایتدی .

فقط شهزاده‌نك اردوی همایونك قارشویه حرکتنی ایشیدنجه ثبات ایده‌میه‌رك الدن قاچیرلسی ملحوظ اولمسیله موکب همایون واصل اولنجه‌یه قدر شهزاده‌نك اوراده ثباتنی موجب اولمق اوزره ازنیق حصارینك صلح واستیمان طریقیله شهزاده‌یه تسلیم ایدلمسی طرف پادشاهیدن خفیا علی بکه امر واشعار وشهزاده‌نك اویالندیریلوب اله ویرلمسنی تسهیل ایتدیکی حالده اناطولی بکلربکیلکی منصبیله مکافات اولنه‌جغی دخی شرابدار الیاسه وعد وازبار اولندی .

بو اوامرك ازنیقه وصولنده محاصره دخی قرق کونه وارمش ایدی .

علی بك الدیغی امر موجبنجه همان بالاستیمان قلعه‌یی شهزاده‌یه تسلیمه مسارعت و شرابدار الیاس دخی شوکا بوکا مناصب وتیمارات توجیه ایتدیرمك کبی

لذت احکام حکومت وعیش وعشرت ایله شهزاده‌یی آووده‌جق اسبابك استحضارینه غیرت کوستردی اردوی همایون ایسه ایاق ایاق ازنیقه یاقلاشمقده اولدیغندن کرمیان وقرمان رؤساسی شرابدار الیاسك طوتمنی بکلیوب شهزاده‌یی قاچیرمغه سعی ایتدیلرسه‌ده شرابدار الیاس انواع حیل و دسایس ایله وقت کچیروب قاچغه میدان و یرمدی ۰

انلر بوحالده ایکن اردوی همایونك طلیعه‌سی ازنیق خارجنه واصل اوله‌رق شهزاده طاقندن (تاج الدین) اوغلی مقابله‌یه قیام و ظهور ایدن محاربه‌ده طلیعه سرداری مخال زاده‌یی اعدام ایتدی ۰

متعاقبا پادشاه هیئت اردوی همایون ایله ظهور ایدنجه خصما پریشان وبرطاقی تحصن قصدیله قلعه‌یه شتابان اولدیلر ۰

شرابدار الیاس ایسه بیچاره شهزاده مصطفایی طوتوب حضور پادشاهی‌یه کوتوردی ۰

امثالی حقنده جریان ایدن قاعده بو طالعسز شهزاده حقنده دخی اجرا یعنی آسایش عمومی یی محافظة بوغدیریلوب نعش مغفرت نقشی والد ماجدی تربه‌سنه دفن اولنمق اوزره بروسه‌یه اسرا قلندی .

(رحمة الله علیه)

میخال زاده‌یی اعدام ایدن تاج الدین اوغلی دخی برطاوق کومسنده مختفی بولنوب میخال زاده طامیلری یدلرنده تلف اولدی . بو حادثه (سکز یوز یکرمی التی) تاریخنده وقوعه کلمشدر .

خاطره

« قرمان و کرمیان اوغللرینك مجرد خاندان عثمانی علیهنده اولان تصورات باطله‌لرینی بر نتیجه‌یه چیقاره‌بیلمك زعمیله هنوز خیر وشری تمامیله فارق وسننا لیاقة سریر سلطنته لایق اولمیان بر معصوم شهزاده‌یی الت ایدوبده بیوجه اراقهٔ دمای مسلمینه و شهزاده‌نك دخی لذت زندکانیدن دها کام المدن

تلفنه سبب اولملری نه بیوك انصافسزلق نه بیوك غدارلقدر !!!

شرابدار الیاس دینیلان شخص لئیمك دخی برمنصب بی بقای دنیا ایچون ولی النعمتنی الیله پنجهٔ قهر پادشاهی یه تسلیم ایدیشی نه دنائت نه اهانتدر !!!
حالبوکه شخص مرقوم بوخیانت واسطه‌سیله نماننه نائل اوله‌میوب‌ینه سلطان مراد ثانینك قلیجیله جزای مایلیقنی بولمشدر .

§

سلطان مراد بروجه محرر اختلالات داخلیه‌نك دفعنه موفق اولدقدن صکره دیوان همایونلرنده وزرانك تعددینی موافق مصلحت کورمیوب ابراهیم وعوض پاشالردن ماعدا وزرایی بر طرفه مأمور بیوردیلر .
یعنی (امور) پاشایی سفارتله کرمیان اوغلی نزدینه ارسال وبرادری (اورج) پاشایی اناطولی بکلربکیلکنه و(علی) پاشایی صاروخان سنجاغنه

ولالاری (یورکج) پاشایی دخی اماسیه سنجاغنه تعیین واسبال ایتدیلر .

اسفندیار بك وقعه‌سی

پادشاه بروسه ده بولندقلری حالده (سکز یوز یکرمی یدی) سنه سنده (قسطمونی) حکمداری (اسفندیار) بکك ممالك محروسهٔ عثمانیه یه تجاوزله (طراقلی بورلی) حصارینی محاصره ایتدیکی خبر ویرلدیکندن دفع وتنکیلی ایچون موکب همایون درحال بروسه‌دن حرکتله (یکیشهره) واورادن (بولی یه) طوغری یوریدی .

جلد ثانیده بیان قلندیغی وجهله اسفندیار بکك اوغللرندن قاسم بك چلبی سلطان محمد زماننده امرای دولت علیه سلکنه دخالت ایتمش اولمسیله بودفعه دخی رکاب ملوکانه‌ده بولنمشیدی .

اسفندیار عسکرینك برطاقی قاسم بکك تشویقیله اردوی همایونه کچمش اولدقلرندن (بولی)

جوارنده ظهوره کلان محاربه‌ده اسفندیار بکلر منهزم و پریشان اولدیلر ·
اسفندیار بك میدان حربدن سینوب قلعه‌سنه قدر قاچدی ·
اثنای حربده قپوجی باشی (بخشی) بکك اوردیغی بر قلیج صدمه‌سیله اسفندیار بکك قولاقلری صاغر اولدیغی مرویدر ·
اردوی همایون اسفندیار بکك هزیمت وفرارندن صکره ایلرولیوب (قسطمونی) و (باقر کورهشی) بلا مزاحم طرف پادشاهیدن ضبط اولندی ·
اسفندیار بك حرکات واقعه‌سنك بوصورته نتیجه ویرمسندن طولایی نادم وسینوبده دخی محافظهٔ حیاتنه مقتدر اوله‌میه جغنه جازم اولدیغندن پادشاهك عفوینی دیلمکدن بشقه چاره بوله‌مدی · واسترحام ایچون دیکر اوغلی مراد بکی حضور پادشاهی‌یه اسرا وبوبابده یازدیغی عریضه‌سنده کریمه‌سی خانمك تزوجیله حرمسرای

ملوکانه‌یه قبولنی رجا ایتدی ·
ارکان دولت الدقلری هدایایه مقابل اسفندیار بکك
رجاسنی ترویج ایتدکلرندن سلطان مراد طرفندن
دخی قبول بیورلدی · وموکب همایون بروسه‌یه
عودت واشاغیده بیان اوله‌جغی وجهله افلاق
حاکمنك ممالك شاهانه‌یه تجاوزی مناسبتیله
بروسه‌دن دخی ادرنه‌یه نهضت ایلدی ·

§

بو اثناده وزیر عوض پاشایه خصماسی خیانت
اسنادیله پادشاهی اغضاب ایتدکلرندن و پاشای
مشارالیهك نفسنی دشمنلرندن محافظه ایچون البسه‌سی
التنده سلاح طاشیمقده اولمسی ارباب نفاقك سوزلرینه
تقویت ویردیکندن مشارالیهك کوزلرینه میل
چکلدیکی مرویدر ·

§

افلاقه فرقهٔ عسکریه سوقی

سلطان مراد ظفر معتاد اسفندیار بکله اوغراشور

ایکن افلاق حاکمی (دراقوله) نك سلستره جانبندن درون ممالك محروسه یه کچوب خساراته جسارت ایتدیکی حوادثی اکلدی .

اناطولیجه اولان اختلال مندفع اولدقجه پادشاهك بالذات روم ایلنه کچملری ویه میه جغندن حاکم مومی الیهك مجازات لایقه سی صکره اجرا اولنمق اوزره اردوی همایونك عودت ومواصلتنه قدر مدافعه ایتمسی افلاق حدودی محافظه سنه مأمور امرادن (فیروز) بکه حواله بیورلوب فیروز بك الدیغی امر موجبنجه حرکتله دشمنی رجعته مجبور ایتدکدن ماعدا افلاق دیاری ایچنه الغار ایدرك دراقوله نك تعدیات واقعه سنه مقابل افلاق ممالکنك التنی اوستنه کتوردی .

متعاقبا پادشاه دخی اسفندیار بك وقعه سنده دلخواهی وجهله مظفر اوله رق ادرنه پای تختنه رجعت وروم ایلنه القای هیبت بیورملریله دراقوله جرئت ایتدیکی اسائتدن طولایی تأدیبات شدیده یه

اوغرایه‌جغنی اکلایوب تلاشه دوشدی ۰
موکب شاهانه ممالك افلاقه یورینمکسزین غضب
ملوکانه‌یی تسکین ایتمك و استحصال عفو ایلمك
اوزره دراقوله ایکی سنه‌لك جزیه بدلی واغر هدایا
استصحابیله ایکی نفر اوغلیله برلکده‌ادرنه‌یه کلدی ۰
وارکانك توسطیله عتبهٔ ملوکانه‌یه یوز سوروب
نائل عفوورحمت اولدی ۰

§

سنهٔ مرقومه‌ده ارناودلرك دخی طغیانلری ظهوره
کلدیکندن اورنوس زاده (عیسی) بك عساکر
کافیه ایله ارناودلرك تربیه‌سنه مأمور بیورلدی ۰

پادشاهك تزوجی

پادشاه جم جاه آسیا واوروپا جهتلرنده تحدث ایدن
غوائلی بروجه مشروح برطرف ایتدکدن صکره
(سکز یوز یکرمی سکز) سنه‌سنده ادرنه‌دن
بروسه تختکاهنه عودتله ملوکانه برسور ترتیب

ومقدمجه قرارلشدیرلدیغی وجهله اسفندیار بکك کریمهٔ محترمه‌لرینی جلب ایدرك کندیلری ازدواج بیوردقلری کبی حجله نشین سراپردهٔ عصمت اولان اوچ نفر همشیره‌لرندن برینی اسفندیار بك زاده (قاسم) بکه وبرینی‌ده ٔخراوارنه‌مجار بهٔ مشهوره‌سنده شهید اولان (قره‌جه) پاشایه ودیکرینی دخی وزیراعظم خلیل پاشانك مخدومی (محمود) چلبی یه تزویج ایتدیلر .

منتشا دیارینك تکرار تسخیری

منتشا بلادی سلطان بایزید یلدیرم زماننده ممالك محروسه‌یه الحاق بیورلمش ایدیسه‌ده تیمور وقعهٔ معهوده‌سی اثناسنده ینه منتشااوغللرینك ضبطنه کچمش ایدی .

بوصورتله منتشاحکومتنده بولنان منتشااوغلی (یعقوب) بکك وفاتی وقوعیله حکومت مزبوره‌یه بالوراثه مالك اولان اوغلی (الیاس) بك بواثناده ارتحال ایلدی . مومی الیه الیاس بك حین حیاتنده مخدوملری

(اويس) و (احمد) بكلري خدمت پادشاهيده بولنمق ايچون مقدما پاى تخته كوندرمش اولمسيله بونلر ركاب شاهانه‌ده بولنورلر ايدى . بونلر پدرلرينك وفاتنى ايشتدكلرنده منتشا حكومتنى ضبط ايتمك افكاريله نزد پادشاهيدن فرار ايتديلر .
بو بكلرك بو وجهله رخصتسز صاوشملرى پادشاهك اغبرارينى موجب اولديغى مثللو ممالك محروسه‌يه ملاصق ومختلط اولان بوكبى حكومتلرك هر بار مضرتلرى چكلمكده اولمسنه مبنى بونلرك ممالك محروسه‌يه الحاقلرى ايجابات ملكيه‌دن معدود اولديغندن فرار ايدن بكلر بالتعقيب طوتديريلوب توقاد قلعه‌سى محبسنه كونديريله‌رك منتشا ولايتى (سكز يوز يكرمى طقوز) سنه‌سنده (بلبان) پاشايه توجيه ايله ممالك عثمانيه عدادينه الحاق اولندى .
مومى اليهما اويس و احمد بكلر ايكى سنه قدر توقاد محبسنده قالدقلرى حالده بر صورتله محبسدن

فرار ایدوب احمد بك دیار بکره واورادن مصره
و اورادنده ایرانه قدر قاچه‌رق نام ونشانی غیب
ایده بیلمش ایسه‌ده زواللی اویس بك فرار یولی
سوکدیره‌میوب ینه توقاد ضابطلری یدینه دوشمش
و امر پادشاهی ایله قلعه دزدار یله برابر اعدام
ایدلمشدر ٠

ازمیرك تسخیری

دوزمه مصطفی حادثه‌سنده ازمیر اوغلی جنید
بکك ایتدیکی اسائت دولتجه اونودلمیوب دهامهم
غوائل ملکیه حیلولتیله اکا صره کلمامش ایدی ٠
جنید بك خطیئات سابقه‌سنی پادشاهه عفو
ایتدیره‌جك برمسلك طوتمق ایجاب ایدرکن بالعکس
ممالك محروسه‌یه ایقاع خساراتدن وایدین والیسی
(یخشی) بکله چارپشمقدن کیرو طورمدی ٠
بواثناده‌ده مشارالیه یخشی بکك برادری (سنان)
بکی برحیله ایله اله کتوروب اتلاف ایتدی ٠
جنید بکك جنایات سابقه‌سنه منضم اولان سیئات

لاحقه‌سی اوزر ینـه تأدیبی والندن ازمیرك استخلاصی ضمننده اناطولی بكلر بكی (اوروج) پاشا عساكر كافیه ایله مأمور اوله‌رق مشارالیه بخش بك دخی پاشای مشار الیهه ترفیق بیورلدی .

(اوروج) پاشا اردوسی ازمیر اوزر ینـه یوریینجه جنید بك (ابسله) قلعه‌سنه قاچوب تحصن ایتدیكندن اوروج پاشا دخی محاصره قیدنده اولمایوب ازمیر اراضیسندن عساكر عثمانیه‌نك ایاغی باصدیغی یرلری تیمار اولمق اوزره سپاه طاقمنه توزیع ایدرك رجعت ایتدی .

عساكر عثمانیه چكیلور چكلمز جنید بك ینه تجاوزات مضره‌یه باشلادیغندن پادشاه وكلا و اركانی حضورینـه كتوروب [بر ازمیر اوغلنك حقنده كلمیوبده ممالك محروسه‌مز رعایاسنك انك خساراتنه اوغرادلمسی سزك اهمالكزدن ایلرو كلیور] دیه‌رك تكدیر و توبیخ ایتمسیله واوارالق اوروج پاشانك وفاتی وقوعبوله‌رق اناطولی بكلربكیلكنه (حمزه)

بك تعیین بیورلمسیله ارکان دولت پادشاهك تو بیخاتنه قارشو کندولرندن ازالهٔ تهمت یولنده اوروج پاشانك عیش و طربه میلندن ناشی کیچن سفر ایش کوریله مدیسنده شمدیکی بکاربکی حمزه بك بهادر وجنك اری اولدیغندن انك سوفیله تلافیٔ مافات اولنه جغنی عرض و بیان ایتدیلر ٠

بونك اوزرینه حمزه بك قوماندهسیله جنید بکك اوزرینه قوتلیجه بر اردو سوق اولندی ٠

بو اردو ازمیره طوغری یوریوب صاروخان ملحاتندن (اق حصار) حوالیسنه وصولنده جنید بکك اوغلی (قورد حسن) بك اردویی قارشولیوب محاربهیه کیرشدی ایسهده طیانهمیوب کیرویه رجعتله باباسنك جمعیتیله برلشدی ٠ و باباسیله برلکده تکرار عساکر عثمانیه اوزرینه هجوم ایتدی ٠

قورد حسن بو کلیشنده اردونك بر جناحنی بوزمش اولدیغندن غلبهسنه مغرور اولهرق بوزلمش عسکری تعقیبه صالدیردی ٠

لکن انك ایرلمسندن جنید بکك جمعیتنه ضعف
وقلت کلدیکندن و بکلر بکی حمزه بك بوفرصتی
فوت ایتمیه رك همان عسکری هجوم ایتدیردیکندن
جنید بك طاقتی پریشان و پك چوغی میدان حربده
بیجان اوله رق کندوسیده ازمیر قلعه سنه قاچدی ٠
قورد حسن باباسنك فرارندن بی خبر اولدیغی حالده
تعقیبدن کیرو دونوب متهورانه اردوی عثمانی
ایچنه کیرنجه کندی ایاغیله طوزاغنه طوتلمش کرك
زیانکار کبی یقه یی اله ویردی ٠
عساکر عثمانیه قورد حسنی قید و بندایله درحال
ازمیر قلعه سنی صاردیلر ٠
جنید بك شفقت ابوت سائقه سیله شاید الده بولنان
اوغلنه مرحمت ایدرده تسلیم اولور ملاحظه سیله
حمزه بك جنید بکه تکلیف اطاعت ایتدیسه ده جنید
بك اورالرده اولمیوب مدافعه یه قیام ایلدیکندن
اردوی عثمانی دخی محاصره یه دوام ایتدی ٠
مرویدرکه : اثنای محاصره ده بر کون جنید بك

قرق قدر سواری ایله قلعه‌دن چیقوب وبرق خاطف کبی محاصرینك ایچندن چکوب استمداد ایچون قرمان اوغلی نزدینه کتمش ایسه‌ده قرمان اوغلی اعانه‌یه جسارت ایده‌مدیکندن ینه عودتله چیقدیغی منوال اوزره کمال سرعت وجسارتله اردویی یاروب قلعه‌یه کیرمشدر .

جنید بکك شو جسارتی فوق العاده‌در . لکن چه فائده ایام محاصره ممتد واجلقدن محصورینك حاللری مشتد اوله‌رق نهایت استیمانه مجبور اولدی .

جنید بك ویریلان امان اوزرینه قلعه‌دن اردویه چیقدی . ایدین والیسی یخشی بك وامرادن (بالته اوغلی) و (خلیل) بك بالاتفاق حمزه بکه طویورمقسزین جنید بکی واوغلی قورد حسن بکی اعدام ایتدیلر .

یخشی بك مقدما جنید بکك النده تلف اولان قرنداشنك انتقامنی المق زعمیله اولا قورد حسنی

باباسنك کوزی اوکنده بوغازلمش وصکره‌ده جنید بکی اولدرمش اولدیغی مسطور صحایف تواریخدر ٠

« جنید بکه اردو قوماندانی طرفندن امان ویرلمشیکن انك اعدامی مغایر شرع شریف اوله‌رق بوندن طولایی امرای مومی الیهمك اوچیده غدار طانمق لازم کلورسه‌ده بخشی بکك قورد حسنی باباسنك کوزی اوکنده بوغازلمسی شیمهٔ انصاف وانسانیته یاقشدیرلمز وحشیانه خونخوارلقدر »

هر نه ایسه بو صورتله ازمیر اوغلی فاملیاسی منقرض اوله‌رق ازمیر قلعه‌سی وتوابعی تماما داخل سلك ملك عثمانی اولمشدر ٠

§

پادشاهك روم ایلنه مروری وتکه‌لی اوغلی مسئله‌سی

صرب قرالی (لازارینك) بو ارالق سرحدات ممالك شاهانه‌یه ایراث مضرتدن خالی اولمدیغی ونیز حلب امراسندن اسحق بکك مجاورتی (دلی

پاشا) دیمکله شهرت بولان پاشا بکی طوتوب
حبس ایتدیکی حضور پادشاهی یه عرض اولندی .
بو حوادث پادشاهك صربیه اوزرینه حرکتلرینه
باعث اوله رق (سکز یوز اوتوز) سنه سی اوائلنده
موکب همایون بروسه دن حرکتله ادرنه یه مواصلت
واورادنده صوفیه یه طوغری نهضت بیوردی .
هرنه زمانکه دولت علیه نك روم ایلنجه برغائله سی
ظهور ایتسه قرمان اوغللرینك اناطولیجه بر فتنه
اویاندرملری عادت حکمنده در .

ایشته بودفعه دخی پادشاهك صربیه اوزرینه
حرکتنی قرمان اوغلی ایشیدنجه مقدما دولت
عثمانیه نك شمشیر قهر و تأدیبنه اوغرامق
قورقوسیله دیار قرمانه فرار والتجا ایدن تکه لی اوغلی
(عثمان چلبی) یی یکیدن تکه ولایتنه مالك ایتمك
افکاریله اوحوالینك آسایشنی اخلال وزیرده
تفصیل اولنه جغی وجهله ممالك محروسه دن
(انطالیه) یی حصر وتضییقه جرئتله دولت علیه

ایله منعقد اولان عهد ومیثاقی پامال ایتدی .
بو حادثه معلوم شاهانه اولدقده کندولری ادرنه
تختگاهنده اقامتله هر ایکی جهتك غائله‌سنی ازاله
ایچون تدابیر مقتضیه اجراسنی تنسیب وصربیه‌اوزرینه
عساکر کافیه ایله روم ایلی بکلر بکیسی (سنان)
پاشایی سوق وتسریب بیوردیلر .
سنان پاشا دلاوران عساکر عثمانیه ایله صرب دیارینه
هجوم ایدوب اول زمان صربیه نك مقر حکومتی
بولنان (الهجه حصار) ی ودها سائر دیاری
تسخیر ایتدی :
اناطولی احوالنه کلنجه .
قرمان اوغلی بروجه محرر سلطان مرادك روم ایلنده‌کی
غائله‌سی اردسنده بر تاقیه قاپمق سوداسیله اولا تکه‌لی
اوغلنی بعض اوباش عسکرله تکه دیاری ایچنه
کوندروب کندوسیده ارقه‌دن یتشمك ازورهٔ تهیهٔ
اسباب سفریه وحربیه‌یه باشلدی .
تکه‌لی اوغلی تکه اتراکندن خیلی جمعیت پیدا

ایدرك انطالیه‌یه طوغری یوریدی .

طرف دولت علیه‌دن انطالیه حکومتنده بولنان (فیروز) بك بو اثناده وفات ایتمش بولنمسیله قلعه خلقی باشسز بوغسز قلعه‌نك محافظه‌سندن وکله‌جك دشمنه مدافعه‌دن مأیوس ایدیلر .

مومی الیه فیروز بکك مخدومی اولوب (قره حصار صاحب) محافظی بولنان (حمزه) بك پدرینك ارتحالندن و قرمان و تکه لی اوغللرینك انطالیه قلعه‌سنه سوء قصدلرندن خبردار اوله‌رق قره حصار محافظه‌سنی معتمد بر آدمنه تفویض ایله در حال انطالیه‌یه عزیمت و قلعه‌نك تقویهٔ استحکاماتنه مسارعت ایلدی .

تکه‌لی اوغلی عثمان چلبی جمعیت کثیره ایله انطالیه‌یه قریب (استانوس) یایلاسنه کله‌رك اوراده قرمان اوغلنك ورودینه انتظارا توقف ایتدی .

حمزه بك قرمان اوغلیده کلوب ایکی قوت برلشمکسزین عثمان چلبی‌ایی والدیغی محلده یردن بره

باصوب انی اورتادن قالدرمق تدبیرینی تصور و بونی
کون کورمش بعض ذاتلرله مشورت وتذکر ایدوب
فقط کندوسنك بالذات عزیمتی قلعه‌نك قوماندانسز
قالمسنی و بوده محاذیری مستلزم اوله‌جغندن تجویز
ایدلمیه‌رك بهادران عسا کردن انتخاب ایدیلان
برفرقه‌یی لیلا استانوسه کوندردی ٠
بو بهادرلر ترتیب اولندیغی کبی تکه‌لی اوغلی طاقمی
خبرسزجه استانوس یا بلاسنده باصدیروب عثمان
چلبی‌یی وحشراتنی قلیجدن کچیردیلر ٠
حمزه بك بو موفقیتی در حال حضور پادشاهی‌یه
عرض ایتدی ٠ قرمان اوغلی محمد بك یاقدیغی
آتش فتنه‌یه عثمان چلبینك یاندیغی ایشیدنجه
ارتق ایش بو مرکزه وارمش یعنی کندوسنك نقض
عهد ایله اشعال نائرهٔ فساده جرئتی نزد سلطنت
سنیهٔ عثمانیه‌ده معلوم اولمش ایکن برایش بجره بیلمك
زعمیله افکارندن فراغت ایتمیه‌رك کندوسیده انطالیه‌یه
عزیمتله قلعه‌یی شدیدا تحت محاصره‌یه الدی ٠

محاصره اوچ آی امتداد وقلعه خلقنك تضیقات محاصره‌دن حاللری اشتداد ایتمشیدی .

لکن پادشاهك روم ایلنده دشمنلرینه غلبه ایله برابر فتوحات جدیده‌یه نائل اولدیغی وکلی عساکرله اناطولی‌یه کچمك اوزره بولندیغی حوادثی قرمان اوغلنك مسموعی اولنجه عقلی باشندن کیدوب قلعه‌نك استیلاسندن نومید اوله‌رق قونیه‌یه چکلمکه قرار ویرمش ایسه‌ده برکره دها جانی دیشنه اله‌رق قلعه‌یه هجوم ایتمکی قوردی .

بو قورنتی اوزرینه محمد بك هجوم نقطه‌لری تعیین ایتمك اوزره بر آته سوار اوله‌رق قلعه‌نك اطرافنده کزرکن برمعلم طوپجینك اتدیغی طوپ دانه‌سی محمد بکه اصابتله انك وجودینی خردخاش واعوان وانصارینی دوچار پریشانی وتلاش ایتدی .

محمد بکك (ابراهیم بك) و (علی بك) نامنده‌کی ایکی مخدومی بو محاصرده برابر ایدیلر .

علی بك بیوك برادرینك کندی حقنده غدر ایتمسندن

احترازا قلعه یه التجا واوته کیده سائر قرمانیلرله قونیه یه طوغری فرار ایلدی .

حمزه بك دشمنك بو صورتله انهزامندن طولایی ایفای سجدهٔ شکر ایدرك همان قلعه دن خارجه قلایوب قرمانیلرك میدانده قالان بالجمله مهمات متروکه لرینی اغتنام واشیای مغتنمه نك نفایسیله مومی الیه علی بکی آستان پادشاهی یه تقدیم واعزام ایتدی .

پادشاه قدردان بو خدمتی مقابله سنده حمزه بکه تکه سنجاغنی بالتوجیه مرصع قلیج وطونانمش آت ارسالیله دخی تلطیف بیوردیلر .

محمد بکزاده علی بکه دخی التفات ایدوب همشیره لرندن برینك تزوجیله شرف صهریتـه مظهر و مؤخرا عهده سنه صوفیه سنجاغنك توجیه واحسانیله موقر ایتدیلر .

قرمان اوغلی محمد بکك انطالیه قلعه سی محاصره سنده نشانهٔ طوپ اجل اولدیغی قونیه یه عکس ایتدکده قونیه ده بولنان برادری (علی) بك ادعای حق

وراثت ایله قرمان حکومتنی ضبط ایدیوردی .

انطالیه محاصره سندن عودت ایدن محمد بك زاده ابراهیم بك ایله دیگر برادری (عیسی بك) عمیلری علی بکك زیربار تحکمنده بارینه مدقلرندن انلر دخی ملجأ فلاکتزدکان اولان دار الامان سلطنت سنیه یه دخالت ایتدیلر .

سلطان مراد عاطفت اعتیاد بونلری دخی مظهر حسن قبول وایکیسنه دخی همشیره‌لرندن برر عفیفه یی بالتزویج حقلرنده الطاف شاهانه‌لرینی مبذول بیوردقلری مثللو ابراهیم بکك نزدینه عساکر کافیه ترفیقیله عیسی علی بکدن قونیه حکومتنی بالاستخلاص مومی الیهی پدرینك مقامنه اقعاد ایلدی .

ابراهیم بك بو لطف وعنایت ملوکانه‌نك قدرینی تقدیر ایله مقدما ممالك محروسه‌دن اولوبده باباسی محمد بکك ید غصبنه کچیردیکی (حمید) ولایتنك بعض محللرینی ینه دولت علیه یه ترك واعاده یه مسارعت

و بر مدت سلطنت سنیه یه صادقانه مطاوعت ایتدی .

§

قزل قوجه اوغللری وقعه‌سی

رؤسای اشقیادن واماسیه و بوزغاد اره‌سنده واقع چورم صحراسنده خیمه نشین اولان ترکمان طائفه‌سندن قزل قوجه اوغللری نامیله اشتهار بولان درت قرنداش اکثر ترکمان طاقمنك عصر یرلك یقین وقتلرینه کلنجه عادتلری اولدیغی اوزره حیدودلق کارمکروهنی مدار انتعاش اتخاذ ایدرك اماسیه وتوقاد جهتلرنده بولنان اهالئ مسکونه‌یه ایصال مضرتدن وقطع طرق ایله قتل نفوس وهتك ناموس عباد اللهه جرئتدن خالی اولمدقلرندن بشقه دیار بکر والبستان حاکملری قره ایلوك عثمان بایندری اوغلی (هابیل) وذو القدر اوغلی (حسن) بکلر کبی سلطنت سنیه نك رقباسندن معدود اولان ارباب نفاقی دخی ممالك محروسه علیهنه دعوت وتحریك ایدرلردی .

« یوزغاد سنجاغی نواحیسندن الان قزل قوجه دینیلان ناحیه بوحیدودلرك نامرینه منسوب اولمق کرکدر »

اماسیه والیسی لالا (یورکج) پاشا بر وجه اتی اعمال لطایف الحیل ایله اشقیای مزبوره نك وصکارلرینك ازالهسنه موفق اولدی . شویله که :

پادشاه جانبندن اولمق اوزره مرقوملره ابلهفریبانه تعبیرات ایله بر فرمان یازوب بونده جانیك دیارینك اولوقت حاکمی اولان (الب ارسلان) اوغلی یدندن نزعیله اماسیه ولایتنه الحاقی مراد پادشاهی اولهرق بوخصوصك تمشیتنه یورکج پاشا مأمور ایدلدیکندن کندولرینك دخی پاشای مشار الیه معیتنه عزیمتله بالاتفاق غیرت ایتملری مطلوب ملوکانه اولدیغی و بوخدمتك حسن ایفاسندن صکره ضبط ایتمك اوزره توقاد نواحیسندن (ارتق آباد) ك بر وجه مالکانه کندولرینه احسان اولندیغی درج ایتدی .

وبو ساخته فرمانی پای تخت مأموری صفتیله برادمنه تودیعا قزل قوجه اوغللرینه ارسال وکندی طرفندن دخی برچوق هدیه‌لر کوندرمکله مرقوملری اغفال ایلدی ٠

بو شقیلر قورقیسزجه جمع وتکثیر حشرات واجرای تعدیات ایچون اللرینه برده فرمان کچیرملرندن ممنون اوله‌رق درحال خیلی سواری اشقیا جمعیله امر پادشاهی‌یه اطاعت صورتده اماسیه‌یه طوغری یوریدیلر ٠

فقط اصل غرض نهانیلری یورکج پاشا ایله ملاقات ایتدکلری زمان فرصت بوله بیلورلر ایسه پاشایه قلیج اوشوروب انی اورتادن قالدردقدنصکره جانب دولتدن ایشیدیلوبده اوزرلرینه قوهٔ کلیه سوق اولنجه‌یه قدر اوحوالی‌یی ضبط واستیلا ایتمك خیال محالی ایدی ٠

پاشا بونلرك قرار وقورندیلرینی اوجه اکلامسیله کندوسنی خسته‌لکه اوروب اوغلی (حضر)

یکی مرقوملرك استقبالنه کوندردی .
حضر بك باباسنك تعلیماتی وجهله مرقوملری مزیفونده استقبال ایله دام اغفاله دوشیره‌جك مقدمات سردیله اماسیه‌یه دعوت وجلب ایتدی .
یورکج پاشا کویا اسیر فراش ایمش کبی حرمندن چیقمازدی . حضر بك بونلری متفرقا خاندان قوناقلرینه وسائر خانه وخانلره یرلشدیروب اکلنجه‌لی ضیافتلر ترتیبیله غفلته دوشیردی . آج کوزلو ترکمنلر بوغازلری دردینه دوشوب یوب ایچه‌رك تمامیله راحته طالدیلر .
بونلر بوحالده ایکن بر کیجه مرتب اولان عسکر جمله‌سنی اولدقلری یرلرده باصوب قزل قوجه اوغللرینك دردینی بردن طعمهٔ شمشیر و دیکر اباقداشلرینی کافة درزنجیر ایتدیلر .
یورکج پاشا همان اول کیجه بوترکمانلری حیا برمغاره‌یه طولدیروب مغاره‌یه دومان ویره‌رك (عذاب تدخین) ایله اهلاك ایتدکدن صکره قزل قوجه اوغللرینك

چورم صحراسنده بولنان چادرلرینی باصوب نقدر
ترکمان اله کچیردی ایسه جمله سنی قلیجدن کچیرمش
وکافۀ مالملکرینی ضبط ایلمشدر ·

مغاره‌ده هلاك اولان نفوس درت یوز قدر جاندر ·
« اماسیه‌لی برقوجه قارینك اوغلی ترزیلك ایله قزل
قوجه اوغللری خدمتنده ایمش · بو حادثه‌ده
ترکمانلرله برابر معهود مغاره‌یه کیرمش اولدیغی
مزبوره‌نك مسموعی اولنجه وقعه‌دن برهفته صکره
یورکج پاشایه کلوب فریاده آغاز وبهمه حال اوغلنك
میتنی اولسون چیقاریلوب کندوسنه ارائه اولنمسنی
نیاز ایتمش اولدیغندن مغاره‌نك قپوسی اچیلوب
مزبوره‌نك اوغلی بولنمش وحفظ ربانی ایله هنوز حیاتی
باقی اولدیغی اکلاشیله‌رق والده‌سنه تسلیم ایلمش
اولدیغی غریبه‌دن اوله‌رق تاریخلرده مسطوردر » ·

خاطره

قطع طریق فجیعه‌سنی ارتکاب ایله اضرار عباد اللهه

جرئت ایدن اشخاص رزیله‌نك بعد الثبوت درجات
جنایتلرینه کوره شدیدا مجازات کورملری پك الزم
وبو قزل قوجه اوغللرینك اشقیای مضره‌دن
بولنملرینه نظرا ازالهٔ وجودلری وایاقداشلری اولان
ترکمانلرك دخی تکرار اجرای شقاوته میدان بوله‌میه‌جق
صورتده تفریق جمعیتلری مقتضیات سیاسیه‌دن
بولندیغی مسلم ایسه‌ده درت یوز قدر نفوس بشریه‌نك
برمغاره‌یه طولدیریلوبده تعذیب صورتیله اولدیرلمسی
بروقت اسپانیالولرك ادیان سائره اصحابنی تعصبا
آتشه یاقلرینه مماثل برشناعتدر . بودرتیوز ادمك
جمله‌سیده شایان اعدامی ایدی ؟
اویله ایدیسه غرض اذهاق روح وازالهٔ حیات
دکلمی اولدیریله‌جك برادمی صوك نفسنده عذاب الیم
ایله اولدرمکده نه فائدهٔ سیاسیه تصور اولنه بیلور ؟
اوت : افکار عتیقه‌ده بوکبی شدتلی سیاستلر
کویا خلقك کوزینی قورقیدرده او یغونسزلغه دها
اوزه‌نلر وار ایسه جسارت ایده‌مزلر کبی بر زعم

باطل وار ایدی .
لکن تتبع آثار وتجارب ایله معلوم اولیور که هر
قنغی عصرده عدل و شفقت التزام اولنمش ایسه
امنیت ومطاوعت برکمال وقنغی عصرده شدت یولنه
کیدلمش ایسه ادارهٔ مملکت وآسایش رعیت رهین
اختلال اولمشدر .
هر کس بیلور که : شرع وقانونك مغایری اولەرق
شدتلی سیاستلرك قوللاندیغی زمانلرده بالعکس خلقك
جنایاته میل وانهماکی دها زیاده و بر قصبەدن
برقصبەیه ابنای سبیل کیدەمز درجەده مملکك هرجانبی
امنیتسز بر حالده ایدی . ظلمهٔ حکامك اشقیانامی
ویره‌رك سوچلی سوچسز بر طاقم عباد اللهی
- چنکاله - اورمق - قازقلق - مثللو اجراآت
مدهشەلری زمانی بز ادراك ایتدك . اما حکومت
قوناقلری حوالیسنده قباحتلی نامیله خلقك رسما
(فلقەیه) یاتیریلوب ایاقلرندن قان فیشقر نجەیه
قدر و بعضیلریده تسلیم روح ایدنجەیه قدر دکنکلر

ايله ضرب اولندقلری وقته یتشدك .

بويله شدتلى اجراآت اولنوركن خارج بلادده بولجيلرك حيدودلردن ودرون قصباتده اهل عرض كروهنك ادبسز طاقندن انواع بلا يا يه اوغرادقلرينى دخى كورر ايدك .

جناب حق عمر وشوكت شهنشاهيلرينى مزداد بيورسون ولى نعمت بيمنتمز پادشاهمز (عبد العزيز خان) افندمز حضرتلرى كندولرى اعدل سلاطين اولدقلرى كبى عصر سعادت حصر شاهانه‌لريده اكمل و اجمل ازمان واعصار اولمسيله حمد اولسون شمدى شريعت مطهره وقوانين عدليهٔ مؤسسه خارجنده كيمسه كيمسه يه الك ادنا مرتبه معاملهٔ عنفيه اجرا ايده مز . وضرب وشدت اصول مقدوحه سنك لقرديسى بيله ايديله مز .

بوحال ايله آسايش عمومى واطاعت اهالى بردرجه يه وارمشدر كه اعصار سالفه‌ده بوزمان جنت نشانك امثالنى ادعا ايدن بولنه ماز .

نه غریبدر که : هر عصرده اخلاق و افکار بشریه اوعصرك تجلیاتنه تابع و بر عصر خلقنك حکمتدن عد ایتدکاری افعال دیکر عصر اولادی عندنده اقبح شنایعدر . نه عبرتدر که : بر زمان ضبط وربط بهانه‌سیله برچوق نفوس بشریه‌یی افنا واموال اهالی‌یی کندی مالی کبی یغما ایدن والیلر انواع مدایح ایله القشلنور و بر زمانکه ایشته سایهٔ عدالتوایهٔ حضرت عبد العزیز خانیده هر دقیقه‌سنی کمال امن وراحت ایله کچیرمکده اولدیغمز شوزمان اماندر . بر قاچ درجه حدهٔ تدقیقاتدن کچدکدنصکره ثبوت جنایتنه حکم ایدیلان بر مجرمك ترتیب وتحدید مجازات قانونیه‌سی تطبیقاتنده خطا ایدن حاکملر شدیدا مسئول طوتیلور .

§

صددیمزه رجعت ایده‌لم :

یورکیج پاشا قزل قوجه اوغللرینی ازاله ایتدکدنصکره (عثمانجق) نواحیسندن (زیتون) ناحیه سنده

اولوب متانت طبيعيهٔ موقعيه‌سيله شهرتشعار
اولان (قوجه قياسى) نام حصارى (حيدربك)
نام اميردن و (جانيكى) دخى (الب ارسلان)
اوغلى (حسين بك) دن حرب وجداله حاجت
دوشيرمكسزين برصورتله استخلاص ايتمشدر .
شويله كه :

مومى اليه حيدر بك موقعنك مناعت و متانتنه
گوه‌نارك هيچ بر پادشاهه تبعيت و كندوسيده
خارجه تجاوزه جرئت ايتميوب يالكز اره‌صره اوغلى
قاسم بكى اوغلى اولديغنى ييلديرميه‌رك سفارت
صفتيله ملوك وامراى اطرافه اعزام ايدر وبو
طريقله حسن حالده يشار كيدر بر پيرسالخورده
ايدى .

يوركچ پاشا ايسه مير مومى اليهى برطريق حيله ايله
پنجهٔ قهرينه دوشيرمه‌نك چاره‌سنى ارارديى . نهايت
مير مومى اليهك خواصندن (طيفور چلبى) نام
شخص ايله الفت وكرمىٔ محبت پيدا ايدوب انك

واسطه‌سیله قلعه‌نك ذخایر انبارلرینی احراق ایتدیردکدن صکره عساکر کافیه ایله بغتةً قوجه قیاسی قلعه‌سنی صاردی .

قلعه هر نقدر مستحکم ایدیسه‌ده برحبه یه‌جك قالمامش اولدیغندن حیدر بك ضروری قلعه‌یی یورکیج پاشایه تسلیمه مجبور اولدی .

یورکیج پاشا بوموفقیتی عتبهٔ پادشاهی‌یه عرض ایتدکده پادشاه عدالتپناه حیدر بکك عهده‌سنه وارداتلی تیمارلر توجیهیله بذل لطف ومرحمت بیورمشلردر .

جانیکك تسخیرنده شو وجهله وقوعبولمشدرکه :

یورکیج پاشا (سکز یوز اوتوز بر) سنه‌سنده برسور ترتیب ایدوب جانیك حاکمی حسین بکی دعوت ایتدی .

حسین بك بودعوتدن پاشانك غرضی کندوسنی الهٔ کتوروبده دوکونه قربان اتمکدن عبارت اولدیغنی بیلوردی .

بنساء علیه پاشایه [اکر بنی دعوتدن مرامکز المده بولنان خرابه اورمانلغی الحق ایسه امر پادشاهکدر بکاده اثبت بر محل کوستریلور] یولده جواب کوندروب دعوته اجابت ایدهمدی ٠
پاشا بو عدم اجابتی بهانه ایدرك جانیك اوزرینه یورینك اوزره جمع عسکره تشبث ایتدیکی صرهده حسین بك کندوسنك پادشاهه مطیع اولدیغنی وممل‌کتنك تسلیمنه مهیا بولندیغنی تکرار یورکج پاشایه اشعار ومتعاقبا کندوسیده اماسیه یه کلەرك پاشا ایله ملاقات ایدوب فرمانبرلکنی اظهار ایتمش ایسه‌ده پاشا بو سوزلره قولاق اصمیوب مرحومی الیه مقیدا درکاه پادشاهی‌یه اعزام واولاد وعیالنی دخی اماسیه‌یه جلب ایله جانیکك ضبطنه اهتمام ایتدی ٠
حسن بکك اطاعتی پایتختده دخی یورکج پاشانك اشعاراتیله کورلتی به کیدوب بروسه‌ده قلعه‌بند ایدلمش ایسه‌ده براراق فرصت بولەرق فرار ایتمش وایکی

بیل قدر بر کوشه ده اختفا ایتدکدن صکره ینه کندی اختیاریله پادشاهه دخیل دوشوب بو دفعه سلطان مراد مکارم معتادلک لطف وعاطفتنه مظهر اوله رق عهده سنه روم ایلنده بر سنجاق توجیه واحسان بیورلمشدر ٠

§

سلطان مرادک روم ایلنه عبوری

پادشاه شوکت پناه اناطولیجه خیلی اصلاحات عاملکیه یه موفق اولملریله روم ایلی جانبنک دخی تنظیم احوالی ایچون (سکز یوز اوتوز بر) سنه سنده کلیبولی طریقندن ادرنه یه عبور بیوردیلر ٠

صرب حکومتی دائما ممالک محروسه علیهنه سوء نیاتدن خالی اولمدیغندن هم صرب حکومتی تهدید وهمده عسکر عثمانیه مال غنیمتله ترفیه اولنمق اوزره امرای حدودن (اسحق) بک برفرقه ایله صربیه اوزرینه سوق ومأمور بیورلدی ٠

§

(جسرارکنه) نك بولنديغی محل اورمانلق و بطاقلق وحيدود وقطاع طريق كروهنك يوه‌سی اوله‌رق ابنای سبيل اورادن مرور وعبورده دوچار اهوال اوله‌كلدكلرندن شهريار جليل الآثار محل مذكوری تسويه وتطهير ايتديره‌رك يوز يتمش درت كوزلو بر كوپری و بونك برجانبنده اركنه قصبه‌سنی وديكر جانبنده دخی برقريه ومذكور قصبه‌ده جامع ومدرسه وعمارت انشاسيله اوراسنی اعمار بيورمشلردر .

§

كرميان زاده (يعقوب بك) عتبهٔ پادشاهی يه يوز سورمك ارزوسنده اولديغنی مقدمجه عرض واستيذان ايتمسيله طرف شاهانه‌دن دخی مساعده بيورلمشيدی .

اشبو (سكز يوز اوتوز بر) سنه‌سنده مير مشار اليه بروسه طريقيله روم ايلنه كچوب ادرنه‌ده حضور شهرياری يه مثول وكندوسی قدمای حكمداراندن بر پيرواجب الاحترام بولنديغندن سلطان

مراد حضرتلری طرفلرندن فوق الغایه حرمت ورعایته نائل اولمشدر .

میرمشاراليه برمدتجك ادرنه ده معززاً ارام ایله مقر حکومتنه عودت ایتدکدن برسنه صکره وفات ایلمسیله کندوسنك وصایتی وجهله کرمیان ولایتی ممالك محروسهٔ عثمانیه یه الحاق اولنه رق وایلکی امور بك زاده (عثمان چلبی) یه احاله واحسان بیورلمشدر .

§

مقدمجه صربیه اوزرینه تعیین اولنان اسحق بك دلخواه وجهله ایش کوره مامش اولدیغندن سائر روم ایلی امراسی دخی عساکرکایه ایله ینه (سکز یوز اوتوز بر) سنه سنده اسحق بکك امدادینه مأموراً صرب بستانه سوق ایدلدی .

اشبو عساکر اول حمله ده (کوکرجنلك) قلعه سنی تسخیر ایدرك اوطریقدن صربیه ایچنده یوریوب مقدما دولت علیه یه چکوبده ویرکوی معین مقابلنده

ینه صرب قراله ترك ایدلمش اولان بعض قلاعی ضبط ایتدیلر .

صرب قرالی مملکتك ورطه یه اوغرادیغنی ادراکیله پادشاهك عفو وامانی جلب ایتمك ایچون طرف شاهانه یه اعتراف قصوری متضمن برعبودیتنامه و بونکله برابر هدایای عظیمه تقدیمنه مسارعت وجد پادشاهی سلطان بایزید یلدیرم حضرتلریله مقدما کندی خاندانی بیننده قرابت صهریه حصوله کلدیکی مثال کوسترهرك کریمه سنك حرم سرای همایونه قبولی مذکور عبودیتنامه سنده استدعا ایلدی .

قرالك اشبو مستدعیاتی نزد مرادخانیده قبول اولنه رق مقدما دولت علیه یه اعطاسنه متعهد اولدیغی مرتباتی کاکان تأدیه ایتمك اوزره تجدید معاهده وکریمه سی دخی ادخال سرای ازدواج بیورلدی .

بوحالده صرب جهتندکی عساکر عثمانیه نك اوراجه ایشلری قالمدیغندن بونلر (بوسنه) طرفلرینه

سوق اولنه‌رق اخذ غنایم واسرا ایله مستفید ایدلدی .

§

چندرلی خیرالدین پاشا سلاله‌سندن بولنان صدر اعظم (ابراهیم) پاشانك وقوع وفاتنه مبنی صدارت عظمانك مشارالیهك اوغلی اولوب قاضی عسکرلك مسندنده اولان (خلیل) پاشایه توجیهی بو سنه وقایعندندر .

سلانیك فتحی

روم ایلی قطعه‌سنك تأمین وتوسیع حدودی ایچون (سلانیك) قلعه‌سنك قبضهٔ تسخیره النمسی دولت علیه‌جه تدابیر مهمهٔ ملکیه‌دن معدود ایدی .
بناءعلیه ملوك سالفهٔ عثمانیه اونقطه‌یه امالهٔ نظر اهتمامدن خالی قالمیوب مرحوم بایزید یلدیرم خان حضرتلری برارالق تسخیرینه موفق اولمش ایسه‌ده تیمور وقعه‌سندن صکره دولت علیه‌نك اوغرامش اولدیغی فترات مناسبتیله ینه الدن چیقمش وسلطان زمان مراد

ثانی حضرتلری مقدما فتح واستیلاسنه تشبث بیوردقلری حالده یوقاریده تفصیل اولندیغی وجهله اوارالق کوچك مصطفی چلبی حادثه‌سنك ظهوریله ضروری ترك وتأخیر ایدلمش ایدی ·
استانبول ایمپراطورینك سلطنت عثمانیه‌یی اشغال واضعاف قصدیله ممالك محروسه علیهنه هرزمان اشعال ایتمکده اولدیغی آتش فساد آثارندن اولمق اوزره بوارالق اوروپا حکمدارلرندن بعضیلرینك دونغالریله سلانیك لیمانه عسکر چیقاروب اوجهتده بولنان ممالك شاهانه‌نك تخریبنه قویولدقلری استماع اولندی ·
بواعدادی مضرت اثمانك دفع وتدمیریله برابر سلانیك فتحی امینه‌سنی دخی استحصال اولمق اوزره پادشاه ظفرپناه اغر براردو ایله اوجهته توجه بیوردی · وکلیبولیده تدارك وتجهیز اولنان سفاین دخی سلانیکه سوق اولندی ·
اشبو سفر همایون بیان نامهٔ مخصوص ایله استانبول

ایمپراطورینه تبلیغ اولنه‌رق حتی دولت علیه ایله
دولت ایمپراطوریه بیننده ظاهرا موجود اولان
دوستلغه مبنی ایمپراطورك سفاین حربیه ایله اعانه‌سی
دخی طلب اولنمش ایسه‌ده سلانیك اووقت ایمپراطورك
اقرباسندن بر حکمدارك زیر اداره‌سنده بولندیغندن
ایمپراطور اعانه‌دن اعتذار ایتدی ٠
موکب همایون برا وسفاین شاهانه بحرا سلانیك
قلعه‌سنی محاصره‌یه الدیلر ٠
فقط (وندیك) دولتی طرفندن تعیین اولنان دونما
سفاین اسلامیه‌یی تبعید ایتدکاری جهتله محاصرهٔ
بحریه قابل اوله‌میوب محاصرهٔ بریه التی کون قدر
کمال شدتله امتداد ایلدی ٠
نهایت رخصت یغما اعلانیله ایدیلان تشویق
اوزرینه جنود ظفر موعود عثمانی (سکزیوز
اوتوز ایکی) سنهٔ هجریه‌سی رجب شریفك بشنجی
کونی نردبانلر ایله قلعه‌یه هجوم ایتدیلر ٠
اعدانك مقابله‌ده اصرار ایدنلری قاعدهٔ حربیه

اوزره طعمهٔ شمشیر وترك كفاح وتسلیم سلاح ایلینلری اسیر وسلانیك قلعه‌سی وتوابعی بوصورتله تسخیر ایدلدی .
اشبو مظفریت جدیده فتحنامه‌لرله ملوك وحكمداران اسلامیه‌یه اعلان بیورلدی .
پادشاه همایون بخت سلانیك قلعه‌سنك صدمات حربیه ایله خراب اولان برج وباروسنی تعمیر وترمیم و (واردار یكیجه) سندن برطاقم عثمانلو خانه‌لری نقل واسكانیله ومحافظین كافیهٔ اقامه‌سیله اسباب حفظ وحراستنی تتمیم ایتدكدنصكره پای تخت ادرنه‌یه عودت بیوردیلر .
سلطان مراد بوندن صكره برمدت ادرنه‌ده اختیار اقامتله اجرای آیین عدل وداد ایتدیلر .
بواثناده‌یعنی (سكز یوز اوتوز اوچ) سنه‌سی رجب شریفنك التنجی جمعه ایرتسی كوننده فاتح قسطنطینیه سلطان (محمدخان) حضرتلرینك وجود بهبودلری زیور عالم شهود اولمشدر .

تیمور مشهورك ممالك عثمانیه یه تسلطنه وبونجه فترتلر ظهوریله نیجه قانلر دوکلمسنه سبب اولان یادکارلردن اولوب خطهٔ آزربایجانده حکمدار و (سکز یوز یکرمی اوچ) سنه‌سنده تارك جدلکاه دنیای بی قرار اولان قره قیونلو (قره یوسفك) اوغلی (قره اسکندر) بك ایله تیمور احفادندن فرمان فرمای ایران وترکستان بولنان (شاهرخ میرزا) بیننده اب و جدلرندن متوارث کین وعداوت اثری اوله‌رق غوغا ونزاع اکسك دکل ایدی ٠

(سکز یوز اوتوز درت) سنه‌سنده دخی بونلرك (سلماس)ده قوردقلری محاربه‌یی شاهرخ قزانوب آزربایجانك التنی اوستنه کتورمسیله قره اسکندر منهزما اورالردن فرار و ملجأ فلاکتزدکان اولان ممالك محروسه‌دن توقادده قرار ایتدی ٠ وباباسی قره یوسف سایهٔ مرحمت یلدیرم خانیده حمایه اولندیغی کبی کندوسنك دخی قیش چیقنجه‌یه قدر ظل شفقت پادشاهیده بارندیرلمسنی سلطان مراددن باعریضه

نیاز ایلدی .

بونك باباسی یوزندن سلطنت سنیه نك نه درلو خسارتلره اوغرادیغی مسلم ایسه ده دولت علیه شان عالیسی ایجابنجه کنف الامان حمایتنه صغنان بومثللو ملتجیلری بروقتده رد ایتمامش اولدیغندن قره اسکندرك اول بهاره قدر توقادده اسکانیله حقنده لوازم مهمان نوازینك اجرا ایدلمسی طرف پادشاهیدن اماسیه والیسی یورکج پاشایه امر وفرمان بیورلدیغی مثللو کندوسنه مرصع رختلو آتلر وسائر هدیه لر احسانیله شعار مسافر پروری ایفا اولندی .

لکن اسکندر بکله برابر بولنان حشرهٔ توابع وحواشی کمال راحتله قیشی چیقاروب ده فصل بهاره ایریشنجه حشرات الارض کبی معموره زار ممالکه انتشار وطبیعت ترکمانیه لری مقتضاسی اوزره اهالئ مسکونه یه اطالهٔ دست خسار ایتمکه باشلادقلرندن بو حالدن یورکج پاشا عتبهٔ پادشاهی یه عرض شکایت ایتدی .

پادشاه دخی اناطولی بکلربکیسی (امور) پاشانك

عساکر کافیه ایله توقاد حوالیسنه طوغری یوریوب اولا رفق وملایمتله اسکندره ارتق وطننه چکلمسی نصیحت وتعنداینه‌جك اولور ایسه ارائهٔ جبر وشدت ایدرك اورالردن دفع ایدلمسی فرمان بیورمسیله امور پاشا اولوجهله حرکتله توقاده تقربنده اسکندره نصح وتهدید ایله قاریشق حکیمانه برمکتوب کوندردی . اسکندربك اناطولی بکلربکیسنك قوهٔ عسکریه ایله کلیشندن ایشتك صوکنی اکلادیغندن مخالفت کوسترمیوب حشراتنی جمله یقلدی کتدی .
فقط بوارازل آزر بایجانه قدر رهکذرلرنده راست کتوردکاری قصبات وقرا اهالیسنی صویوب صوغانه دوندردی .

(سکز یوز اوتوز بش) سنه‌سنده پادشاه معانی اکتناه ینه ادرنه پای تختنده سایه پیرا بولندقلری حالده روم ایلی بکلربکیسی (سنان) پاشایی ارناودلغه مأمور بیوردیلر .

پاشای مشار الیه روم ایلی دلاورلریله ارناود دیارینه هجوم ایدوب ارناود عصاتنی قهر وتدمیر وغنایم واسرا ایله عساکر عثمانیه‌یی دلسیر ایتمشدر .

§

مجارستان سفرلری

(هونغری) نك غلطی اوله‌رق عثمانلی تاریخلرنده (انکروس) دینیلان مجارستان طرفلرنجه فتوحات جدیده قزانمسی دولت علیه‌جه اسباب ترقیدن معدود اولمسیله ایلروده موکب همایون دخی حرکت ایتمك اوزره اولا اورالرك احوالی اوکره نمك ایچون اورنوس زاده (علی) بکك مجارستان ایچنه اقین ایتمسی تنسیب اولندی .

میر مشار الیه (سکز یوز اوتوز التی) سنه سنده برفرقه ایله طونه‌دن عبور ومجارستانه دخول ایدوب وهله‌ٔ اولاده مجارلر مقابله‌یه مقتدر اوله‌مدقلری جهتله عثمانلیلر اخذ غنایم واسترقاق اسرا سوداسیله اطرافه

طاغلدی . وهرغازی بر رابکیشرد وشیزهٔ فسونکاری آغوش وصاله چکوب ذوق وصفایه طالدی .
مجارقرالی ایسه عساکر اسلامیه نك بوصورتله تفرقنی غنیمت بیله رك قوهٔ کافیه ایله علی بکك اوزرینه هجوم ایتدی .
علی بکك یاننده بك از عسکر قالمشیدی .
بوحالده دخی علی بك دشمنه جبانتله تسلیم کریبان ایتمیوب دوکوشه دوکوشه سلامت بقاسنه صوکوب چیقمش ایسه ده عساکر اسلامیه نك پك چوغی اسیر وتلف اولدی .
علی بکك دشمن ممالکی ایچنده اختیار ایتدیکی غفلت مغرورانه وحرکات بیقیدانه سی شئامتی اوله رق جنود اسلامیه نك او صورتله بلای هزیمت و اسارته دوچار اولمشندن حضرت پادشاه متأثر اولمسیله مجارلودن اخذ ثار وفتوحات جدیده ایله تلافئ مافات ایتمك اوزره اغر براردو ایله بالذات مجارستانه سفر ایتمکی قرارلشدیردی .

لكن اناطولی جهتنده قرمان اوغلنك ینه نقض
عهد ایله ممالك محروسهٔ شاهانه‌دن (حمید ایلی)
اوزرینه هجوم وحمید والیسی (الیاس) بكی اسیر
واورالری تماماً تسخیر ایتدیكی ومجارلونك دخی اوروپا
حكمدارلرندن بعضیلریله عقد اتفاق ایدرك روم
ایلنه مهاجمه افكارنده بولندقلری حوادث هائله‌سی
بر برینی متعاقب سامعه خراش دولت اولدی .
قرمان اوغلنك مجارلو ایله اتفاق خفیسی اولدیغیده
تحقیق ایدلدی .
بویله هرطرفدن باش كوسترن حركات خصمانه
اره‌سنده پادشاه هیچ برطرفه حركتی تنسیب ایتمیوب
ذات همایونلری مركز سلطنتده بولنوب ده ایجابنه
كوره جهت جهت اردولر سوق ایدلمسنی دها مناسب
كوردیكندن اول باول اوروپالونك سیل هجومنه
سد حائل اولمق واعدانك روم ایلنه خط حركتلرینك
برنجی نقطه‌سی اولمسی لازم كلان (كوكرجینلك)
قلعه‌سی انلرك ورودندن اول طوتلق اوزره روم ایلی

بکار بکیسی (سنان پاشا) بی بتون روم ایلی صنوف عسکریه سیله مأمور بیوردیلر ·
سنان پاشا (سکز یوز اوتوز یدی) سنه سنده ادرنه دن حرکتله حرکتنده دخی سرعت کوسترمس ایسه ده دشمن دها اول طاورانوب عساکر عثمانیه نك وصواندن مقدم کوکرجینلکه مواصلت وقلعه نك حصر وتضییقنه مبادرت ایتدی ·
سنان پاشا اردوسی کوکرجینلکه قریب بر موقع طوته رق دشمنك کثرتنه و بوللرك صر بلغنه بناء ایلرو یه یورو یمکدن احتراز ایدردی ·
(ودین) محافظی اولوب فرط شجاعت و بسالت اصحابندن بولنان (سنان بك) بکار بکی سنان پاشایه [دشمن قولاغمزك دیبنده کوکرجینلکك استیلاسنه ظفر بولمق اوزره ایکن بزم بوراده توقفمز اثر جبانت ومحض خیانتدر] کبی اجی سوزلر سویلیوب بکار بکی سنان پاشا دخی [بورالری سنك داخل حوزهٔ حکومتکدر · ایشك بو برهسه یه کلمسی ینه

سنك هماالكدن نشأت ایتمشدر. شمدی دشمنك احوالندن بیخبر ایكن كوز قراردوب یوریمك كار عاقل دكلدر باری وظیفهٔ مأموریتك اولدیغی اوزره خصمك قوت وحركاتنه وقوف حاصل ایدلمك ایچون برقاچ دل طوت كتیر] دیه‌رك سنان بكی تكدیر وتوبیخ ایتدی .
سنان بك ایسه دشمن طوپلرینك صداسیله اردونك اتلری اورككده ایكن پاشانك دل ایسته‌مسی مناسبتسز بر تكلیف اولدیغنی بیان وشجعان عسكر وسائر امرایه دخی كندوسنه همپااولملرینی ندای تحریض وتشویق ایله اعلان ایدوب همان اسبنه سوار وعازم سمت كارزار اولدی .
سنان بكك ندای تشجیعاتنی ایشیدن عثمانلی قهرمانلری بلا توقف اكا پیرو اولدیلر .
پاشادخی عسكرك اكثر افرادینك كمال شوق وخواهش ایله دشمن اوزرینه اقوب كتمكده اولدقلرینی كورنجه كندوسیده مجبورا بقیهٔ اردویی یوروتدی .
جنود اسلامیه حركتلری كونك كیجه‌سی بلا ارام

یوریوب علی السحر دشمن اردوسنه چاتدیلر • وایاقنری توزیله رستمانه اعمال سیف و سنانه باشلادیلر •

مجارلر اردوی عثمانینك بو یله خیلی مسافه قطعیله بردن بره هجومنی تخمین ایتمزلردی • بناء علیه کندیلرینی طوپلایه مدقلرندن بر طاقی قلیجدن کچوب بر طاقیده طونه یه دوکلدی •

مجارقرالی اردوسنك بتون اسلحه ومهماتنی و کندی اسباب حشمت و ادواتنی عثمانلویه ترك ایدرك بیك زحمتله نهردن طونه کچوب سمت سلامته چیقه بیلدی •

اردوی عثمانی دخی مظفرا ومغتنما عودت ایلدی •

§

قرمان سفری

اجمالا ذکری سبق ایتدیکی وجهله قرمان زاده (ابراهیم بك) اباواجدادندن میراث قلان اخلاق

ردیهٔ عهد شکنی وفرصت جو بی حکمنجه دولت علیه نك روم ایلی جانبنده ظهوره کلان مشاغل حربیه سنی نیات فسادکاریسنه مساعد کوره رك جانب پادشاهیدن مقدما سلانیك فتحی ظفرنامه سنی کندوسنه ایصاله مأمور اولان سفیری استخفاف ایتمش اولدیغی کبی ممالك عثمانیه دن حمید ایلی ایالتنی دست غصبنه کچیرمش ومجار قرالیله خفیا اتفاق ایتمکه قدر ایلرولمش ایدی .

« بو بحثده موٴرخلر ابراهیم بکك البستان حکمداری ذوالقدر زاده سلیمان بکدن چالدرمش اولدیغی یراسب ماده سنی اسباب اختلاف صره سنده بیان ایده یورلر . برآتك بین الملوك منعقد اولان عهودك اخلالنه ومصائب حربیه اختیارینه سبب اوله بیلمسی غریبدر »

بحثمزه دوام ایده لم :

پادشاه ظفر پناه بروجه محرر مجارلو یی هزیمت شنیعه یه دوچار واوروپاده کی سائر دشمنلری دخی تصدیق

غائبیت دولت علیه یه اجبار ایتمسیله قرمان اوغلنکده
تأدیبی صره‌سی کلمش اولدیغندن اصدقای وزرادن
(صاروجه) پاشا ادرنه پای تختی محافظه‌سنه
براغیله‌رق موکب همایون قرمان دیارینه صوات
نیتیله کلیبولیدن بروسه‌یه مرور ایتدی ·
صنوف عسکریه‌نك تماماً طوپلانمسی ایچون برمدتجك
بروسه‌ده ارام اولندقدنصکره حرکت اولنه‌رق
قرمان حکومتنك مرکزی اولان (قونیه) محاصره
بیورلدی ·
ابراهیم بك عادت مألوفهٔ اسلافی کبی قرمانیانك جان
قورتاران حصن حصین طبیعیسی بولنان (ایچ ایل)ه
قاچمش اولدیغندن قونیه قلعه‌سی باسهوله ضبط
اولنوب موکب همایون اورادن (بکشهری)
و (سیدی شهری) طرفلرینه حرکتله اورالری
وایچ ایلدن ماعدا بالجمله بلاد قرمان اله کتورلدی ·
پادشاه (بوزقیر) جبالنده‌اردوقوروب ابراهیم بکی
بر حال اله کتورمك اوزره ایچ ایلك صعب وسنکستان

معابرینی اچق واورمانلقلرینی سوکمك ایچون کلی
باطه‌لی وقازمه‌لی عسکر وعمله سوق ایتدی .
بو تشبثاتدن ابراهیم بك نتیجهٔ حالی کشف وادراك
ایدوب رئیس علماسی بولنان فضلای مشهوره‌دن
(مولانا حمزه) یی ومؤرخ (ادریسی بتلیسی)
قولنجه (حضرت مولانا جلال الدین رومی) احفاد
معالی نژادندن (عارف چلبی) یی لاجل الاستشفاع
دربار پادشاهی‌یه بعث واعزام ایلدی .
مبعوث مشار الیه ابراهیم بکك عفو جرایمنی رجا ایدوب
مبعوثك نزد شاهانه‌ده دخی مقدس ومحترم اولان
شفاعتنه بناء میر مشار الیهك تربیه‌سندن صرف نظرله
فقط قرمان حکومتندن عزل وتنکیب و یرینه میر
مشار الیهك برادری عیسی بکی تعیین ایده‌جکنی بیان
بیوردی .
چونکه عیسی بك عاقلانه طاورانوب مقدمجه قرنداشنی
ترکله موکب پادشاهی‌یه التحاق ایتمشیدی .
لکن مبعوث مشار الیه پادشاهدن اوقدرجق عفو

وعنایت یوزی کورنجه نغمهٔ نیاز وشفاعتی پرده پرده ارتیروب نهایت پادشاهك مرحمتنی تحریك ایتدیکندن مقدمجه اغتصاب ایتدیکی (حمیدایلی) وسائر بلدان رد ایدلمك وخطهٔ قرمان فیما بعد ممالك شاهانه جمله سندن معدود اولمق وایجاب ایتدکجه فرمانبرانه دولت علیه خدمتنده بولنمق شرطلریله ابراهیم بکك ینه قرمان حکومتنده ابقاسنه موفق اولدی .

طرف شاهانه‌دن تبلیغ عفو وامان وایجابی وجهله توثیق عهد و پیمان ایچون مبعوث مشار الیهه ترفیقاً علمای دولت علیه‌دن (مولانا شکراه) نام ذات ابراهیم بك جانبنه اعزام قلندی .

پادشاه جم‌جاه ابراهیم بکك حدینی طانیدوب اناطولیجه غائله‌یی بو صورتله بتیردکدن صکره موفقاً ادرنه پای تختنه عودت بیوردیلر .

§

سلطان مراد حضرتلری دیارقرمانه عزیمتلری اثناده

اورنوس زاده علی بکی بر فرقه ایله ارناودلغه سوق وتعیین بیورمشلر ایدی .
علی بك ارناودلقجه غلبه یه مظهر اوله‌رق کلی غنایم واسرا اخذیله عودت پادشاهیدن اولجه ادرنه یه کلمش بولندیغندن بو موفقیت دخی بوسنه نك مظفریتنه منضم اولدی .

مجارستانه سفر شاهانه

بو قاریده قرمان اوغلی ابراهیم بکله مجار قرالنك بیننده براتفاق خفی منعقد اولدیغندن بحث ایدلمش ایدی .
مجارلرنك مقدما (کوکرجنلك) اوزرینه کلیشنده ابراهیم بکك اناطولیجه کوستردیکی تخطیاتنه نظیره اوله‌رق موکب پادشاهینك قونیه یه عزیمتنده مجار قرالی دخی روم ایلی طرفنه تجاوزله (الهجه حصار)ی محاصره یه مبادرت ایتمش واکرچه مستحفظینك شیرانه مدافعه سیله قلعه نك تسخیرینه موفق اوله‌مدیسه‌ده اوطرفلری یغما وغارت وخیلی خسارت ایدرك رجعت ایلمشیدی .

قرالك بو حركاتنه مقابله بالجزا لازم كاوب پادشاه قونیه عودتندن صكره مجارستان اوزرینه بالذات سفر وحركتی تصمیم و (سكز یوز قرق) سنه سنده اورنوس زاده (علی) بكی اولا طلیعه فرقه سیله اعزام ایله كندولری دخی ازمدت ایچنده اسباب سفری تتمیم بیوردی .

علی بك (طمشوار) دن ایلرو كچوب مجارستان ایچنی قرق كوندن زیاده چكنیوب بی حد وقیاس اسیر واموال اغتنامیله ادرنه یه معاودت وانكروس دیارینك محاسننی پادشاهه عرض وحكایت ایتدی .
« علی بككك بودفعه مجارستاندن چیقاردیغی اسرانك عددی فرقهٔ عثمانیه نك عددندن زیاده اولدیغی مرویدر » .

(سكز یوز قرق بر) سنه سی بهارنده موكب همایون رفاقتنده (صرب) قرالی وافلاق بكی دخی موجود اولدقلری حالده پادشاه ادرنه دن

براردو ایله حرکت ایدرك (ودین) جانبندن طونه نهرینی عبور ایله الیوم (هرمانشتاد) دینیلان (زبینه) قلعه‌سنه عزیمت ایلدی ٠

اردوی همایون ایکی ایدن زیاده مجارستانی پامال خیول تدمیر والتی قطعه قلعه‌سنی اوردهٔ قبضهٔ تسخیر ایتدیکی حالده مجارلر مقابله‌یه مقتدر اوله‌میه‌رق قلاع ومواقع منیعه‌یه صوقولوب صاقلاندیلر ٠

ایام شتا تقرب ایدوب دشمندن نام ونشان بلورمدیکی جهتله موکب همایون افلاق طریقیله تختگاه ادرنه‌یه چکلدی ٠

افلاق بکی (دراقوله) بوسفر اثناسنده حسن خدمت وحین عودتده پادشاهه و جنود اسلامیه‌یه ضیافتلر ویروب اثبات صداقت وعبودیت ایلمشدر ٠

§

ارناودلغه فرقهٔ عسکریه سوقی

ارناودلق حکمداری سلطنت سنیه‌نك توجه وامنیتنی

جلب ایتمك اوزره (اسكندر بك) نام اوغلی
مقدما عتبهٔ شاهانه یه كوندرمش ایدی .
بو اسكندر بك بر مدت خدمت خاصهٔ شاهانه ده بولنوب
تربیه كورمسیله مقدما باباسنك وقوع وفاتی
اوزرینه طرف شهریاریدن باباسنك حكومتیله چراغ
بیورلمشیدی .
لكن وطننه رجعتندن صكره لذت شیرینكامیٔ
حكومت پادشاهك لطفنی اونتدرمش اولدیغندن
حدود شاهانه دن بعض ممالكه تجاوزه باشلدی .
بناء علیه بونكده تأدیبنه لزوم كوردیكندن (سكز
یوز قرق ایكی) سنه سنده اورنوس زاده لردن
(عیسی بك) برسریه ایله ارناودلغه سوق اولندی
فقط عیسی بك فرقه سی نصلسه اغتناماته دوشه رك
طاغلمش و اموال و اسرای مغتنمه ایله یوكاری
اغرلشمش اولدیغندن اسكندر بك عساكر عثمانیه نك
یوللرینی كسوب اوزرلرینه هجوم ایتدی .
عساكر عثمانیه بو مهاجمه یی كورنجه اولا الارنده

بولنان اسیرلری قلیجدن کچیردکدن صکره دفع صائله مسارعتله اکرچه خیلی شهید و یرمشلرسه ده دشمنی دخی منهزم و پریشان ایدرك مظفرا عودت ایلدیلر

§

فتح سمندره

مجارلولرك اره صره ممالك عثمانیه یه مهاجماتی صربلو ادارهسنده بولنان سمندره طریقندن وقوعنه کلوب اورانك تسخیری هم مجارلرك تخطیاتنه برسد سدید وهمده صربلونك دولت علیه اطاعتنده دوامنه سبب اکید اولهجغندن او حدودلره مأمور بولنان (اسحق) پاشانك اخطاراتی اوزرینه پادشاه اشبو (سکزیوز قرق ایکی) سنهسنده عساکر کلیه جمعیله سمندره اوزرینه یوریدی ٠

افلاق بکی دراقوله بوسفر همایونده معیت شاهانهده بولنمق اوزره وقوعبولان دعوته مبنی ادرنهیه کلمش ایدی ٠

فقط میر موسی الیه نه سنبه مبنی اینه پادشاهی کوچندرمش اولدیغندن کندوسی کلیبولی قلعه سنده وبرابر بولنان ایکی اوغلی دخی کرمیان ولایتندن (اکری کوز) قلعه سنده حبس وتسجین ایدلدی .

صرب قرالی دخی دعوت ایدلمش ایسه ده کندوسنك دائما مجارلو ایله ایتدیکی اتفاق خفی نزد دولت علیه ده معلوم اوله رق پادشاهك بودفعه کی سفری دخی کندی علیهنه اولدیغنی حس ایتدیکیچون دعوته اجابت ایتمدکدن ماعدا سمندره قلعه سنك محافظه سنه اوغللرینی تعیین ایله کندوسی مجار قرالی نزدینه فرار والتجایه مجبور اولدی .

اردوی همایون کمال قوت وشوکتله سمندره قلعه سی اوکنه نصب خیام وایکی آی مقداری قلعه نك شدتله حصر وتضییقنه دوام ایدرك نهایت محصورلرك مدافعه یه اقتدارلری قالمدیغندن بالاستیمان قلعه یی تسلیم ایتدیلر .

دراقوله‌نك اوغللری دردست اولنه‌رق کوزلرینه میل چکیلوب (توقاد) قلعه‌سنه اعزام ایله حبس ایدلمشلردر .

پادشاهه ظفرپناه سمندره‌نك تسخیرندنصکره اسحق پاشایی وکوتاهیه سنجاغی متصرفی اموربك زاده (عثمان چلبی) یی وسائر بعض امرایی فرقه‌لریله (نیکبولی) قلعه‌سنك استیلاسنه مأمورا سوق بیوردیلر .

بوامر انیکبولی‌یی محاصره‌ایدوب حربه دوام ایتمکده اولدقلری حالده‌دشمنك بربیوك اردوسی پیاده‌لری اوکده وسواریلری قفاده اوله‌رق ظهور ایتدی .

اسحق پاشا اوجه ایتدیکی تحقیقات اوزرینه جنود اسلامیه‌یی حربه حاضرلامش ایدوکندن دشمنی شدتله قارشولادی .

دشمنك پیاده طاقمی عثمانلو اتلرینك ایاغی التنده پامال ایدیله‌رك سواریسنك دخی یوزلری دوندورلدی .

عثمانلی قهرمانلری دشمنی تعقیبه مسارعتله فرار یلرك

برچوغی تپه‌لندی . برچوغیده اسیر ایدلدی .
نیکبولی محصورلری کندیلرینه امداده کلان بر بیوك
اردونك بوصورتله هزیمته اوغرادیغنی کورنجه انلرده
تسلیمه مجبور اولدیلر .
پادشاه مظفر علم سمندره ونیکبولی واوراده بولنان سائر
صرب ممالکنی بوصورتله ممالك عثمانیه یه منضم قلدقدن
صکره سمندره حکومتنه (طورخان) بکی تعیین واورالرك
محافظه سنه لازم اولان سائر تدابیری اکمال ایدرك پای تخت
ادرنه یه عودت ایتدی .
« بعض مؤرخین اشبو سمندره سفرینی (سکز یوز
قرق درت) سنه‌سی وقوعاتندن اولمق اوزره
یازمشلرسه‌ده (مصر) ملکی (طاهر ابوسعید)
طرفندن (سکز یوز قرق ایکی سنه‌سی جمادالاولیسنك
اونی) تاریخیله مؤرخا کلمش اولان نامه‌یه سلطان
مراد غازی حضرتلری جانبندن یازیلان جوابنامه‌ٔ
همایونده سمندره مظفریتندن بحث ایدیلوب بوجوابنامه‌یه
شیمدی یه قدر مشار الیهك تبریکی ... (سکز

یوز قرق اوچ سنه‌سی ذی‌الحجه‌سنك یکرمیسی) تاریخلو برجواب کوندرلمش اولمسنه نظراً مظفریت مذکوره (قرق ایکی) سنه‌سی وقوعاتندن اولمق لازم کلور »

§

بلغرادك محاصره‌سیله نوه برده‌نك فتحی

حضرت پادشاهك مجارستانجه آرزو ایتدیکی فتوحاتك مدخلی صایلان (بلغراد) قلعه‌سنی دخی ضبط بیوردن المق اوزره (سکز یوز قرق اوچ) سنه‌سنده اول جانبه موکب شاهانه حرکت وعزیمت بیوردی .

و بلغراد قلعه‌سی تحت محاصره‌یه النمدی .

فقط قلعه‌نك اوزمان دخی متانت ورصانتی جهتیله اردوی همایوندن بولنان طوپلرله تسخیری مشکل و بلکه ممتنع کورندیکندن بونکله بیهوده اوغراشمقدن صرف نظرله جنود اسلامیه (صوه) نهرندن امرار

ومجارستان ایچنه الغارایتدیرلدی .

بودفعه دخی مجارستاندن غنایم واسرای کلیه الهرق اردوی همایون ادرنه یه متوجهاً عودت ایتدی .

اثنای عودتده کذرکاه اردوی همایونه تصادف ایدن (نوه برده) قلعه سی بالمحاصره تسخیراولندی .

§

مزید بکك افلاق جانبنده انهزام وشهادتی

یوقاریده بیان اولندیغی وجهله افلاق بکی درافوله نك اوغللریله برابراخذ وحبس اولنمسی مناسبتیله افلاق دیاری حکمدارسز قالمشیدی .

مجار قرالی بوفرصتدن وپادشاهك صربیه طرفنده کی مشغولیتندن استفاده ایدرك افلاق بویارلرندن برینی افلاق حکومتنه اقعاد ایله اوجهتدن ممالك محروسهٔ شاهانه یه ایصال خساراته باشلدی .

پادشاه افلاقدن دفع اغیار ایچون امرادن (مزیدبك) نام سردار قوماندهسیله افلاقه برفرقهٔ عسکریه سوق ایتدی .

مزید بك دزون افلاقه داخل و در جنك اول غلبه وظفره نائل اولمسیله کندوسنه غرور کلهرك حزم واحتیاطی ترك ایله عسکری اقینه طاغتمش و کندوسی جمعیت قلیله ایله بر وقعده قالمش اولدیغی حالده مجارلونك کوندرمش اولدیغی اردو افلاقلو ایله براشوب مزید بکی اولدیغی یرده باصدی ٠

مزید بك نزدنده بولنان جزئی عسکرله شجیعانه مقابله ایتمش ایسه ده اعدانك کثرتی مناسبتیله باشه چیقه مدیغندن کندوسی وعساکر اسلامیه نك برطاقی شهید و برطاقیده اسیر اوله رق بقیهٔ عساکر دخی منهزماً هزار زحمتله رجعت ایتدی ٠

§

مزید بك فرقه سنك بروجه مشروح انهزامی خبری اوزرینه پادشاه برفرقه دها ترتیب وتجهیز ایدرك روم ایلی بکلر بکیسی (قوله شاهین) پاشا قوماندهسیله افلاقه سوق وتعیین بیوردیلر ٠

بوشاهین پاشا دخی عیاش و کنج تدبیر بر آدم اوله‌رق افلاق ایچنه داخل اولنجه عیش و نوشه طالدی و بو حرکاتك نتیجه‌سی وخیم اولدیغنی اخطار ایدن امرانك سوزلری قطعا اصغا ایتمدی ·

پاشا مستانه و مغرورانه برحالده ایکن مجار عسکرینك کلمکده اولدیغی خبر ویریلنجه مستیٔ غروردن ایلوب فرار یولنی طوتمق ایستدی ·

امرا پاشایی قاچغه براقیوب دشمنه مقابله تدبیرینی کورمك ایچون برکیجه الیقو یمشلرسه‌ده ایرتسی کون شاهین پاشا و بعض حمیتسز امرا طونه‌دن بر و یقه‌یه قاچدیلر ·

کوتاهیه سنجاغی متصرفی عثمان چلبی شجیع و جسور برمرد غیور بولندیغندن ذل فراری ارتکاب ایده‌میوب سائر حمیتندن امرا وعسا کر ایله دشمنه کوکس کردیلر ·

و برکون صباحدن اقشامه قدر یقه‌یقه‌یه فداکارانه حرب ایتدیلر

لکن اصل اردوقوماندانک فراری عسکره ضعف وهراس ایراث ایتدیکندن نتیجهٔ حربی مجارلو قزاندی . وعثمان چلبی ایله نیجه نامدار امرا و برچوق دلاوران عسکر شهید اولدیلر .

« بعض تاریخلرده شاهین پاشا یرینه شهاب الدین پاشا دینلمشدر » .

اشبو ایکی دفعه کی هزیمتلر (سکزیوز قرق دزت وقرق بش) سنه‌لرنده بر بریبی متعاقب وقوعه کلمشدر .

§

قونیه سفری

افلاق جانبنده عساکر اسلامیه‌نک ایکی دفعه‌در بوزلمسی قرمان اوغلی ابراهیم بکک دولت علیه علیهنه اولان عداوت مکتومه‌سنی اظهاره ومجارلو ایله اتفاق نهانیسی احکامنی اجرایه جسارتنی مستلزم اوله‌رق دامادی بولنان طورغودلی عشیرتی رئیس (حسن) نی بلاد قرمانه هم حدود اولان ممالک عثمانیه‌یه

تسلیط وبو واسطه ایله نیجه بلادی تالان وتخریب ایتدی .

پادشاه غیرت آگاه ابراهیم بکی بودفعه اله گتوروب انتقام المق اوزره (سکز یوز قرق التی) سنه سنده دیار قرمانه سفر واردوی همایون ایله قونیه قلعه سی اوکنه نصب اعلام ظفر بیوردی .

شمدی یه قدر دیار قرمان وسائر حکومات اسلامیان اوزرینه وقوعبولان اسفار دولت علیه ده نهب وغارت اصول اعتسافیه سی سبقت ایتمامش ایدی .

سلطنت سنیه اورو پاده اعدا ایله اوغراشورکن ابراهیم بکك ممالك عثمانیه حقنده روا کوردیکی حرکات غدارانه وغاصبانه سندن طولایی پادشاه پك زیاده غضبناك اولمسیله بالمقابله بودفعه قرمان دیاری عساکر عثمانیه یه غارت ایتدیرلمشدر .

« هر عصرده ایشته بوقرمان اوغلی کبی برشخص غدارك ارادهٔ کیفیه وسیئات ذاتیه سی شئامتنی صوجسز کناهسز برطاقم فقرای اهالی چکر و (ظالم نماند

قاعدهٔ زشت او بماند) مدلولنجه برظالمك كوستردیکی مثال ظالمانه معامله‌ٔ متقابله یولنده قاعده حکمنده طوتیلور کیدر» .
صددن چقمیه‌لم :

ابراهیم بك ینه ایچ ایل طاغلرینه قاچوب بوکره دخی جنایاتنی باغشلتمق ایچون حضرت پادشاهك همشیره‌سی بولنان حلیله‌سی (سلطان) حضرتلرینی وزیری مقامنده اولان (سرور) بك وعلما ومشایخدن بعض ذوات معروفه ایله برابر عتبهٔ پادشاهی‌یه بعث واعزام ایلدی .

پادشاه همشیره‌لری سلطانك کوزلرندن یاشلر دوکه‌رك ایتدیکی نیازواسترحامه وسروربکك دخی قوهٔ نطقیه‌سیله سرد ایلدیکی اعتذارات وتعهداته طیانه‌میوب باسکی منوال اوزره ابراهیم بکی تکرار عفو ایله ادرنه‌یه عودت بیوردی .

§

اشبو قرمان سفرنده اماسیه رالیسی شهزاده (سلطان علاءالدین) دخی ولایتی عسکریله موکب همایون

معیننده بولندیرلمش ایدی .
شهزاده مشار الیه مقر حکومتنه عودتنده حلول اجل
موعود یله ارتحال دار بقا ایتمشدر . رحمة الله علیه

§

مجار قرالنك بعض اوروپا حکمدارلریله بالاتفاق روم ایلنه هجومی

صربستانك مرکز حکومتی بولنان (سمندره) نك
وسائر ممالك صربیه نك برقاچ سنه مقدم دولت علیهٔ
عثمانیه طرفندن ضبط اولنمسندن واوغللرینك دست
عثمانیانه دوشه‌رك توقادده حبس وتسجین ایدلمسندن
طولایی صرب قرالی حین فرارندن بری مجار قرالنه
وسائر اوروپا حکمدارلرینه عرض سوزش وشکایت
ایتمکده، وقرمان اوغلی ابراهیم بك دخی [سزاوته‌دن
بن برودن بالاتفاق حرکت ایده‌لم عثمانلویی اورته‌دن
قالدیره‌لم روم سزك آناطولی بنم] کبی خبرلرله مجارلویی
تحریك وتسویل ایتمکده ایدیلر .

مجارلونك افلاق جانبنه تجاوزاتی وابراهیم بكك دخی اوته طرفدن آنفاً بیان اولنسان حركات خصمانه‌سی ایشته بو تحریكات واتفاقك ثمرهٔ فسادیه‌سی ایدی .
مجار قرالی پادشاهك قونیه‌ده مشغول بولندیغی اثناده (یانقو) نام سرعسكری قوماندەسیله وصرب قرالی دلالتیله برمكمل اردوسنی بلغراد جانبندن ممالك محروسه‌یه سوق ایتدی .
بو اردو (ازلادی)دربندندن چوب پای تخت ادرنه‌یه كلمك وبتون روم ایلنی ضبط ایتمك زعمیله یورییوب (الەجه حصار) (شهركوبی) (نیس) (صوفیه) واوحوالیده بولنان سائر قلاع وقصبات وقرایی یاقوب ییقەرق راست كتوردكاری اهالینك كیمنی اعدام وكیمنی اسیر ایدرك ازلادی دربندینه طیاندی .
فقط متفقینك اومدقلری قدر پادشاه قونیه‌ده مشغول قالمیوب شمشیر قهرقهرمانیٔ عثمانی ایله قرمان اوغلی پك چابك امانه كتورلمش وموكب شاهانه ادرنه‌یه‌ نیز عودت ایتمش اولدیغندن اردوی همایون ازلادی

دربندنده اعدایی قارشولادی ٠

دشمن اردوسی اردوی همایونه نسبتله قوتلی بولندیغندن پادشاه تدافعی حرکتی دها مناسب کوروب ازلادی دربندینی سد وتحکیم وموسم قیش اولمق مناسبتیله دشمنك کذرکاهی اوله بیله جك یولره صولر اجرا ایتدیره‌رك بوصولرك انجمادیله کچید و برمز برحاله کلمسندن طولایی دشمن دربندن بری طرفه مرور ایده‌مدی ٠

شدت شتانك تأثیراتی برطرفدن و یوللرك قپانمسندن ناشی ذخایر ومأکولات سائره ضرورتی بریاندن دشمن اردوسنی بی‌مجال وعودته اجبار ایتدی ٠

دشمن اردوسنك رجعتی اوزرینه روم‌ایلی بکلر بکیسی (قاسم) وتوقاد حاکمی (بلیان) پاشالرله صدر اعظم خلیل پاشانك برادری و پادشاهك انشته‌سی بولنان بولی متصرفی (محمود چلبی) وسائر بعض امرا تعقیبه مأمور ایدلدی ٠

لکن دشمن اردوسی غفلت ایتمیوب رجعتی فن حربیه

توفیق و یریر مواقع مقتضیه یه عسکر تعبیه ایدرك کیدردی

عساکر عثمانیه ایسه بی حزم واحتیاط کمال سرعتله یوریمکده ایکن (نیش) دربندنده دشمن عسکری یونلرك اطرافنی المسیله جریان ایدن محاربه نتیجه‌سنی مجارلو قزانوب عساکر عثمانیه منهزم اولدی — محمود چلبی دخی قید اسارته دوشدی

دشمن اردوسی بو مظفریتدن شادکام اوله‌رق طونه‌یی کچوب مجارستانه رجعت وموکب شاهانه دخی ادرنه پای تختنه عودت ایلدی

حضرت پادشاه بو انکسار وهزیمتدن متأثر اولوب سنهٔ آتیه موسم بهارنده دشمندن انتقام الق ایچون تدارکات کلیه‌یه تشبث ایتمك افکارنده ایدیلر

فقط صرب قرالی برسفیر مخصوص کوندروب کندوسنك عفوینی واوغلریلك حبسدن اطلاقنی نیاز ایله برابر مجارلو ایله دولت علیه بیننده مصالحه‌یه توسط ایده‌جکنی عرض ایتمش ومحمود چلبینك قید اسارتدن اطلاقی

حقنده حلیله سی بولنان همشیرهٔ پادشاهی دخی سوز
و کدازه باشلامش ونیجه سنه لرندنبرو عساکر عثمانیه
محاربات متوالیه ایله یور یلوب تبعه دخی مصائب
حربیه ایله ازلمش اولدیغندن صربلو کماکان دولت
علیه یه پرویر کوی معین و یرمك و (سمندره) قلعه سی
ینه صربلو یه رد اولنمق شرطلریله عقد مصالحه
اولندی ..

و بو سببله صرب قرالنك اوغللری توقاد زندانندن
ومحمود چلبی دخی قید اسارتدن اطلاق ایدلدی .

« بو مصالحه یه دائر سلطان مراد حضرتلرینك مصر
سلطانی ملك اشرف برسبای طرفنه صورت استشاره ده
یازمش اولدقلری عربی العباره برنامهٔ همایونده انکروس
ایله اوچ سنه ایچون عقد صلح ومسالمت اولندیغی
وصربلو و بوسنه لو او ته دنبرو دولت علیه نك
خراجکذاری اوله رق افلاقلونك دخی بو دفعه جزیه یی
قبول ایتدیکی مرقومدر » .

§

سلطان مرادك سلطنتدن فراغتی

سلطان مراد ثانی حضرتلری حین جلوسلرندنبرو داخلی وخارجی محاربات متماديه ووقوعات متتابعه ايله اوغراشمقدن اوصانمش و بو كره اونو پالولر ايله عقد صلح ايدرك غوائل حربيه وخصمانه يه ممكن مرتبه ختام ويرمش ونجل نجيب اديبی سلطان محمد حضرتلرينك ناصيهٔ حالنده حسن ادارهٔ ملكه استعداد كورمش اولدقلرندن بقيهٔ عمرينی كوشهٔ استراحتده كچيرمك ارزوسيله اشبو (سكز يوز قرق يدی) سنه سنده سلطان محمدی ولی بولندقلری مغنيسادن دعوت وجلب ايله سلطنت سنيهٔ عثمانيه يی مشار اليهه تقليد وفراغت وكندولری (اسحق) پاشايی وسائر بعض خواصی برابر الەرق مغنيسايه عزيمت بيورديلر .

§

وارنه محاربهٔ مشهوره سی

سلطان محمد پدری حیاتنده جالنس سریر سلطنت اولمش ایسه‌ده دها نوجوان وفن دقیق حکمرانیده هنوز بی آزمایش وامتحان اوله‌رق اطرافده بولنان اعدا ایسه سلطان مرادك تخت عثمانی بی براغوبده مغنیسایه چکلمسنی اختلال دماغنه وفتور همتنه حمل ایله زعملرنجه شوزمانی دولت عثمانیه نك محو وازاله‌سیچون اك مساعد کوردکلرندن وجمله‌دن اول اناطولی قطعه‌سنه هربار چشم حرصله باقمده اولان قرمان اوغلی مفسدی اوروپایه الچیلر کوندروب مجار قرالنی تحریك وتشجیع ایتدیکندن اشبو (سکز یوز قرق سکز) سنه‌سنده (مجارستان) (المانیا) (صربستان) (افلاق) (بغدان) بوسنه) وسائر اوروپا حکومت ودولتلری اتفاق ایدرك پای تخته هجوم وروم ایلی قطعه‌سنده بولنان ملت اسلامیه‌یی معدوم ایتمك اوزره حدوده یوریمکده‌اولدقلری ارکان دولتك مسموعی اولدی .

بو دهشتلو حوادث ارکانك عقللرینی باشلرندن

صحرادوب پادشاه نوجاهك جلادت وشوكتی هنوز اعدایه طانیدلمامسیله برابر حداثت سنی وتجربه‌سزلکی جهتیله بویله باشلو بر اتفاق خصمانه‌یه قارشو ادارهٔ تدابیر حربیه ایده‌بیلمسندن نا امید بولندقلرندن قوجه خنكارك جلب ودعوتنه قرار ویردیلر ٠

بو قرار اوزرینه صورت حالی اغبرارینی موجب اولیه‌جق بر زمین ایله سلطان محمده عرض ایدوب پدرلری سلطان مراد جانبنه اعدای متفقه‌یه مقابله ایچون همان تشریفلرینی متضمن دعوتنامه‌یازدردیلر ٠ سلطان مراد اشبو برنجی دعوته قولاق اصمامش ایسه‌ده ارکان دولت [اعدای دین بیضهٔ اسلامی شکست ایتمك قصدیله دیار اسلامه هجوم کوستردکلرندن اکر پادشاه ایسه‌کز محافظهٔ ملك وملت ایچون مقابله ومدافعه‌یه وایفای فریضهٔ جهاده مجبور واکر پادشاهلغی کندیکزه مال ایتمیورسه‌کز اولو الامر طرفندن امر غزایه مأمور اولدیغکزدن بهمه حال تشریف بیورملیسکز] بولنده دفعی مشکل مقدمات

معقوله‌یی مشتمل بر عریضهٔ عمومیه تقدیمیله سلطان مرادك عاجلاً روم ایلنه کچملرینی نیاز و ابرام ایتدیلر .

سلطان مراد اشبو استدعای عمومی‌یه جواب ویره‌مدیکی کبی ایشك اهمیتی پك آغر اولدیغنی دخی آکلادقلرندن همان اناطولی جانبی عسکرینی معیتلرینه جلب وجمع ایدرك سرسریع ایله کلیبولی قصبه‌سی قارشوسنه کلدیلر .

لکن متفقین طرفندن ترتیب وتجهیز اولنان دونغا آق دکز بوغازینی طوتمش اولمسیله قارشودن کلیبولی‌یه کچلمنك امکانی بوله‌مدیلر .

بناء علیه اناطولی حصاری طرفندن کچمك اوزره قره دکز بوغازینه شتاب ایتدیلر .

صدر اعظم خلیل پاشا پادشاهك کلیبولیدن کچه‌میوبده قره دکز بوغازینه کله‌جکلرینی روش حالدن استکشاف ایدرك روم ایلی عسکرینی بالاستصحاب اناطولی حصارینك قارشوسنه کلمش وشاید دشمن

طرفندن موکب شاهانه نك مرورینه ممانعت اولنه جق اولور ایسه مدافعه ایچون ساحله طوپلر دیزمش وسلطان مرادی کوزتمکده بولنمش ایدی ٠

سلطان مراد اثنا بوغازدن روم ایلی جانبنه عبور ایله ایکی طرفك قوتنی براشدیروب ادرنه یه واصل اولدی ٠

متفقینك دخی طونه‌دن مرور ایدرك (وارنه) یه کلدکاری تحقق ایتدیکندن سلطان محمدی ادرنه‌ده بالابقا کندولری بلا توقف مقابلهٔ اعدایه توجه بیوردی ٠

متفقین اردوسی بلغراد طریقندن ممالك شاهانه یه کیروب هر نقدر حدودقهرمانلری بونلری زده‌لمکدن کیرو طورمدیلر ایسه ده اویله مکمل براردویه قره‌قول حکمنده بولنان حدود محافظلرینك مدافعه‌سی سد ممانعت اوله‌میه جغندن اعدای متفقه وارنه یه قدر خط حرکتلرینه تصادف ایدن ممالك محروسه‌یی جکنه یه‌رك کلمشلر ایدی ٠

اردوی اسلام دخی وارنه‌یه بالوصول ایکی طرف کمال شدتله محاربه‌یه کیرشدیلر .

متفقین اردوسی کرك عددجه کرك الات حربیه‌جه مکمل ومنتظم اولوب حتی یالکز تمش بیك زرهلو سوار یلری وار ایدی .

جنود اسلامیه هرنقدر شجیعانه مقابله‌دن کیرو طورمدیلرسه‌ده امرا وعسکرك برچوغی شهید ومجروح اوله‌رق اناطولی بکلر بکیسی (قره‌جه پاشا) دخی شهید دوشمسیله دشمن طرفی غلبه کوستروب عساکر عثمانیه هزیمت وفراره یوز طوتدی .

لکن پادشاه کوه تمکین قپوقولی دینیلان یکی‌چری طاقمی وفراری ارتکاب اعیان بعض حیثمندان ایله برتپه‌نك باشنده ثبات ایدوب ظهور نصرت غیبیه تمنیسیله شجعان عسکری دفع وتدمیر اعدایه تحریض وتشویق ایتمکده وجانب دشمندن یغمور کبی اتیلان طوپ وتفنك دانه‌لرینه کوکس کرمکده ایدی .

مجارقرالی اردوی اسلامك پریشانلغنی و پادشاهك جزئی

قوتله قالدیغنی اكلایوب پادشاهی اسیر ایتمك زعمیله بالذات هجوم كوستردی ·

بو حالده دخی قوجه سلطان مراد یاوری لطف ربانی یه اعتماد ایدرك ثباتنه قطعا خلل كتورمدی ·

« خیراه افندی تاریخنك بو بحثنده سلطان مراد قاچه جق اولدیسه ده قره جه بك اتنك دیزكننه یاپشوب نصیحت ایدرك قاچغه براقدی یولنده برطاقم مقالات سرد ایدلمش ایسه ده تواریخ معتبره ده بویله برروایت كوریله مدی · خصوصیله قره جه بك اولجه شهید اولمشیدی · اولسه ده بونجه محاربات ده سیف قهرمانیسیله قهر اعدایه مألوف اولان سلطان مراد ثانی كبی شیر بیشهٔ وغا بر پادشاه حرب ازمایه كوزقره جه بكك نصیحتنه محتاج اوله جق قدر ثباتسزلق كوسترمسی مستبعد دكلیدر ؟ »

هرنه ایسه :

مجار قرالی غرور غلبه ایله علم عثمانی اوزرینه ات قالدیروب زعمنجه پادشاهی حرب اسیری ایتمك ایچون

قوشمقده اولدیغی حالده پادشاه یکیچری دلاورلرینه [شو مغرورلك كندی اردوسندن ایریلوب ده سرخوش كبی كلیشی علامت ادبار بدر . تا اورته كزه كیرمینجه مقابله كوسترمیوب اره كزه الدقدن صكره قلیج اوشوروب اتلافنه غیرت ایدیكز] دیه رك قوماندا ویردی .

فی الحقیقه قرال جنون احوال یكیچریلرك ارهسنه قدر صوقولدی . صوقولدی اما فی الحال بلاسنی بولدی .

یكیچری قهرمانلرندن (قوجه حضر) نام دلاور بر سیف رستمانه ایله قرالی اتندن دوشیروب ودرعقب باشنی كسوب ركاب همایونه كتوردیكندن بر مزراغه طاقیله رق اعلان اولندی .

بو سرفلاكتزدهنك مزراق اوزرنده كورنسی دشمن عسكرینه مورث دهشت و بالعكس اوجله فرار یوئی طوتان اسلام سواریلرینه موجب قوت وغیرت اولوب بوحال اوزرینه ظهوره كلان فداكارانه محاربهنك

نهایتنده اردوی دشمن منهزم و پریشان و جند مسلمین غلبهٔ کامله یه نائلیتله بختیار وشادمان اولدی .

روم ایلی بکلر بکیسی (داود) پاشا عثمانلی سواریلریله دشمنی تعقیبه مأمور اولوب متفقینك بوزغون عسکری علی التوالی ایکی کون ایکی کیجه طونه نهرینه قدر تعقیب اولنمسیله قیریلان قیریلوب بقیة السیوفی اسیر ایدلدی .

میدان حربدن فراری ارتکاب ایدن رؤسای عسکریه نك قتل واعداملریله اجرای سیاستلرینی پادشاه مراد ایتمش ایسه ده مظفریت واقعه نك صدقه سی اولمق اوزره ارکان دولت عفولرینی رجا و شفاعت ایتدکلرندن اعداملرندن صرف نظرله فقط بعض تأدیبات ایله اکتفا اولنمشدر .

اشبو مظفریت جلیله یی یار واغیاره و خصوصیله قرمان اوغلنه طویورمق اوزره قرالك سر مقطوعی بروسه یه کوندریلوب تشهیر اولندیغی مثللو اسیر ایدیلان زرهلو مجار آتلولرندن یکرمیشر اوتوزر نفری

مطنطن ظفرنامه‌لرله ملوك وحکمداران اسلامیه‌یه ارسال ایدرلمشدر .

ظفرنامه‌لر ادرنه‌ده جالس سریر سلطنت اولان سلطان محمد جانبندن یازیلوب بونلردن شاه ایران (شاهرخ) میرزایه یازلمش اولان (سکز یوز قرق سکز) سنه‌سی رمضان شریفنك اواخری تاریخلو ظفرنامه‌نك برصورتی (١) رقیله ذیل جلده ترقیم اولنمشدر .

« تاج التواریخده بو ملحمهٔ کبرانك (سکز یوز قرق سکز) سنه‌سی رجبنك یکرمی طقوزنجی صالی کونی وقوعبولدیغی مسطوردر »

« بدایت ظهوردولت عثمانیه‌دن برواورو یانو عثمانلویی محو ایتمك وهیچ اولمزسه روم ایلی قطعه‌سندن سوروب چیقارمق اوزره برقاچ دفعه اتفاق عمومی صورتنده قیام ایتدکلری مثللو بونه اوافکار باطله سوقیله اشبو وارنه وقعه‌سنی ظهوره کتوردیلر خداوندکار سلطان

مراد اولك شهادتنی منتج اولان (قوصوه) محاربهٔ
مشهوره‌سنده نصل خجیل اولدیلرسه اكا ثانی اولان
بو وقعهٔ عظیمه‌ده دخی اولصورتله رذیل اولدقلرندن
وزیرده ایراد اولنه‌جغی وجهله برقاچ سنه صكره یڭه
قوصوه‌ده‌وقوعه كلان محاربه‌یی دخی غیب ایتدكلرندن
بوندنصكره ارتق تجاوزی حركته تصدی ایده‌میوب
بالاخره رفته رفتـه اوروپادن خیلی اقالیمی دولت
علیه‌یه ترکه مجبور اولمشلردر . »

§

سلطان مراد ثانینك تكرار سریر سلطنت عثمانیه‌یه

جلوسلری

سلطان مراد غزا اعتیاد بوقاریده تفصیل ایدیلان
وارنه‌وقعهٔ هائله‌سنده دخی اعدای متفقه‌یه غلبه‌ایدرك
ملت اسلامیه وسـلطنت سنیهٔ عثمانیه‌یی بك بیوك
بر ورطه‌دن قورتارمسیله توجهات قلوب عامه بر قات
دهـا جانب عالیلرینه منجذب اولدیغی حالده كمال

شوكتله وارنه‌دن ادرنه‌یه بالمعاوده ادرنه خارجنده نصب اوتاغ همایون بیوردیلر ·
وزرا ورؤسانك وبالعموم عسکری طائفه‌سنك حال وقاللرندن نجل جلیل عالیلرینك حداثت سنی مناسبتیله مظهر حسن قبول اوله‌مدقلرینی اکلایوب تکرار تخت عالئ عثمانی‌یه جلوس ایتمك افکاری لایح ضمیرلری اولدی ·
فی الحقیقه ازهر جهت اقتدار حکمسرایسنی عالمه تصدیق ایتدیرن بر پدر کامل افسر حیاتده اولدقجه هنوز آثار اداره‌سنی فعلا اثباته اختلاس وقت ایده‌میان پرشهزاده‌نك کوکبهٔ سلطنتی واوکه استقبالده تنویر آفاق مدنیت ایده‌جکی خواص عندنده کشف ایدلمش اولسون بنه انظار عمومیه‌یه بك اوقدر پارلاق کورنه‌میه‌جکندن فاتح حضرتلرینك دخی بالاخره فعلیاتیله ثابت اولان اهلیت مادرزاد وجلادت رستم نهادلری بو دفعه عسکری طرفندن تقدیر اولنه‌مامشیدی ·

صدراعظم خلیل پاشانك القاآتی اوزرینه سلطان محمد دخی حق ابوته حرمةً برکره پدرلرینه تخت سلطنتی قبول ایتملرینی تکلیف ایلمکی مناسب کوروب بوخاطره‌یی وزرا وارکانه اجدی .

ارکان دولتك ایسه بوصورت الك زیاده آرزو و چاره‌ٔ حصولنی جستجو ایتدکاری بر ماده اولدیغندن سلطان محمدك بوتدبیرینی القشلیوب [پدر عالیکز ذاتا غوائل سلطنتدن مجتنب وکوشهٔ انزوا کندولرینه اعز مطالبدر قبول ایتمیه جکلرنده شبهه یوق یا برکره تکلیف ایله شرط بوتی یرینه کتیرمش اولورسکز] دیه‌رك کندی امل درونیلرینی سزدرمکسزین تشویق ایله ایتدیلر .

بناء علیه سلطان محمد پدر عالیلریله ادرنه‌نك خارجنده ملاقات ایتدکاری زمان بو تکلیفی درمیان ایتدکده سلطان مرادك دخی مضمرینه موافق کلدیسه‌ده اولا اولا قبولسزلك کوستروب نهایت ارکانك ابرام ورجالرینه بناء ملاحظه‌یه تعلیق ایتدی .

سلطان مرادك بوندن غرضی دخی افراد عسکریه نك افکارینی لایقیله یوقلیوب اکلامق ایدی .
ایرتسی کون صید وشکار نامیله قیره چیقوب وعسکری دخی سورکون اوی بهانه‌سیله معیتلرنده کوتوروب برصحراده کیفیت جلوس استمزاج یولنده عسکرك افکارینی صوردی .
کافهٔ عسکر هماناوراجقده کمال ممنونیتله بیعته مسارعت ایتدکلرندن ایرتسی کونی سلطان مراد ثانی حضرتلری ادرنه سراینه داخل اوله‌رق ثانیاً تخت عالی بخت عثمانی‌یه جلوس وشهزاده سلطان محمدی ینه مغنیسا حکومتنه تعیین واعزام بیوردیلر .
«بعض مؤرخین وارنه عودتنده سلطان مراد برمدتجك مسافرت طریقیله ادرنه‌ده اقامت ایتدکدن صکره ینه مغنیسایه عزیمت وعودت ایدرك برسنه صکره ادرنه‌ده ظهور ایدن بر حریق کبیر مناسبتیله خلقجه وعسکرجه سلطان محمدك اداره‌سندن خشنودسزلق حصوله کلمش وبونك اوزرینه ارکانك نهانی دعوتنه مبنی سلطان مراد ادرنه‌یه بالورود

ایکنجی دفعه اولمق اوزره جالس سریر سلطنت اولمشدر . کبی برروایت ایده‌یورلرسه‌ده وقوعاتك سیاق وسباقنه نظرا بوروایت قوت المامشدر » .

موره جانبنه سفر همایون وقوعی

استانبول ایمپراطورینك برادری (قسطنطینك) زیر حکومتنده بولنان (موره) قطعه‌سی روم ایلی جهتنجه بحر سفیدك کلیدی مقامنده اوله‌رق اورانك فتح وتسخیری دولت علیه‌جه اهم اولمغله برابر وارنه اتفاقنده وندکلونك کلیبولی بوغازنه سفاین سوقیله سلطان مرادك اناطولیدن روم ایلی‌یه مرورلرینی تصعیب ایدلمسندن طولابی وندیك ممالکنده دخی عثمانلو قلیجنك ضیاسی کوسترلمك وفرنکلردن اخذ انتقام ایدلمك ایجاب ایدوب بوده اولا موره‌نك الده بولندیرلمسنه موقوف ایدی .

بناء علیه پادشاه کیتی ستان (سکز یوز اللی) سنه‌سنده مدت مدیده موره حدودنده مأمور بولندیغی

ایچون او حوالی احوالنه واقف اولان مشهور غازی
طورخان بکی طلیعه سرداری تعیین وکندولری یده
موکب همایونلریله موره جانبنه حرکت ایدوب موره
نیم جزیره سنی روم ایلنه وصل ایدن اوچ میل مقداری
قره نك مدخلنده واقع (کرمه) قلعه سنی محاصره
ایتدی ٠
ذکر اولنان اوچ میل مقداری اراضینك عرضی دخی
بر بربنی قوورر چند قطعه قلعه لرله تحکیم ایدلمش اولدیغی
کبی بو قلعه لرك یکدیکرینك بینی دخی خندقلرله کسیلوب
صوایله طولدیرلمش اولدیغندن اورادن موره ایچنه
کچلمك محال حکمنده کورینوردی ٠
کرمه قلعه سی اشبو قلعه لرك اك متینی ایدی ٠ فن
قلعه کشایی وجلادتده ملکه کسب ایتمش اولان سلطان
مرادك همت جهانکیرانه سنه بو استحکام دخی
طیانه مدی ٠
عثمانلو قهرمانلری بالاقدام قلعه خندقلرینی طپرافله
طولدیروب وطوپ وتفنکه اهمیت ویرمکسزین یوریش

ایدوب تسخیری پك مشكل كورینان مذكور قلعه لرك جمله سنی تسخیر ایتدیلر .

كرك بو قلعه لردن و كرك اطرافندن عساكر عثمانیه النه غنایم واسرای كلیه كیردیكندن وموره لولر دخی طالب صلح وامان اولدقلرندن دها ایلروسنه كیدلیوب بالمصالحه موكب پادشاهی ادرنه یه عودت ایلدی .

ارناودلغه سفر همایون

ارناوداق حكمداری بولنان (اسكندر) بكك عمی زاده لرندن حمزه بك (سكز یوزاللی برسنه سنده) ادرنه یه كله رك حضور همایونه مثول ایله ارناود رؤساسی شوارالق اسكندر بكدن یوز چویرمش اولدقلری جهتله دولتجه عساكر كافیه سوقیله كندوسنه اعانه اولندیغی تقدیرده (اقجه حصار) وسائر ارناوداق ممالكنك سلطنت سنیه ایچون ضبطنی تعهد ایتدی .

ارناودلغك استیلاسی ذاتاً دولت علیه جه مقتضیات ملكیه دن بولندیغندن پادشاه بالذات حركت (واقجه حصاری) حصر وتضییقه همت ایتدیلر .

حصار مذکور قلاع متینه‌دن ایدی ٠
بناء علیه محاصره ایکی ای امتداد ایدوب نهایت
قلعه‌نك صویی کسیله‌رك صوسزلق محصورینك
جانبه کار ایتدیکندن قلعه پادشاهه تسلیم اولندی ٠
ارناودلغك ایشه یارار اکثر محللری دخی بوسفرده تسخیر
اولنوب موکب همایون ادرنه‌یه دوندی ٠

§

قوصوه محاربه‌سی

بوقاریده تفصیل وحکایه اولنان وارنه وقعه‌سنده
مجارلو ومتفق بولنان سائر اوروپالو اوغرادقلری
هزیمت محجوبیتنی ازاله‌ایتمك وتکرار حرکت متفقانه
ایله عثمانلودن اخذ ثار ایده‌بیلمك ایچون اشبو (سکز
یوز اللی ایکی) سنه‌سنده جمعیت کلیه ایله مجار بانلرندن
اولوب وارنه محاربه‌سنده دخی سرعسکر اولان (یانقو)
قومانده‌سنده اولدقلری حالده بلغراد یولندن
درون ممالك شاهانه‌یه یوریدیلر ٠
پادشاه دخی اوجه تحقیق کیفیتله موجود قوتی ایله

صوفیه جانبنه عزیمت ایدوب بتون عساکر اسلامیه نك اجتماعنی بکلمکده ایدی ٠

بو صره ده اعدای متفقه عدادندن اولان افلاقلو حدود خاقانیه دن (نیکبولی) اطرافنی غارته قویولمش اولدقلرندن حدود امراسی بالاتفاق شبخون طریقیله نیکبولی طرفلرنده دشمنی صاردیلر ٠

واعمال سیف وسنان ایله برطاقنی قلیجدن چکیردکدن صکره برطاقنیده اسیر ایتدیلر ٠

امرانك درجنك اول بومظفریتلری بشارتی صوفیه ده پادشاهه واصل والنان اسیرلر دخی اردوی همایونه داخل اولنجه سلطان مراد غازی حضرتلری بونی موفقیت آتیه ایچون فال بالخیر عد ایدرك ارتق متفقینك بیوك اردولری اوزرینه یوریمکی تنسیب وعساکر اسلامیه یی طاقم طاقم حضورندن امرا ایله دشمنله حین ملاقاتده قوریله جق صف حربی میمنه میسره قاعده سی اوزره بالذات ترتیب بیوردی ٠

« قرمان زاده ابراهيم بك يوسف راعانه و امداد ايچون
بر مقدار عسكر كوندرمش ايدى .
معاينه اثناسنده قرمان عسكرى پادشاهك منظورى
اولدقده چونكه بونلر قالتاق اكرلو وقايش اوزنكيلو
پژمرده قيافت مسخره هيئت بر طاقم درنتى تركمان
اتلوسى اولدقلرندن حضرت پادشاه استهزا تبسميله
قرمان سردارينه خطاباً [عسكريمزك اكلنجه سى
يوغيدى قرمان اوغلى كرم ايدوب بو خدمتى ايفا
ايلمش] ديه رك ظريفانه تعريض بيورمش اولدقلرى
مرويدر » .
صددده رجعت ايده لم :
پادشاه انجم سپاه صفوف حربيه ترتيبنى بعد الاكمال
صوفيه دن حركتله (قورشونلو كليسا) موقعنه
وصوللرنده اعدا اردوسنك (قوصوه) صحراسنده
اولديغنى خبر الدرق او طرفه يوريديلر .
سنهٔ مذكوره (شعبانك دردنجى) كونى طرفين
بر برينه مقابل اولدى .

کچنکی وارنه محاربه سنده عساکر عثمانیه نك ابتدا منهزم اولیشی ترتیباتده بولسزلق وقوعندن نشأت ایتمش اولدیغی تجربه ایدلمش ایدی .

بو دفعه پادشاه صاغ وصول جناحلرینی و پیشدار ودمدار واحتیاط قوللرینی لایقیله ترتیب بیوردقلری کبی اردوی همایونك ارقه سنه مهمات عربه لرینی دیزدیروب وقابکاهك اوکنه علی الاصول طوبلری قوردیروب هیئت اردویی براستحکام شکلنه قومشیدی بو نظام ایله علی الصباح محاربه یه ابتدار واوکون وایرتسی کون متوالیاً جنك وپیکار اولنه رق ایکنجی کونی نسیم ظفر عساکر اسلامیه یه یاور اولمسیله متفقین اردوسنه پریشانلق دوشدی . متفقین اردوسی سرعسکری بولنان (یانقو) برتقریب ایله میدان حربدن قاچمش ایسه ده (له) و (چه) بکلری کرفتار دست عثمانیان ومتفقینك نیجه امرا وافراد عسکریه سی کشتهٔ تیغ خونفشان اولدی .

شهریار ظفر آثار اشبو غزای غرایه دخی دوست

ودشمنك بكنه جكی صورتده موفق اولەرق بانشوكت والاجلال قوصوەدن ادرنه پای تختنه عودت بیوردیلر ·

اوروپالولر غازی سلطان مرادك هرزمان اعداسنه مقابله وغلبه یه اقتدار قهرمانیسنی وارنه وانی متعاقب اشبو قوصوه وقعه‌لرنده لایقیله مشاهده ایدوب اوبله قورنایلری كبی عثمانلونك اوروپا قطعه‌سندن تبعیدی ممكن اولمدیغنی اكلا دقلرندن و (بزانتن) ایمپراطورلغنك اسكیلك حیثیت موهومه‌سندن ماعدا برشرف وشوكتی قالمدیغی حالده حكم حكومتی دخی عثمانلویه قارشو كمال مذلتله یالكز استانبول شهرینه محصور وقرمان اوغلی وسائر اسلام حكمدارلری ایسه حضرت پادشاهك بالدفعات سطوتلریله مقهور اولدیغندن بوندن صكره خیلی زمان اعدا هیچ برطرفدن باش چیقارەمدی ·

سلطان مراد دخی وفاتلرینه قدر ایكی اوچ سنه كمال آسایش وراحتله پای تختده سریرارای عدل وداد اولدی ·

بوارەدە دخی الان ادرنەدە معمور ومشهور اولان ابنیهٔ خیریەلرینی اکمال ایله برابر (سکز یوز اللی اوچ) سنەسندە مطنطن سور ترتیبیله البستان ومرعش حکمداری سلیمان بکك کریمهٔ عفیفەلرینی مخدوم شوکت موسوملری سلطان محمدە تزویج ایتدیلر ٠

§

سلطان مراد ثانینك وفاتی

مرویدرکه (سکز یوز اللی بش) سنهٔ هجریەسی محرمنك غرەسی کونی غازی سلطان مراد سیروتفرج ایچون صحرایه چقمشلر ایدی ٠

عودتلری اثناده (ادە) کوپریسی اوزرندە بردرویش پادشاهه نظر ایدوب [ارتق سلطنت زندکانی پایانه ویتك اجل باب وآستانه ایرشمشدر ٠ بو بیهودە غائلەلری ترك ایله یول تدارکاتندە بولنمایسك] کبی سوزلر سویلمسیله پادشاه بوسوزلردن متأثر اولەرق سرایه وصولندە کندولرینه شدتلی برباش اغریسی عارض اولدی ٠ بونك اوزرینه ولیعهدلری سلطان محمدە

ویرلمك اوزره اوجه ترتیب ایتمش اولدقلری وصیتنامه‌یی میدانه چیقاروب مضموننك اجراسنه سلطان محمدی وصی وصدر اعظم خلیل پاشایی ناظر تعیین وجمله وزرایی اشهاد ایدرك سلطان محمدك سریعا مغنیسادن جلبنی امر ایلدیلر .

پادشاهك صداعی کتدکجه تزاید ایدوب اطبا تدبیر مداواتنده تقصیر ایتمدیلرسه‌ده بحکمة‌الله تعالی مداوات ومعالجات قطعاً تأثیر ایتمدیککندن ماه مذکورك اوچنجی کونی روح پرفتوحلری کلشنسرای علیینه روان اولدی .

نعش مغفرت نقشلری پادشاه جدیدك تشریفلرینه قدر اون اوچ کون کتم وحفظ اولنه‌رق بعده بروسه‌یه ارسال واوراده‌کی ابنیهٔ خیریه‌لری جوارنده تربهٔ مخصوصه‌لرینه دفن اولنمشدر . رحمة‌الله علیه

§

پادشاه مشار الیهك یوقاریدن بری ایراد اولنان غزوات ووقوعات مهمه‌ده کوستردکلری هممات جمیله عاوقدر عالیلری درجانی تعیین ایده‌جککندن اوصاف جلیله‌لرینی

بوراده تکراره حاجت کوریلهمز .
پدر امجدلری برنجی سلطان محمد تعدد شرکای سریر سلطنت مناسبتیله داخل ملکی هرج ومرج ایدن اختلالاتدن دولتی نصل قورتارمش ایسه پادشاه مشار الیه دخی دوزمه مصطفی وشهزاده چلبی مصطفی وقعه لری کبی ایکی بیوك فساد داخلینك ازاله سنه اوصورتله موفق اولدقلری مثللو سلطنت سنیهٔ عثمانیه نك کچیرمش اولدیغی مخاطراتك اك مشهورلرندن صاییلان وارنه وقوصوه محاربه لرینی قزانمقله اوروپانك محو دولت قصدیله صورت قطعیه ده ایتدکلری اتفاق عمومیلرینی حکمسز براقمش و بوجهتله نجل اسعدلری ایکنجی سلطان محمدك استانبول فتحنده موفقیتلرینك اسبابنی حاضرلیوب کتمشدر .
ولادتلری (سکزیوز التی) واون سکز یاشنده اولدقلری حالده جلوسلری دخی (سکزیوز یکرمی درت) تاریخلرنده واقع اولاسیله مدت حیاتلری (٤٩) وزمان سلطنتلری (٣٠) سنه التی ای اولمش اولور .

§

فصل ثانی

فاتح سلطان محمدك مدت سلطنتلری اولان {٣١} سنه‌لك وقوعاتی شاملدر

فاتح قسطنطنيه ایکنجی سلطان محمدك جلوسی

غازی سلطان مرادك وفاتی وقوعنده وكلای دولت اختلال ظهورندن احترازاً عوامدن كتم كيفيتله درحال مغنيساده بولنان شهزادهٔ عالی تبار (سلطان محمد) حضرتلرینه خبر كوندرمشلرايدی ٠

مشار اليه پدرلرينك وفاتندن اون اوچ كون مرورنده يعنی (سكز يوز اللی بش) سنه‌سی محرم الحرامنك اون التنجی كونی ادرنه پای تختنه بالوصول يكرمی ايكی ياشنده اولدقلری حالده بدنجی پادشاه اوله‌رق بالارث والاستحقاق سرير شوكت مصير عثمانی‌یه جلوس بيورديلر ٠

پادشاه جم جاهك مقدما وفاتلری وقوع بولان برادرلری
بیوك (سلطان احمد) (سلطان علاء الدن)
(سلطان حسن) و (سلطان اورخان) دن
ماعدا ادرنه‌ده حیاتده کوچك (سلطان احمد)
نامنده هنوز نابالغ کوچك بر برادرلری وارایدی .
اشبو جلوس همایونده اوشهزادهٔ نامراد دخی
اوزمانلرك الجای حکمیله رهرو عدم آباد اولمشدر .
رحمة الله علیه .

§

پادشاه حشمت پناه بوندن اول پدرلری حیاتنده برمدتجك
سریر ارای سلطنت اوله‌رق اصول ادارهٔ حکمرانیده
سبق معلومات ایله کسب ملکه واقتدار وحتی معزولیت
اجیسیله بیله تجربت گرم وسرد روزکار ایتمش فوق
العاده پادشاهلردن بولندیغیچون بالجمله ملوك
وحکمداران اطراف سفرا وهدایا بعث وتقدیمیله جلوس
همایونلرینی تبریکه مسارعت ایتدیلر .
هرعثمانلو پادشاهنك جلوسی عقبنده حرکات خصمانه

وغاصبانه یه قالقشمق تا انقراض واضمحلاللرینه قدر قرمان فاملیاسنك خصایص ردیه‌سندن دکلمیدر ؟ .

ایشته بو دفعه ده قرمان اوغلی ابراهیم بك یادکاری دولت علیهٔ عثمانیه‌نك دها عنفوان طفولیتنده بیله آبا واجدادینك نائل اوله‌مدقلری آماله فاتح کبی تقلیب دول استعدادینه مالك برصاحبقرانك وقتنده کویا کندیسی واصل اوله‌جقمش کبی اظهار خصومت مجنونلغنی اختیار ایتدی .

شویله که :

(کرمیان) (منتشا) و (ایدین) اوغللرندن بر در بدری بابالرینك حکومت منقرضه‌لرینه دسترس ایتمك اطماعیله الهالوب وهر برینی بر طاقم اوباشه سردار ایدوب (کوتاهیه) (منتشا) و (ایدین) مملکتلری اوزرلرینه تسلیط ایلدی .

ابراهیم بکك شوحرکاتندن بحثله تأدیب وتنکیلیچون کندوسنه مأذونیت و یرلمسنی اناطولی بکلر بکیسی (عیسی) بك طرف پادشاهی یه عرض ایتمش ایسه ده

عیسی بکك بو اختلالی دفعه اقتـدار و کفایتی امیـد اولنه مدیغندن عزل اولنه رق یرینه رکاب وزراسـندن (اسحق) پاشا اناطولی بکلر بکیسی تعیین وعساکر کافیه ایله ایلرویه سوق واعزام قلندی ٠

متعاقبا پادشاه دخی بالذات قرمان دیارینه توجه بیوردی ٠ یوسفر همایون دخی طبق قرمان اسفار سابقه سی کبی ابراهیم بکك سطوت پادشاهی یه مقاومت ایده میه رك ایچ ایلنه فراری ویننه برطاقم رجاجیلرك توسطلریله عفو عالی یه مظهریتنی منتج اولدیغندن پادشاه سعادت اکتناه قونیه دن بروسه یه متوجها عودتله برابر بکلر بکی اسحق پاشایی منتشا اوغلی اوزرینـه تعیین بیورمش والیاس بك دخی فرار ایدیکندن اورالرك آسایشی اعاده اولنمشدر ٠

اناطولی بکلر بکیلری اوزمانه قدر (انقره) ده اقامت ایتمکده ایدیلر ٠

(قرمان) (کرمیان) و (منتشا) اوغللرینك بعدما ممالك شاهانه یه تجاوز ایده مامللریچون برسد حائل

اولمـق اوزره انا طولی بکلربکیلکی مقری بو دفعـه کوتاهیه یه تحویل واسحق پاشا اورایه اعزام وتسبیل ایدلدی ·

§

اشبو قونیه سفری عودتنده موکب شـاهانه بروسه یه کلورکن برطار محلده یکیچری طاقی بخشش المق اوزره پادشاهك اوکنه طوروب بعض مرتبه یولسزلغه جرئت ایتمش اولدقلرندن یکیچری اغاسی (طوغان) بك عزل اولنه‌رق یرینه مصطفی بك تعیین قلندیغی مثللو یایا باشیلری دخی قویا تأدیب بیورلدی ·

§

استانبول فتحی مقدماتی

شهریار اسکندر اقتدار قرمان عودتنده بروسه ده برقاچ کون ارامدنصکره ادرنه یه کچمك ایچون (کلیبولی) قارشوسنه کلمشلر ایدی ·

فقط دشمن سفاینی بوغازی طوتمش اولدقلرندن قره

دكز بوغازندن طولاشمغه مجبور اوله رق مرحوم يلديرم بايزيدخانك بنه استانبولك تسخيرى مطالعه سى اوزرينه انشا بيورمش اولدقلرى الان (اناطولى حصارى) ديديكمز (كوزلجه حصار) دن روم ايلى حصارينك بولنديغى ساحله كچديلر .

قسطنطنيه نك فتحى على همتلرى ايجابنجه پادشاهان آل عثمانك اوته دنبرو اقصاى امللرى اولوب يوقاريلرده بحث ايدلديكى وجهله سلطان يلديرم بايزيد اول وسلطان مراد ثانى حضراتى استانبولى برقاچ دفعه تحت محاصره يه آلدقلرى حالده برر سبب حيلولتيله شاهد امل انلره چهره كشا اولمامش وسلطان مراد ثانى حضرتلرينك برافدقلرى وصيتنامه ده استانبول فتحنك لزومى اقدم وصايادن اولمق اوزره توصيه اولنمش ايدى .

بناء على ذلك فاتح سلطان محمد حضرتلرى جلوسلرى كونندنبرو بو وصيت واجب الانفاذك اجراسنى برنجى وظيفه عد ايتدكلرندن و بو آرالق ايمپراطور (قسطنطين

درازوقه) دخی اولاد یلدیرم خاندن مرحوم امیر
سلیمانڭ حفیدی اولق اوزره نزدنده بولنوبده آنی ممالك
محروسهٔ عثمانیه یه فتنه القاسنه واسطه ایدرك دولت
علیه یی تهدید ایتمك زعمنده بولندیغی (اورخان چلبی)
ایچون مخصصات طلبیله پادشاهی اغضاب ایتمكده
بولندیغندن پادشاه کوزلجه حصاردن قارشویه کچنجه
اوراجغه برقلعه یاپسی اسبابنك استکمالنی صدر اعظم
خلیل پاشایه فرمان بیوردیلر .
خلیل پاشا فن دیبلوماسی یه موافق لسان تعلیمیله
استانبوله بر سفیر مخصوص کوندروب ایمپراطور
قسطنطین درازوقه‌دن رخصت رسمیه طلب ایتدی .
اووقت (غلطه) فرنکلر اداره‌سنده بولنمسیله ایمپراطور
قلعه یاپلمق ایستنیلان محلك فرنکلره متعلق اولدیغنی
وکندوسنك بوتکلیفه مداخله‌یه صلاحیتی اولمدیغنی
ورخصت ویره‌جك اولسه فرنکلرله کندوسنك
بوزشمسی لازم کله‌جکنی معرض اعتذارده بیان ایله
دولت علیه سفیرینی اعاده وپادشاهی بوتکلیفدن

فراغت ایتدیرمنك چاره‌سنی بولمق ایچون طرفندن دخی
مخصوصاً سفیرلر اعزام ایلدی .
پادشاه قسطنطینك سفراسنی مقابلهٔ خطابنه اله‌رق
[بزم غرضمز ایمپراطورك رضاسنی کوزتمك ایدی .
مادامکه بوراسی فرنکلره متعلق ایمش انلرك تحصیل
رضاسنه بزجه لزوم یوقدر] دیه‌رك دفع ایدوب همان
کلی عمله و معمار جلبیله روم ایلی حصارینك انشاسنه
شروع ومباشرت بیوردی .
اوچ ماهده و بر روایتده قرق کونده حصار ختام
بوله‌رق اسباب محافظه‌سی اکمال اولندقدن صکره
پادشاه فلك بارکاه سنهٔ آتیه اول بهارنده استانبولی
محاصره ایتمك واوقیش ادرنه‌ده تهیهٔ لوازم حربیه
بیورمق اوزره ادرنه تختکاهنه چکلدی .
روم ایلی حصارینك انشاسی اثناده امرای عساکر
عثمانیه‌دن اق چایلی اوغلی (محمد بك) طرف
پادشاهیدن الدیغی امر اوزرینه استانبولك اطرافنه
اقین ایدوب راست کتوردیکی حیوانات سوریلرینی

اغتنام والنه کچیردیکی رومللری اسیرا تمشدر .
امپراطور قسطنطین فاتح حضرتلرینك نیت قطعیه‌سی
استانبولی المغه منحصر اولدیغنی تشبثات واقعه
قویه‌سندن آکلامسیله بودفعه دخی دولت علیه‌یه زیاده
ویرکولر و یرمك صورتیله نیت پادشاهینك تحویلی
بولنده پك چوق تهالك ومذلات کوستروب صدر اعظم
خلیل پاشانك همت ومعاونتنه دخی التجا اتمش ایسه‌ده قوری
بر عنواندن عبارت قلان حکومت امپراطوریه‌نك ارتق
بقای استقلالنه مدار اوله‌جق مرتبه‌ده رومللرده قدرت
ومکنت ونه‌ده پادشاهی نیت قطعیه سندن کچیرمکه
کیمسه‌ده جرئت یوغیدی .
« بوراده بعض مؤرخین خلیل پاشایی امپراطوردن
رشوت الدیغی ایچون تسخیر قسطنطینیه افکاری
علیهنده بولنمقله اتهام وحتی امپراطور پشمش بالقلرك
ایچنه التون طولدیروب رشوت اوله‌رق پاشای مشار الیهه
کوندرمش بولونقل کلام عوام ایده‌یورلر .
فقط پاشای مشار الیه بدایت ظهور دولت علیه‌دنبرو

سلطنت سنیه یه خدمات مشکوره لری مشاهده اولنان
چندارلی خلیل خاندانندن وعقلای وزرادن اولسیله
ایمپراطورك رشوتنه قاپیلوبده فتح قسطنطنیه کبی ملت
اسلامیه جه اعاظم فتوحاتدن بولنان بر امر جلیلك
علیهنده بولنمسی واباعن جد نعمتیله پرورده اولدیغی ولی
نعمتنه اهانت ایتمسی صحیح ایسه پك غریبدر » . !!
بحثمزه دوام ایدهلم :

پادشاه ادرنه یه بالوصول اوقیش استانبول فتحنه اقتضا
ایدن اسباب ومهمات وسفاین حربیه نك تداركات
وتهیه سیله اشتغال ایتدی .

وبرچوق عادی طوپلردن ماعدا بهری اوچر یوز قنطار
باقردن اولمق اوزره ایکی عدد غایت بیوك طوپ
دوكدردی .

بو طوپلرك بری هنروارن ارکان دولتدن (صاریجه
پاشا) ودیکری مجارلو (اوربان) نام مهندس
معرفتلریله دوکلمش اولدیغی مرویدر .

استانبولك فتحی

وقتا كه (سكز یوز سكسان یدی) سنهٔ هجریه سنك اول بهاری ایرشدی . موكب همایون ایكی یوز بیك صنوف عسكردن مركب اولمق اوزره سنهٔ مرقومه ربیع الاولنك اون ایكنجی جمعه كونی ادرنه دن حركتله ماه مذكورك یكرمی التنجی جمعه كونی استانبول خارجنه مواصلت وطوپلر وعساكر عثمانیه طاقم طاقم مواقع مقتضیه یه تعبیه وتعیین اولنه رق محاصره یه مباشرت ایدلدی . واوجه ترتیب وتجهیز ایتدیریلان دونغای همایون دخی اثناده محاصره ده ایرشدی .

حكومت امپراطوریه وار قوتنی بازو یه كتوروب وجنویزلر طرفندن ایدیلان یاردمدن دخی قوت الوب حرب ومدافعه یه قیام كوستردی .

الان اثری مشهود اولدیغی وجهله استانبول حصاری اواوقت قره طرفندن ایوانسرای ساحلندن یدی قوله یه وارنجه ایكی قات متین بدن ومتعدد برجلرله تحكیم اولنمش وصو ایله مملو درین بر خندق ایله دخی دكزدن

دكزه كسلمش اولديغندن اوعصره كوره استانبول ممتنع التسخير كبي كورينوردي .
لكن پادشاهك همت كوه انداز قهرمانيلرينه قارشو حصارك اوقدر متانتي فائده ويرمدي .
شويله كه :
فاتحك ادرنه ده دوكدردكلري معهود بيوك طوپلرك هر بري بشر يوز اوقه لق عرمر كله اتار غايت جسيم شيلر اوله رق بونلر هر نقدر كونده يدي سكز دفعه دن زياده اتيله مز ايسه ده هر اتلدقجه مملكت شديد زلزله يه اوغرامش كبي تملندن صارصيلور ودانه لرينك اصابت ايتديكي برج وباروی حصار تار مار اولور ايدي .
هر ملتك اكمال دور ترقی ووقوف ايله حال هرمه واصل اولدقجه عارضهٔ طبيعيه سي اولديغي و جهله روملرك اواثناده مبتلا اولدقلري ضعف قوا وسوء تدبير وارا مناسبتيله فاتح كبي شديد الشكيمه برصاحبقرانك صدمهٔ سطوتنه قارشو استانبولك برچوق مدت طيانه ميه جغي ميدانده ايدي .

بونکله برابر بیك بش یوزسنه لك بر حکومت امپراطوریه نك زوالی واستانبول کبی کرهٔ ارضـك مرکز منفردی صاییلان برشهر شهیرك براداره دن دیکر اداره یه انتقالی امور عظیمه دن اولدیغندن ینه برمدتجك طیاندی ٠ چونکه جنویزلودن متعدد سفاین ایله یاردمجی عسکر کله رك درون بلکنه صوقولمش و فتحنـامه دن منفهم اولدیغی اوزره غلطه ده کی فرنکلر سلطنت عثمانیه ایله مصالح ایکن انلر دخی خفیاً استانبوله معاونتده قصور ایتـامش اولدقلرندن حکومت امپراطوریه بونلردن جسارت الوب محاصرینطوبلرینك اجدیغی رخنه لر درحال قپادیلور ایدی ٠

برده استانبول لیمانی زندان قپوسندن قارشو قارشویه بر زنجیرایله اسـدایدلش اولمسـیله مملکتی بحراً حصر وتضییق ایتمك قابل اوله مدیغندن فتح وتسخیر مسئله سی برازمشکلاشدی ٠ صدراعظم خلیل پاشا بو حالاره باقه رق بو محاصره نك مقدمکی محاصره لر کبی نتیجه سز قاله جغنه ذاهب اولمسندن و یاخود مؤرخلرك افاده لری

مثللو ایمپراطوردن الدیغی رشوتلره حقوق ولی نعمتنی فدا ایدرك كندوسی نتیجه‌سز براقق ایسته‌مندن هرندن ایسه كندوسنه همزبان اولنلرله برابر پادشاهی محاصره‌دن فراغته تشویق ایتدیلر .

پادشاه قوی العزم ایسه فتح قسطنطنیه شرفنی قزانمغه قویاً جزم ایتمش اولدیغی حالده علم وعرفان مزیتیله عظمای مشهوره ومعدوده‌دن بولنان (اق شمس الدین) و (ملا احمد كورانی) حضراتیله وزرای بنامدن (زغنوس پاشا) خلیل پاشانك خلافنده بولنه‌رق پادشاهك عزم وافكارینه قوت ویردیلر .

حضرت فاتح غلطه‌ده‌كی فرنكلرله معاهده‌لی اولدیغیچون عساكر اسلامیه غلطه طپراغنه ایاق باصه‌میوب ومعهود زنجیرك قیرلمسیده قابل اوله‌میوب فقط اردوی همایونده بولنان هنرورانك اوزمانده‌كی آثار بدیعه‌لرندن اولمق اوزره هوان طوبلری ایجادیله بك اوغلنك اوستندن لیمانده بولنان دشمن سفاینی اوزرینه خمبره

اتیله‌رق دشمنی اشغاله‌بول بولندیغی مثلاو فاتحك سانحهٔ قریحهٔ ملهمه‌سی اوله‌رق بر کوزل تدبیر ایله بحراً دخی امر محاصره اجرا ایدلدی .

یعنی طوله باغچه‌دن بك اوغلنك ارقه طرفندن قزاقلر ایله قره‌دن حرب سفینه‌لری یوریدیله‌رك قاسم پاشا دره‌سندن لیمانه ایندیریلوب بوسفاین بر برینه ربط ایله برطابیه شکلنه قونلدیغندن استانبول ایچنه یاغمور کبی کله یاغدیرلغه باشلندی .

بوحالده محصورین مملکتك هرطرفنی کوزه‌دوب قورومغه مجبور اولدقلرندن امپراطور محافظینك برقسمنی لیمان طرفنده‌کی نقطه‌لره تقسیم ایدرك او جهتدن دخی مدافعه‌یه جبالمق و لیمانه ایندیریلوب بده مملکته اتشلر صاچمقده اولان سفاین عثمانیه‌یی برحیله ایله یاقدرمق افکارینه دوشمش ایسه‌ده ـــ هیهات ـــ بو بیهوده غیرتك حرکت مذبوحانه‌دن هیچ فرقی یوغیدی .

بوصره‌ده حضرت فاتح اتشه‌لری اسفندیار بکزاده

قاسم بكى غير رسمى صورتله ايمپراطوره كوندروب استيمان طريقنى ارائه ايتمشلرسه ده روملر اتفاقسزلقلرندن ومتصف اولدقلرى كبر ونخوت هنوز دماغلرندن اميد اثرينى كسه مامسندن ناشى استيمانه بردرلو تنزل ايده مديلر , اوله جق اولور , ايشته اولدى .

نتيجه :

درون مملكتده كى محافظينك حصارك هرطرفنه انقسامندن طولايى محاصرين طوبلرينك اچمقده اولديغى رخنه لر قپاديله مز اولديغندن — شاهد فتح مبين — زبور آغوش مسلمين اولمغه رام اولديغنى جناب فاتحك قلبى حس ايدنجه محاصره نك اللى دردنجى و (سكز يوز اللى يدى سنه سى جمادى الاولاسنك يكرمنجى صالى) كونى على الصباح مملكته يوريش اولنمق اوزره يوم مذكورك كيجه سى مزراقلر اوچنده موملر واردوچادرلرنده فنارلر ومشعله لر ياقديريلوب صباحه قدر عسكره شنلك ايتديرلدى .

بو كيجه بر كيجه ايديكه — ايرتسى كون آرايش خجله كاه

سلطنت اولان عروس کلچهرهٔ بلدهٔ طیبه شرفیچون
موم دونغامی ایدیلوردی ٠
صباح اوانجه طرف پادشاهیدن هجوم امری ویریلوب
اقشامدن برو یوریشه حاضرلنان دلاوران عثمانیدن
بر بلوکی ادرنه قپوسیله طوپ قپوسی بیننده اچیلان
کدکلردن ایچرو یه صچرایوب در جنك اول اوجهتك
محافظه سنده بولنان فرنك عسکرینك رئیسلری اتلاف
اولندیغندن فرنك طاقمی فراریولنی طوتدی ٠ عساکر
عثمانیه نك عمومی دخی طاقم طاقم کدکلردن وموخرا
کشاد اولنان قپولردن درون مملکته کیرمکه
باشلدی ٠
حضرت فاتح دخی النده شمشیر صاعقه بار قهرمانی
ضیاریز واوکنده علم ظفر توأم عثمانی موج انکیز اوله رق
ایچرویه یوریدیلر ٠
ایمپراطور دراقوزه الان خرابه سنی مشاهده ایتدیکمز
وتکفور سرایی دیدیکمز سراینده بولندیغی حالده
عساکر اسلامیه نك مملکته دخولنی ایشیدنجه مدافعه

زعيله يانندهكى عساكر خاصهسنى بالاستصحاب طوپ قپوسى طرفنه قوشدى .

بولده جنود موحدينك بركوچك فرقهسنه تصادف ايدوب بونلرك قلتى مناسبتيله ايمپراطور طاقى بوفرقهيى اورتهلرينه الوب كسمكه باشلديلر .

بالذات ايمپراطور دخى (عزب) طائفهسندن مجروح برنفرك باشنى كسمك قصديله اوزرينه يوريدكده نفر مجروح يارهلو اسلان كبى ايمپراطوره شيرانه صولت و برسيف قهرمانى ضربيله ايمپراطورى افتادهٔ زمين مذلت ايتمكله برابر درحال باشنى كسدى .

ايمپراطورك قتلنى وعساكر اسلاميهنك كليا درون بلدهيه دخولنى كوروب ايشيدن يرلولر فنا حالده جان قورقيسى دوشهرك كيمى كليسالره و كيمسى ابنيه بوجاقلرينه صوقولمغه مجبور اولديلر .

بو يله جبر وقهر ايله برمملكته استيلا وقوعنده هر دولت وملتك اصول جاريهٔ حربيهلرندن اولديغى و جهله

عساکر عثمانیه یه رخصت و یریلوب اوچ کون استانبول سبی ویغما وجنود مسلمین انواع غنایم ایله اغنا اولندی ٠

اوچ کون صکره منادیلر واسطه سیله صنوف عسکریه قتل وغارتدن منع ایدیلوب مملکتك اعادهٔ آسایشیله برابر ابنیهٔ عمومیه ومیریه نك ضبط ومحافظه سی اسبابنه تشبث بیورلدی ٠

دولت ایمپراطوریه نك ارکان ورؤساسی دخی تحری وتفتیش اولنه رق باش وکیل (نوطراس لوقاس) طوتیلوب توابعیله برابر حبس وتوقیف و بو صره ده اورخان چلبی دخی اله کچیریلوب اعدام ایدلدی ٠

محاصره هنگامنده بعض روم رؤساسی بحراً سلوری یه قاچه رق قپانمشلر ایدی ٠ استانبولك تسخیرینی متعاقب بونلر سلوری قلعه سنك مفتاحلرینی عتبهٔ پادشاهی یه تقدیم ایله استیمان ایتدکلرندن هم سلورینك وهمده استانبول نواحیسنك ضبطی ضمننده مأمور بیورلمش اولان (قرجه بك)

رومل يدنده بولنان (برغوس) و (بوغادوس)ى دخی بلامحاربه ضبط ایتدی ·

ایشته بو زمان بیك بشیوزسنه لك (بزانتن) دولتی جناب فاتحك همت بیهمتای جهانکیرانه سیله کلیا منقرض اولمش اولدی ·

(ایاصوفیه) عبادتخانهٔ مشهوری جامع شریف هیئتنه قونیله رق پادشاه غزا آکتناه ایلك جمعه نمازینی اوراده اداو (لتفتحن القسطنطینیه فلنعم الامیر امیرها ولنعم الجیش ذلك الجیش) حدیث شریفنك ماصدقی اولمسندن طولایی الطاف ربانیه نك تحمیدات وتشکراتنی ایفا بیوردی ·

کلیسالرك بعضیسی روملره ترك ایدیلوب دیکرلرندن خرستیانلغه متعلق نقوش واصنام محو وازاله ووضع محراب ومنبر ایله تزیین اولنه رق اکثریسی جوامع ومساجده تحویل و بعضیسی دخی مهمات حربیه وضعنه تخصیص اولندی ·

غلطه ده مستقلا حکومت ایدن جنویزلولر فتح عقیبنده

پادشاهه عرض اطاعت وسلطنت سنیه‌نك قبول
تابعیتنه مسارعت ایتمش اولدقلرندن اوراسنك دخی
اسباب ضبطی اکمال ایدلدی ٠
اشبو فتح جلیل بلیغانه فتحنامه‌لرله ملوك اطرافه اعلان
بیورلمشدر ٠
بو فتحنامه‌لردن ملا احمد کورانی انشاسیله سلطان مصر
(ملك اینال) طرفنه یازلمش اولان عربی العباره
ظفرنامه خلاصهٔ ترجمه‌سیله برابر اخر جلده (٢)
رقمیله ذیل ایدیلور ٠
ذکر اولنان فتحنامه‌ده تصریح اولنمش اولدیغی وجهله
غلطه‌ده‌کی جنویزلولر استانبول محاصره سنده بیطرف
قالمق اوزره فاتح حضرتلریله معاهده‌لی بولندقلری
حالده بعد الفتح مقتولین واسرا ایچنده بونلردن دخی
محارب ادملر کوریله‌رك بو جهتله عهدلرنده ثبات
ایتمدکلری اکلاشلدیغندن بو اسائتلرندن طولایی
اجرای مجازاتلرینه ارادهٔ پادشاهی تعلق ایدنجه قبول
ذمت ورعیتله فاتحك سیف تأدیباتندن قورتلمشلردر ٠

خلیل پاشا دولت منقرضهٔ امپراطوری‌یه طرفدارلق تهمتیله حبس ایدیلوب مقام وزارت عظمایه (محمود پاشا) کتورلمش و قرق کون صکره خلیل پاشا اعدام ایدلمشدر .

« خلیل پاشانك فتح قسطنطینیه علیهنده بولنمق کبی عموم مسلمینك نفرینه شایان اولان بر جنایتی حقیقة مرتکب اولدیغنه حکم ایتدیرر صورتده بزم تاریخلرده بر روایت قویه‌یه تصادف اولنه‌مدی . فقط پاشانك اصل قباحتی (وارنه) وقعه‌سندن صکره حضرت فاتحك تخت سلطنتی ینه پدرلرینه ترك ایلیه‌رك برمدتجك مرارت عزل ایله تلخکام اولملرینه سببیت ویرمسی اولمق کرکدر : »

شهنشاه ظفر دستگاه بعدالفتح یکرمی کون قدر استانبولده اقامتله یرلولردن دیار اخره هجرت ایتمیوبده قبول ذمت ایدنلر ایچون - اوزمانلرده و بلکه یقین وقتلرده هیچ بر دولت غالبه طرفندن مثلی سبقت ایتمامش صورتده - امتیازلر احسان و عظمای

رؤسای روحانیه دن (جناديوس) نام ذاتی مستقل
بطریق تعیینیله دخی روملر حقنده بخش الطاف بی پایان
بیوردیلر .
وصدمات حربیه دن خراب اولان برقاچ خصارك
تعمیراتنی وحالا اکثر خلقك لسانده (اسکی سرای)
تعبیریله یاد اولنان شمدیکی باب سرعسکرینك یرینه
باشلاتدردیغی سرایك اتمامنی استانبول محافظی تعیین
ایتدکاری (سلیمان بك) نام ذاته تفویض ایدرك
کندولری تختگاه ادرنه یه چکلدیلر .
اثنای محاصره وفتحده روملردن اویله پك چوق
ادم تلف اولمامش ایسه ده استانبول اووقت شمدیکی
قدر غلبه لك اولمدیغی کبی براونك برچوغی دخی محاصره
هنکامنده و فتحدن صکره اوروپا و یونانستانه
طاغلمش اولدیغندن استانبولی معمور ایتمك اوزره
پادشاه اناطولی جانبندن خیلی خانه لر نقل ایتدیروب
اسکان ایتدیرمشدر .

§

ابو المغازی سلطان محمد غازی حضرتلرینك فتح قسطنطینیه مناسبتیله مهابت شمشیر عدو تدمیرلری جهانه ولوله و یردیکندن بتون ملوك وحكمداران تبریك مظفریت وسیله سیله ابراز خلوصه قالقشدقلری کبی (ویلق اوغلی) دینیلان صرب قرالی دخی مرحوم غازی سلطان مراد ثانی حضرتلرینك زمانی فتوحاتندن اولوب بده ینه مرحوم مشار الیهك اواخر مدت سلطنتلرنده مجارلونك معاونت وقوتیله استرداد ایتمش اولدیغی بعض ممالك صربیه یی مظهر امان اولمق اوزره سفیر مخصوص واسطه سیله پادشاه ظفر اکتناهه عرض واعاده یه مسارعت کوستردی ٠

اما شهریار عالی همت صربستاندن آبا واجدادینك تسخیرینه موفق اولدقلری بلادوقلاعدن مؤخراً صربلویه کچن محللر کاملاً رداولنمدقجه قناعت ایتمیه جکلرینی اکلاتدقلرندن صرب قرالی پادشاهك بوتکلیفنی قبول ایدهمامکله برابر بعض مرتبه حرکات خصمانه یه تصدی ایتدی ٠

و(اسکوب) طریقی صرب بلونك تسلطاتندن قپاندی .
بونك اوزرینه فاتحك غضبی هیجان ایدرك بتون عساکر
عثمانیه نك اجتماعی بکلمکسزین بای تختنده وجوارنده
موجود اولان عسکری بالاستصحاب درحال صربستان
اوزرینه یوریدی .
ویلق اوغلی پادشاهك نقطهٔ هجومی (سمندره)
قلعه سی اولمق ظنیله سمندره ده بولنان نقود واشیای
نفیسه سنی (استرویجه) قلعه سنه قالدیروب
کندوسی فامیلیاسیله مجارستانه قاچدی .
موکب شاهانه ایسه طوغریجه استرویجه قلعه سنه
توجه ایدوب واثنای راهده بقیهٔ عساکر عثمانیه بلوك
بلوك موکب شاهانه یه ایریشوب قلعه محاصره یه آلندی .
محاصره خیلیجه امتداد ایدرك طرفیندن برچوق تلفات
وقوعندن صکره نهایت محصور ین مقاومت ایده میه رك
قلعه یی پادشاه همایون طالعه تسلیم ایتدیلر .
بو ظفرده صرب قرالنك مالکی دست اغتنام عثمانیانه
کچدی .

شهریار بختیار (استرویجه) قلعه سنك فتحنی
متعاقب اوجوارده بولنان (اموله) حصارینی دخی
تسخیر ایدوب و (فیروز بك زاده) قوماندهسیله
سوق ایتدیکی اقنجیلر واسطهسیله صربستانی یغما
ایتدیروب اندنصکره ادرنهده تختگاهنه عودت بیوردیلر .

§

اینوس فتحی

پادشاه سعادت پناه ادرنه نشر آثار معدلتله مشغول
ایکن (فرهجك) قاضیسی عتبهٔ پادشاهی یه
کلوب (اینوس) خلقنك ممالك محروسهٔ شاهانهدن
اوجوارده بولنان (ایپصاله) و (فرهجك)
اهالیسنه تعدیلرندن تظلم وشکایت ایتدی .
اوزمان اینوس دولت منقرضهٔ ایمپراطوری یه
منسوب بر پرنسك ادارهسنده ایدی .
استانبول فرار ایلرندن دخی خیلی نفوس اوراده تجمع
ایتمش اولدیغندن ممالك محروسهنك قولتوغنده اویله

برعلتك و جودی ذاتاً حضرت فاتحك ذهننه خدشه
ویرمکده ایکن فرهجك قاضیسنك شکایتی اوراسنك
تبز الدن تسخیرینك لزومنی تأکید ایلدیکنه بناء شهریار
معالی آثار خواص بندگاننده (یونس بك)ی جلب ایله
سریعاً استانبول لیماننده اون قطعه (قدرغه) [١]
دونادوب سمت توجهنی کیمسه یه بیلدیرمکسزین اینوسه
طوغری یوریمسنی امر ایدرك کندولری دخی عساکر
موجوده یی بالاستصحاب اینوس اوزرینه توجه بیوردیلر .
موکب شاهانه براً و یونس بك قدرغه لرله بحراً اینوسی
حصر و تضییق ایتلریله محصورین مقاومته مقتدر اوله میوب
بالاستیمان بلکتی تسلیم ایتدیلر .
اینوسك جوارنده بولنان (طاشور) اطه سی دخی
یونس بکك بحراً تضییقیله النّدی وموکب شاهانه
اینوسدن ادرنه یه عودت ایلدی .

---

[١] قدرغه متعدد کورکلرله یوریدیلور برنوع حرب
سفینه سی اولوب اووقتلر دولت علیه نك اکثر سفاین
حربیه سی بو جنس ایدی .

« بعض تاریخلر اشبو اینوس وطاشوز وقوعاتنی استانبول فتحنی متعاقب یازوب آنفاً بیان اولنان صربستان سفرینی بوندنصکره یازمشلردر . »

تکرار صربستان سفری

بواره‌لق صرب قرالنك وفاتی وقوعبوله‌رق جانشینی اوله‌جق ارکك اولادی قالمدیغی جهتله صرب حکومتنك محلول حکمنده بولندیغی وضبط واستیلاسی سهولتلی اوله‌جغی اوحوالی حدودینه مأمور بولنان اسحق بك زاده (عیسی بك) طرفندن عرض وانها اولندیغندن پادشاه انجم سپاه (سکز یوز اللی طقوز) سنه‌سی اول بهارنده ادرنه‌دن حرکتله (اسکوب) طریقندن صربیه‌یه مهابت نما اولدیلر .

موکب همایون (قره طوه) طاغنی اشدیغی اثناده عیسی بك اردوی همایونی استقبال ایدرك خاکپای شاهانه‌یه یوز سورنجه‌میر مشارالیهك اوحوالی احوالنه وقوف تامی بولنمق ملابسه‌سیله ایلرویه کیدوب اول

باول تسخیری لازمه دن اولان (نوه برده) قلعه سنك
تسلیمنی تکلیف ایتمك وتسلیم اولنمیو بده محاصره سنه
لزوم کوریله جك اولور ایسه سریعاً حضور شاهانه یه
بیلدیرمك اوزره مأمور بیورلدی .
عیسی بك امر پادشاهی موجبنجه نوه برده قلعه سنك
اوکنه واروب محافظنی مقابلهٔ خطابنه جلب
ودعوتله — فاتح قسطنطینیه سلطان بلند آستان
حضرتلرینك صربیه نك تماماً استیلاسی مقصودلری
اولدیغنی وقرالك بلا ولد وفاتی جهتله صاحبسز
بر حکومت ایچون او یله بر پادشاه فلك بارکاهه
قارشو مقاومت قیدنده بولنمق عبث وبیهوده اوله جغنی
بیان ایله قلعه نك همان تسلیم اولنمسنی تکلیف ایتمش
ایسه ده — محافظدن قرالك یرینی طوته جق
قزی بولندیغندن بلا محاربه قلعه نك تسلیمی قابل
اولهمیه جغی جوابن الهرق درحال طرف پادشاهی یه
عرض حال ایتدی .
بو خبر اوزرینه موکب شاهانه کمال سرعتله نوه

برده اوزرینه یورییوب قلعه شدیدا محاصره اولندی .

محاصره یدی کون امتداد ایدرک نهایت محصورین طیانه میوب جانلرینه امان الەرق قلعه نك تسلیمنه مجبور اولدیلر .

نوه برده قلعه سنك محاصره مناسبتیله خراب اولان محللری تعمیر ومحافظ وقاضی تعینیله اسباب محافظه واداره سی تدبیر ایدلدکدن صکره جوارنده بولنان (تربیجه) و (بحوری) قلعه لری و بعض قصبات وقرا دخی تسخیر اولندی . واقنجیلر سوقیله صربیه نك پك چوق یرلری غارت ایتدیرلدی .

جناب فاتح بوفتوحاتی اجرا ایله برابر جدا مجدلری غازی وشهید سلطان مراد اول حضرتلرینك (قوصوه) ده کی شهادتکاهلرینی زیارت واورادن سلانیکه و بر قاچ کون سلانیکده ارامدنصکره استانبوله عودت بیوردیلر .

« ایشته جناب فاتح بودفعه کی تشریفلرنده استانبولك

الك برنجی نقطه سنده واقع اووقت (زیتونلق) وبعد الاعمار (یکی سرای) دینیلان محل دلاراده کی سرای همایون قدیمك انشاسنه مباشرت بیورمشلردر . »

§

بلغراد سفری

انکروس دولتی اداره سنده اولوب متانت وحصانتله مشهور اولان (بلغراد) قلعه سنك فتح وتسخیری ممالك عثمانیه نك تأمین حدودیله سلطنت سنیه نك اوروپاده استقرارینه مدار اعظم اوله جغندن حضرت فاتح علو همتلری ایجابنجه بوامر عظیمه دخی موفق اولمق نیت عالیه سی اوزرینه اولجه (الهجه حصار) ده محاصره طوپلری دوکدیروب قدرغه لره تحمیلا روم ایلی بکلربکیسی (قره جه پاشا) قوماندهسنده اوله رق طونه نهرندن بلغراده سوق ایتدی . کندولری دخی (سکز یوز التمش) سنه سی بهارنده عساکر کلیه ایله توجه بیوردی .

بلغراد قلعه‌سی برا و نهرا محاصره اولنه‌رق تسخیری قوهٔ قریبه‌یه کتورلمش ایکن مجارلونك کلی سفاین حربیه‌سی انلرك عشری نسبتنده اولان سفاین اسلامیه اوزرینه آتشلر صاچه‌رق ظهور ایدیوردی .

ومجار قرالی (هونیادك) دخی حسابسز عسکرله کلمکده اولدیغی خبری النّدی .

قره‌جه پاشا اردوی همایونك برقسمنی بلغرادك قارشوسنده بولنان اطه‌یه کچیروبده قرال اردوسنه معارض ومقابل وقلعه ایله قرال اردوسی بیننه سد حائل اولمق اوزره پادشاهدن رخصت طلبنده بولنوب فقط پاشانك بوتدبیری لغرض سائر امرا طرفندن جرح اولندیغندن محاصره‌یه دوام و دشمن اردوسی ایرشمکسزین قلعه‌نك فتحنه اهتمام اولنمسی تنسیب ایدلدی .

بواره‌ده فاتحك تشجیعاتی ثمره‌سی اوله‌رق دلاوران عساکر عثمانیه فی الحقیقه اورمجك کبی قلعه دیوارلرینه

صاریلوب حتی بشیوز قدر بهادران قلعه نك ایچنه
آتلمش ایسه‌ده‌چه فائده که دشمن اردوسی کمال دهشتله
کاوب ذکری مسبوق اولان اطه‌یه برلشدکدنصکره
بونلردن قلعه‌یه صوقیلان قوهٔ امدادیه اردوی همایونك
هجوم خطلرینی کسدیروب عساکر عثمانیه‌نك کیروسی
ایچرویه کیره‌مدیکندن قلعه‌یه کیرمش بولنان مسلمین
دوکوشه دوکوشه جملة واصل سر منزل شهادت
اولدیلر ٠
خارج قلعه‌ده ایسه طرفین بیننده حرب و پیکار
بردرجه‌ده کسب شدت ایتدی که حضرت شهریار
جلادت شعار اوزرلرینه زره و مغفر القسه‌رین
فدایجه سنه بالذات میدان حربه اتیلوب شمشیر صاعقه
باریله نیجه دشمنك خرمن حیاتنی آتشلره یاقدی ٠
وطرفیندن یك چوق نفوس تلف اولسندنطولایی طونه
نهرندن صو یرینه قانلر اقدی ٠
اثنای پیکارده عساکر دشمندن بر شخص حضرت
فاتحك اوزرینه حمله ایدوب فقط فاتح چابك طاورانه‌رق

شخص صائلك قفاسنه بر سيف قهرمانی عشق ایدرك تاحلقومنه قدر بچدی .
لیکن دشمنك اردوسی همایونك اضعافی اوله‌رق شجعان مشهوره‌دن بکلربکی قره‌جه پاشا و یکیچری اغاسی حسن پاشا وسائر رؤسا شهید وسفاین اسلامیه دخی دشمن دونتماسنك مهاجماتیله پریشان ونابدید اولدیغندن نقدر چالیشلسه غلبه امیدی قالمدیغی کبی تهلکه اماره‌لریده کورندی .
بناء علی ذلك خواص بنده‌کان - شیر ژیان کبی میدان محاربه‌ده جولان ایدن - حضرت فاتحك اتنك دیزکننه یاپشوب انواع تسلیت ونصیحت ایله حدت وسورتنی تسکین ایدرك فاتحی حرب میداننذن سمت سلامته چیقاردیلر .
بو محاربه‌ده فاتحك ایاغننه قورشون اصابتیله جریحه‌دار اولدقلری دخی مسطور صحایف تواریخدر .
هرنه حال ایسه بو سفرده اعدانك کثرت ووفرتی

وتوفيق وطالعك عدم موافقتى جهتيله عساكر اسلاميه مظفر اوله ميوب نتيجهٔ غالبيت دشمنده قالديغندن حضرت فاتح كلى شهدا و برچوق طوپ ومهمات براقدقلرى حالده ادرنه‌يه رجعت بيورديلر ·

« بو وقعه‌ده مجار قرالى (هونيادى) نك رفاقتنده اوروپانك هر ملتندن مركب اوله‌رق او جيوز بيكدن زياده عسكر بولنديغى واردوى همايونك يوز اللى بيك عسكردن عبارت اولديغى مرويدر · »

§

اماسيه ومغنيساواليكلرنده بولنان شهزادكان جوان بختان (سلطان بايزيد) و (سلطان مصطفى) حضراتنك امر مسنون ختانلرى هنوز اجرا اولنمامش ايدى · شهريار شوكت شعار بلغراد انهزامندن طولايى قلوب مؤمنينه عارض اولان اكدارى ازاله وهمده اعداى سلطنته شان وعظمت دولتى اعلان واراءه بيورمق ايچون مشاراليهمانك ختانلرى بهانه سيله (سكز يوز التمش بر) سنه‌سى بهارنده ادرنه‌ده غايت طنطنه‌لى برسور همايون ترتيبيله برماه قدر

اجرای سرور وشادمانی اولنمشدر .

§

سنهٔ مذکوره‌ده اورنوس زاده (عیسی بك) ارناودلغه وودین سنجاغی بکی دیکر (عیسی بك) دخی مجارستانه برر فرقه ایله اقینه تعیین اوله‌رق ینه غزاوجهاددن خالی قالنمامشدر .

§

موره سفری

شهریار معالی آثار ادرنه‌ده بولندقلری حالده تجاردن سیروزلی برذات دیوان عالی‌یه کلوب — تجارتله موره ملحقاتندن (بالو بدره) یه کیدرك اوراره ذكور واناثدن برچوق اسرای مسلمینك اعدا یدنده انواع حقاراته مبتلا اولدقلرینی مشاهده ایتدیکنی — کمال سوز وکداز ایله پادشاهه عرض وحکایه ایلدی .

پادشاه غیرت پناه بوذاتك افاداتندن پك متأثر اوله‌رق اسرای مسلمینی دشمندن قورتارمقله برابر موره ممالکنی

سراپا استیلا ایله روملردن اخذ انتقام ایتمك اوزره اردوی همایونك اجتماعنی فرمان و (سکز یوز التمش ایکی) سنه‌سی بهارنده (سیروز) و (یکی شهر) طریقلریله موره جانبنه سوق موکب سطوت نشان بیوردیلر ٠

وزیر اعظم محمود پاشا دخی اناطولی عسکری و بیك قدر یکیچری ایله صربیه اوزرینه مأمور ایدلدی ٠ جناب فاتح اولا رهگذرده واقع (فلکه) قلعه‌سنی صاروب حرباً وجبراً فتح وتسخیر وعموم اهالیسنی بسته زنجیر ایتدیلر ٠

فلکه‌نك جوارنده بولنان محللر اهالیسی مقابله ومقاتله ایچون تجمع ایتمشلر ایکن فلکه خلقنك اوغرادقلری فلاکتدن عبرت اله‌رق پادشاهه دخالت ایلدیلر ٠

موکب شاهانه اورادن (باف اووه) حصارینه یوریوب اوراسیده استیمانا و (منجلق) و (قورفو) و (طوقاق) و (باباوبدره) قلعه‌لری کورینان لزومه مبنی محاصره اولنه‌رق بونلر حرباً استیلا اولندی ٠

موره نیم جزیره‌سنك اکثر محللری بوسفرده ممالك محروسه‌یه الحاق اولندقدن صکره موسم شتانك حلولی مناسبتیله اردوی همایون (اسکوب) شهرینه عزیمتله حضرت فاتح اوقیشی اسکوب شهرنده امرار بیوردیلر .

وزیر اعظم محمود پاشانك حرکاتنه‌ده نقل کلام ایده‌لم : پاشای آصف لقا طرف شاهانه‌دن الدیغی امر وتعلیمات موجبنجه انکروس دیارینه دخول ایدوب ره‌راسته‌نده بولنان (رصاو) (امولە) (صوه) (کروچه) و (پرانجه) نام محللری بعدالتسخیر (سمندره) قلعه‌سنی تحت محاصره‌یه الدی .

« اشبو سمندره قلعه‌سی مقدما مرحوم سلطان مراد ثانی حضرتلری طرفلرندن فتح اولنمش ایکن یوقاریده ذکر اولندیغی وجهله خلیل پاشا برادری محمود بکك قید اسارتدن تخلیصی مقابلنده خاقان مشار الیهك اواخر ینه مدتلرنده‌صر بلویه ترك اولنمش و بالاخره مجارلویه چکمشدر . »

سمندره برهفته قدر شدتله طوپه طوتلدقدنصکره روم ایلی امراسنك سرامدانندن (اسحق بك) واحد بکزاده (علی بك) نام ذاتلر واسطه‌سیله محصورلره تکلیف صلح واطاعت ایدلمش ایسه‌ده محصورین صلحه یناشمدقلرندن محاصره تکرار تشدید اولندی .

نهایت عساکر اسلامیه درون حصاره هجوم ایله مملکت استیلا وسبی ویغما وفقط ایچ قلعه متین ومستحکم اوله‌رق محافظلری دخی قویا مقابله ایلدکلرندن وایچ قلعه‌نك تضییقاتیله وقت غیب ایتمکی پاشا مناسب کوره‌مدیکندن اوراجه بوقدرله اکتفا اولنه‌رق اردو سمندره‌دن چکلدی .

محمود پاشافاتحك بلغراد محاصره‌سی اثناده بلغراده قارشو یاپدرمش اولدیغی (حواله) نام قلعه‌یی تعمیر ایتدیرد کدن و (استرویجه) قلعه‌سنی واوحوالیده بولنان (رودینك) معدننی بداعدادن

استخلاص ایتدکدنصکره (نیشه) عودت و براز مدت نیشده عساکر اسلامیه یی بعد الاراحه (کوکرجنلك) قلعه سنی محاصره یه مبادرت ایلدی . قلعه خلقی خیلی مقاومت کوسترمشلرسه ده محاصره اوزادقچه هرطرفدن صیقیلوب حتی طونه نهرندن صو المغه ده عساکر اسلامیه میدان ویرمدکلرندن مضایقه لری کسب شدت ایدرك بالاستیمان قلعه یی پاشایه تسلیم ایتدیلر .

پاشا کوکرجنلکده اقامتله سنجاق امرای حدوددن منت بکزاده (محمد بك) ی اقنجی عثمانلی دلاورلرینه سردار تعیین ایدرك مجارستان ایچنه صالدردی . محمد بك فرقه سی کمال سرعتله مجارستانك ایچنی چاپقایوب کلی اموال واسرا اغتنام و بر موقعده تصادف ایدن ایکی یوز نفر زرهلو مجار سواریلرینی هیئت مخصوصه لریله حیا در زنجیر ایدرك سالما طونه دن عبور ایله صدر اعظم اردوسنه التحاق وانضمام ایتدی .

محمد بك فرقه‌سنی طوناده‌ن کچیره‌کمسزین استیصال ایتمك اوزره مجارلونك اللی بیك زرهلی سواریسی تعقیب ایتدیلر .

لکن عساکر عثمانیه طونه‌یی کچمش بولندقلرندن مجارلر مأیوساً دوندیلر .

بو اثناده حضرت فاتح مظفراً موره‌دن عودتله اسکوبده پاشا اردوسنك عودتنه منتظر ایدیلر پاشای محمود السیر دلخواه پادشاهی وجهله مجارستانجه نائل ظفر اولمسیله اسکوبه عزیمتله خاکپای شاهانه‌یه مثول وخدمات واقعه‌سی نزد ملوکانه‌ده مشکور ومقبول اولدی .

حضرت فاتح عساکر اسلامیه‌یی اسکوبدن وطنلرینه صالیویرمك مراد بیوردیلرسه‌ده وزیر آصف تدبیر مجارلونك اخذ انتقام داعیه‌سیله ممالك شاهانه‌یه هجوم ایتمك قصدنده اولدیغنی حس ایتمسیله عسکرك طاغیلمسی مناسب اولمیه‌جغنی عرض ایتدیککندن

عساكر موجوده بالتوقيف دشمنك صحت حركاتی اكلاشلق اوزره جاسوسلر كوندرلدی . بر ياندندە مقابله تداركاتنه تشبث بيورلدی .

فی الحقيقه مجارلرك بلغراد بولندن كلی جمعيتله اندرون ممالكه يوريمكده اولدقلری خبری النديغندن در حال اناطولی عسكری طليعه اولمق اوزره ايلرويه سوق اولندی .

موكب شاهانه حركته حاضرلنمقده ايكن دشمن اردوسنك (تحته لو) موقعنه قدر كلوب يغما وغارت سوداسيله اطرافه منتشر اولمسندن طليعه فرقه سی واوحواليده بولنان سائر عساكر اسلاميه استفاده ايدرك همان هجوم ايله مجارلرك پك چوغی قليجدن كچيرلمش ورؤسا وافراد اعدادن كلی اسير النمش اولديغی بشارتی وارد ومتعاقبا النان اسيرلردخی دركاه ظفرپناهه واصل اولديغندن حضرت فاتح بو سفر همايونلرنده من كل الوجوه موفق اولدقلری حالده عساكر

اسلامیه نك وطنلرینه عزیمتلرینه رخصت احسانیله
پای تخته عودت بیوردیلر .

§

سمندره نك کلیا فتحی

یوقاریده سبق ایتدیکی وجهله وزیر اعظم محمود پاشا
سمندره نك واروشنی ضبط ایتمش ایسه ده ایچ قلعه نك
فتحنه ظفر بوله مدیغندن حالیله ترك ایلمشیدی .
جناب فاتحك طبع کشور کشالرینه بو صورت کران
کلوب (سکز یوز التمش اوچ) سنه سنده سمندره یی
تماما استیلا ایتمك اوزره اردوی همایونلریله
ادرنه دن حرکت و (صوفیه) ده نصب خیام جلادت
بیوردیلر .
سمندره ایسه مجارلودن صاتون المق صورتیله بو اثناده
بوسنه قرالنك ضبطنده ایدی .
بوسنه قرالی موکب پادشاهینك حرکتی سمندره نك
تسخیری ایچون اولدیغنی تحقیق ایدرك کندو سنده
پادشاهه مقابله اقتداری اولمدیغندن در عقب سفیر

مخصوص واسطه‌سیله خاکپای شاهانه‌یه تقدیم
ایتدیکی عریضه‌سنده - اکرچه سمندره اشترا
طریقیله ید ضبطنه کچمش ایسه‌ده بونی پادشاهه
تقدیمه مهیا بولندیغنی و فقط بو مقابله‌ده (شرای
بوسنه) نك کندوسنه احسان بیورلمسنی - نیاز
ایتدی .

چونکه اووقت بوسنه سرایی ممالك محروسهٔ عثمانیه
سلکنه داخل اولمش ایدی .

قرالنك عرض و تکلیفی طرف پادشاهیدن بالقبول
سمندره‌نك ضبط وتسلمی دخی اجرا اولندی .

فقط بوسنه قرالنك دولت علیه‌یه هرسنه اعطاسنه
متعهد اولدیغی ویرکودن عدم ایفا سببیله عندالحساب
کورینان بورجی سمندره‌نك وارداتنه تقابل ایتمسندن
طولایی بوسنه سراینك تسلیم واعطاسنه مساعده
بیورلمدی .

دیکر روایته کوره :

بوسنه قرالی طرفندن سمندره‌نك محافظی بولنان ذات

وزیر اعظم محمود پاشانك [١] برادری اولمسیله پاشا اوجه قرنداشیله خفیاً بالمخابره قرنداشنك افکارینی دولت علیه لهنده جلب ایتمش وموکب پادشاهی صوفیه ده دهشت نما اولنجه محافظ مومی الیه پادشاهه مقابله قابل اوله میه جغندن بحثله اردوی همایونك صدماتنه اوغرامقسزین خوشلقله قلعه نك عثمانلی یه ترك وتقدیمنی قرالدن استیذان ایدرك قرالده عجز وضعفی جهتیله ناچار تسلیم امرینی ویرمش وسمندره قلعه سی بوصورتله تسلیم اولنمشدر ٠

§

شهزاده جم سلطانك ولادتی

(سکز یوز التمش درت) سنه سی صفرینك یکرمی یدنجی جمعه ایرتسی کیجه سی صلب پاك پادشاهیدن برشهزادهٔ مسعود قدمنهادهٔ عالم شهود اوله رق (جم سلطان) تسمیه اولنمشدر ٠

---

[١] محمود پاشانك اصلی اسرادن واسلاو جنسندندر ٠

بو جم سلطانك احوال عبرت انكيزی بالطبع تعالی دردنجی جلدده ایراد اولنه جقدر ٠

§

اماصره نك فتحی

قره دکز ساحلنده بولنان (اماصره) قلعه سی جنویزلرك زیر تصرفلرنده اوله رق بونلرك قورصان سفینه لری ممالك محروسه دن (بولی) سواحلنه وسیاحت بحریه ایدن تجار مسلمینه تسلط وتعرضدن خالی اولمدقلرندن پادشاه عالی همم اماصره نك ضبط واستیلاسیله فرنكلر یوزندن تبعهٔ ملوكانه یه ایرشمكده اولان خساراتك ازاله سی مقصدیله كندولری عساكر كافیه استصحابیله درسعادتدن اناطولی جانبنه مرور و بولی یه طوغری توجه بیوردقلری مثلاو دونغای همایونلرینی دخی اوصوله سوق وارسال بیوردیلر ٠

موكب شاهانه برأ ودونغای همایون بحرأ اماصره یی بردن بره صاردقده محصورین مقاومته مقتدر

اولەمیەجقلرینی اکلادقلرندن بالاستیمان قلعەیی تسلیم
ایتدیلر .

پادشاه ظفر پناه اماصره‌نك حکمدار واهالیسنی طاقیله
استانبوله واناطولیدن (افلغان) نام محل خلقنی دخی
اماصرویه نقل ایله اوراسنك تدابیر انضباطیه‌سنی
بعدالاتمام پای تخته عودت ایلدیلر .

§

سینوبك فتحی

یوقاریلرده بعض وقوعاتندن بحث ایلدیکی و جهله
(قسطمونی) (سینوب) وحوالیسنده حکومت
ایدن بقیهٔ طوایف ملوك اسلامیەدن (اسفندیار)
خاندانی اوته دنبرو دولت علیه یه رقابت ومیدان
بولدقجه ایراث مضرت ایده کلوب بونلر سلطنت
سنیه‌نك دفعاتله سلهٔ تأدیبنه اوغرامش اولدقلری
حالده بردرلو اوصلانمدقلرندن حالا حکمدار بولنان
(اسماعیل بك) هرنقدر بروبرکوی معین اعطاسیله

ظاهرا دولته مطاوعت کوسترسه‌ده نهانی قرمان اوغلیله عثمانلی علیهنه اتفاق وممالك محروسه‌یه نشر تخم نفاق ایدردی ·

پادشاه کشور کشا ایسه ممالك شاهانه‌لری جوارنده اولوب هرزمان غائله‌لری جکیلان بوکبی طوائف ملوکك حکومتلرینه ارتق برنهایت ویره‌رك کلمهٔ اسلامیه‌یی تفرقه‌دن قورتارمق نیتنده بولندقلرندن اسفندیار ممالکنك کاملاً استیلاسی اسبابنك استکمالنی وزیراعظم محمود پاشایه فرمان بیوردیلر ·

اسماعیل بکك برادری (قزل احمد بك) مقدمجه قرنداشیله بینلرنده ظهور ایدن وراثت حکومت منازعه‌سی اوزرینه عتبهٔ پادشاهی‌یه التجا ودخالت ایتمشیدی ·

محمود پاشا تنفیذ ارادهٔ شاهانه‌یی تسهیل ایچون قزل احمد بکی بولی سنجاغنه تعیین ایله برابر ملك موروثنی برادرندن الیویره‌جکنی وعد ایتدی ·

دیار اسفندیار اهالیسی ایکی فرقه‌یه بولوبده اسماعیل

بلكه قوت واقتداريني قيرمغه كافى بويله بر تدبير حكيمانه يابلمدقدن صكره (سكز يوز التمش درت) سنه‌سنده يوز پاره سفاين تجهيز اولنه‌رق (طربزون) اوزرينه سوق اولنه‌يوز شايعه‌سيله قره دكزه چقارلدى .

واسماعيل بك تماميله اغفال اولنوبده حقيقت حالى اكلاماميق ايچون طرف شاهانه‌دن كندوسنه [طربزونك محاصره‌سى ضمننده دونمای همايون سوق اولنديغندن بونلرك سينوبه وصولنده ايجاب ايدن زاد وذخيره‌لرينك تداركى وتسويه‌سنه معاونت بيورلسى , ودونما قومانداننه لزومى قدر اقچه و يرلمش ايسه‌ده شايت كفايت ايتميه‌جك اولورسه كوره‌جكى احتياجى محصولندن اوله‌رق هرسنه طرفكزدن خزينهٔ جليله مزه ارسالى مقرر اولان ويركوى معينك دونما اوازمنه صرف ايدلسى , ودونمانك بالايجاب سينوبده ارامنده عزب عسكرندن يولسز حركت ظهور ايتديكى تقديرده ادبسزلك ايدنلرك تأديب وتربيه‌لرينه مأذون اولديغكزدن مقتضاى يكجهتينك اجراسى مطلوبمزدر .]

ماأنده برنامهٔ همایون دخی یازلدی . حضرت فاتح جمع عسکر وتمشیت مصالح سفر ایچون محمود پاشایی ادرنه‌یه کوندروب کندولری (مداینه) طریقیله بروسه‌یه کچه‌رك اوراده محمود پاشانك ورودینه انتظار ایتدیلر .
محمود پاشا برازمدت صکره روم ایلی عسکریله ورود ایتمسیله موکب همایون انقره‌یه طوغری یوریدی .
اثنای راهده قرمان‌زاده ابراهیم بکك معیت شاهانه‌ده بولنمق اوزره مخدومی قوماندەسنده اوله‌رق کوندرمش اولدیغی برمقدار عسکر اردوی همایونه التحاق ایتدی .
اسفندیارزاده اسماعیل بك دخی لاجل الاستقبال مخدومنی کوندرمش ایسه‌ده اشبو سفر همایون انك علیهنه اولمق جهتیله مخدومی اخذ وتوقیف اولنه‌رق اقدمجه عهده‌سنه بولی سنجاغی توجیه اولنوب معیت شاهانه‌ده بولنان قزل احمد بکه اسفندیار ولایتنك توجیه واحسان اولندیغی اعلان واحمد بك درحال

طلیعهٔ اردوی همایون اولمق اوزره دیار اسفندیاره شوق واعزام اولندی ٭

اسماعیل بك قرنداشنك هجومندن حقیقت حاله آگاه اولنجه ولایت خالق ذاتاً کندوسندن پك خشنود اولمدقلری جهتله عسکر طوبلایوبده قارشو طوره بیله جکنی عقلی کسمدیکندن سینوب قلعه سنه قاچوب قپانمش ایسه‌ده وزیر اعظم محمود پاشا دخی عساکر کلیهٔ عثمانیه ایله ارقه‌دن ایریشوب قزل احمد بکله برلشه‌رك سینوبی محاصره ایتدیلر ٭

وزیر آصف تدبیرقان دوکلمکسزین اسماعیل بکی اله کتورمك طریقنی التزام ایتمسیله اسماعیل بکی مکالمه‌یه دعوت واسماعیل بك دخی قلعه برجنه کله‌رك مکالمه‌یه موافقت ایتدی ٭

پاشا سرد مقالات معقوله وتأمینات قویه ایله میر مشار الیهی اطاعت وتسلیمه رام ایدوب سینوبی بلامحاربه ضبط ایلدکدن صکره اسماعیل بکی سینوبه قریب برموقعده نصب اوتاغ شوکت ایدن حضرت فاتحك

حضور همايونلرينه تقديم ايلدى . پادشاه مكارم اكتناه اسماعيل بكى حكمداران حيثيتنه موافق صورتده حسن قبول ونوازشه مظهر وكندى طلبى وجهيله (بروسه يكى شهرى) (اينه كول) و (يارحصار) قضالرى محصولاتنى مدار معاش اولمق واولاد وعياليله اورالرده اقامت ايتمك اوزره مير مشار اليهه تخصيص و مقرر بيوروب مخدومنه دخى بولى سنجاغنى توجيه ايتديلر .

ديار اسفنديار تماماً ممالك شاهانه يه الحاق اولنه رق قزل احمد بك اوحوالى عسكرينه سردار تعيين بيورلدى .

§

قيونلى حصارك فتحى

آق قيونلى امراسندن قره عثمان بايندرينك حفيدى اولوب ياورئ بخت وطالع ايله ممالك ايران وكردستانه مالك اولان (اوزون حسن خان) سلطنت سنيهٔ

عثمانیه‌یی کوزینه کسدیروب و (طربزون) ده حکومت ایدن (ژان قومنن) نام پرنسک قزینی تزوجله حاصل ایتدیکی قرابت صهریتدن دخی قوت الوب ممالك محروسهٔ شاهانه‌یه تسلطه باشلادیغی صره‌ده بندکان دولت علیه جمله‌سندن (قیونلی حصار [*]) حاکمی (حسین بك) ی برشکارگاهده علی الغفله طوتدیره‌رق قیونلی حصاری زیر تصرفنه کچیرمشیدی .

حضرت فاتح ملکنه بویله براجنبینك تسلطندن و بندکانندن برینك طوتلمسندن طولایی متأثر اولمسیله روم دلاورلریله قیونلی حصاره واروب بالمحاصره حصارك استخلاصی ایچون اناطولی بکلر بکیسی حمزه بکی مأمور بیوردیلر .

حمزه بك قیونلی حصاری محاصره وتضییق ایتمش

---

[*] اشبو قیونلی حصار قره‌حصار شرقی سنجاغنده اولوب الحالة هذه قویله حصار دینیلان محل اوله‌رق اوزمانلرلواء مزبورك مرکزی ایمش .

ایسنده تسخیرینه موفق اوله‌میوب فقط اوحوالیده بولنان مدن وقرایی عسکره یغما ایتدیرمش اولدیغندن اوزون حسن دخی بالمقابله ممالك عثمانیه درونه غارتکران عشایری صالدیروب عباد اللهی اضرار ایتدی ·

بوحوادث سینوب فتحی اثناسنده حضرت پادشاهك مسموعی اولەرق درحال سینوبدن حرکت وقیونلی حصار اوزرینه عزیمت بیوردیلر ·

حسن خان فاتحك سطوت قهرمانیسنه مقاومت ومقابله‌یه کوونه‌مدیکندن ارزنجان طاغلرینه صاوشدی ·

فقط حیدود کبی کیجه‌لری اردوی همایونی باصوبده برایش کوره بیلمك زعمیله عمزاده‌سی (خورشیدبك) ی کزیده عسکرینه سردار ایدرك موکب شاهانه اوزرینه صالدردی ·

خورشیدبك قرانلق بر کیجه‌ده اردوی همایونی باصمق اوزره الغار ایدرکن (کدك احمد پاشا) قوماندەسنده

بولنان چرخه‌جی فرقه‌سنه تصادف ایده‌رك احمد پاشا
غایت شجیع ومدبر و حسن اداره‌ٔ عسکریه‌یه مقتدر
بولندیغیچون کوزل بر مناوره ایله خورشیدبك فرقه‌سنی
شجیعانه قارشولیوب آق‌قیونلی ترکمانلرینی عثمانلی
قلیجنه قوربان ایتــدی ٠
خورشیدبك اردوی همــایونی شبخون ایده‌یم دیرکن
بالعکس اردوی همــایونك چرخه‌جی فرقه‌ســنك
صدمه‌سنه طیانه‌میوب فنا حالده منهزم ودلخون اوله‌رق
اوزون حسن خانك یاننه قدر قاچدی ٠
بونك اوزرینه حسن خان حضرت پادشــاهه حربا
مقابله‌دن بسبتون نومید اولدیغندن صلح و مسالمت
طریقیله شمشیر صاعقه‌بار عثمانیدن قورتلمق مسلکنی
التزام ووالده‌سی (ساره) خاتونی (چمشکزك)
حاکمی (کرد شیخ حسن) ایله برابر طلب صلح وامان
ایچون درگاه پادشاهی‌یه بعث واعزام ایلدی ٠
بواره‌ده ایســه قیونلی حصار محصورلری جناب فاتحك
حملات شیرانه‌ســنه تحمل ایده‌میه‌رك قلعه‌یی تسلیم

ایتمش اولدقلرندن اوزون حسنی بولوب تنکیل وتدمیر
ایتمك ایچون موکب همایون (کوه‌شکوه) و(کوه بلغار)
طرفلرینه یورمش ایدی .
ساره خاتون کوه' بلغارده موکب همایونه ایریشوب
اوغلی حسن خان جانبندن استدعای عفو ومصالحه
واوزون حسن وزیراعظم محمودپاشایه رجای توسطی
متضمن بشقه‌جه برتحریرات خفیه کوندرمش اولدیغنه
مبنی اودخی ساره خاتون ایله همزبان اوله‌رق پادشاهی
قبول صلح ومسالمته ارضا واماله ایتدیلر .

§

طربزون قلعه سنك تسخیری

جناب شهریار اسکندراقتدار دارای عجمله عقد مصالحه
ایتدکدنصکره اوحوالیده بولنان مشهور صعب المرور
طاغلری آشه‌رق (طربزون) قلعه‌سی اوزرینه توجه
بیوردیلر .
جناب فاتح ساره خاتونی والده‌سی کبی سوەرش

اولدقلرندن طربزونه کیدرکن برابر استصحاب ایدرك
دائما مشار الیهایی (شاه انا) تعبیریله تلطیف بیوررلردی ۰
« طربزون طاغلرینك صرپلغندن و سوارا کچلمك
تهلکه لو اولمسندن طولایی پادشاه اکثریا پیاده یورمکی
اختیار ایتمکده اولدقلرندن برکونینه پیاده یوررلرکن
ساره خاتون فاتحه [شاه اوغلم طربزون قلعه سی بوقدر
زحمت اختیارینه ووجود همایونکزك پیان یوریمك
درجه سنه قدر اتعابنه دکرمی ؟ خصوصیله بورالرجه
قحط و غلا بر کمال اوله رق عسکرك ذخایر وعلف
تدارکندن عجز واضطرابلریده میدانده در ۰] یولنده
خطاب ایدوب ـ لکن ـ طربزون حکمداری
ساره خاتونك کلینك باباسی بولندیغندن ساره خاتونك
شو افاده سی فاتحی عزم و نیتندن فراغت ایتدیرمك
ایچون شفقت امیت صورتنده بردسیسه ایدی ۰
پادشاه دل آکاه ایسه دسیسهٔ خفیه یه انتقال ایدرك
ساره خاتونی شو طرزده برمقالهٔ حکیمانه ایله سکوت
وتصدیقه مجبور ایتدی ۰ [شاه انا الزده بولنان سیف

صارم اسلام ایله دائما غزا وجهاده مأمورز . زحمتسز
نائل ظفر اولمق ممکن دکلدر . بوقدرجق تعب
ومشقت بزی مأموریتمزی اجرادن کیرو براقه‌ماز] .
خلاصه : اردوی همایون طربزون قلعه‌سنك
اطرافنه بالوصول قلعه‌یی محاصره‌یه بدأ ایلدی .
قلعه حکمداری ساره خاتونك موکب همایونده اولدیغنی
خبر آلەرق پادشاهی محاصره‌دن فراغت ایتدیرمك
ایچون ساره خاتونه مراجعت واودخی رجا وشفاعت
ایتمش ایسه‌ده جناب فاتح بورجایی سکوت ایله کچشدیروب
قلعه‌یی تضییقه دوام ایتدیلر .
بوصره‌ده سینوبده بولنان دونتمای همایون ظهور
وورود ایتمسیله بحرا دخی محاصره‌یه ابتدار اولندی .
طربزون حکمداری مقاومتدن مأیوس اولوب باشنی
سیف قهر پادشاهیدن قورتارمق ایچون استدعای
عفو وامانی بشقه چاره بوله‌مدیغندن ارکان سلطنتك
وساطتیله مرحمت پادشاهی‌یه دخالت وبالاستیمان
قلعه‌نك تسلیمنه مسارعت ایلدی .

حکمدار قاملیاسیله برابر استانبوله نقل اولنه‌رق قلعه‌نك ضبط ومحافظه‌سی اسبابی بعد الاکمال موکب همایون برا درسعادته عودت ایتدی .

اثنای عودتده قزل احمد بکه (موره سنجاغی) توجیه بیورلوب مشار الیه تشریف شاهانه‌یه قدر بولیده لوازمات ذاتیه‌سنی تدارك وتسویه ایتمك واورادن ینه موکب همایونه بالالتحاق روم ایلنه کچمك اوزره طرف پادشاهیدن رخصت استحصالیله ایلرویه عزیمت ایلمشیدی .

احمد بك نصلسه آتیسنجه امین اوله‌مامسندنمیدر ؟ ندر ؟ بولیدن قرمان اوغلی نزدینه قرار وقرمان اوغلنك اعانه‌سیله دیار عجمه صاویشوب اوزون حسن خانك یاننده قرار ایتمشدر .

بو احمد بك سلطان بایزید خان ثانی عصرینه قدر دیار ایرانده قالوب عصر مشار الیهده ینه دولت علیه‌یه دخالت ایدرك مناصب عالیه ایله مظهر لطف وعاطفت اولمشدر .

حضرت فاتح قزل احمد بكك فراريني ایشیدنجه برادری اسماعیل بكك دخی بومسلکه سلوك ایتمسنی محتمل كوروب اسماعیل بكی اولاد وعیالیله بولیدن فلبه یه قالدیرمش ومیر مشار الیه اخر عمرینه قدر كمال آسایشله فلبه ده یشادیغی كبی اولادی مناصب دولت علیه ده استخدام بیورلمشدر .

اسماعیل بك بولیده ایکن قرمان اوغلی اردوی همایونك طربزون طرفلرنده کی مشغولیتی فرصتندن بحثله اسماعیل بكی عصیانه تحریك ایلمش ایسه ده اسماعیل بك انجام كاری ملاحظه ایدرك قرمان اوغلنك تحریك وتسویلنه الدانمش اولدیغی مرویدر .

افلاق سفری

حضرت فاتح دیار اسفندیاری وطربزونی منوال مشروح اوزره استیلا واوزون حسن خانی قدرت ومکنت سلطنت عثمانیه یی تصدیقه اجبار ایتدکدن

صکره استانبوله عودتله سر یرآرای شوکت اولدقلری اثناده روم ایلی محافظه سنه مأمور (اسحق) پاشا خاکپای شاهانه یه مثول اوله رق افلاق و بوده سی بولنان قازقلو و بوده نك [١] موکب شاهانه اناطولی جانبنده ایکن حدود اهالیسنه تجاوزات و تعدیاتی وقوعبولدیغندن بحث وشکایتله تأدیبی لزومنی عرض ایتدی ·

اسحق پاشانك افاداتنه نظراً و یوده نك تأدیبی لازم کاورسه ده اول امرده درجهٔ اطاعتی اکلاشلق اوزره و یوده نك برکره درسعادته دعوت ایدلسی تنسیب اولندیغندن و یوده یه دعوتنامه یازلدی ·

برطرفدنده عسکر جمعنه تشبث بیورلدی ·

و یوده نك کلان جوابنامه سنده خاکپای شاهانه یه

---

[١] بو و یوده نك اصل اسمی (دراقوله) اولوب الله کچیردیکی مسلمان اسیرلری قازیغه اوردیغی ایچون اسلام بیننده قازقلو و بوده لقب مکروهیله شهرت آلمشدر ·

یوز سورمك جاننه منت ایسه ده افلاق خلق کندوسنه تماميله مطيع اولمدقلرندن مقر حکومتندن ایریله جق اولور ایسه اهالینك مجارلویه تبعیت ایتملری ملحوظ اولدیغی بیان وحین غیبوبتنده مملکتی محافظه ایتمك اوزره امرای دولت علیه دن بری تعیین واعزام بیورلدیغی حالده درگاه پادشاهی یه عزیمته مهیا بولندیغی عرض واتیان اولنمشدر ۰

شو جواب ظاهر حالده مطاوعت رنگنی کوسترمسیله (نیکبولی) محافظی بولنان (حمزه بکك) افلاقه کیدوب بوده نك در سعادتده بولنه جغی مدتده افلاق ممالکنك محافظه سنه باقسی فرمان بیورلدی ۰

حمزه بك حسب الاراده برشدت شتا اثناسنده حدود عسکریله افلاقه متوجهاً حرکت ایدوب اواراق طونه نهری طونمش اولدیغندن ایرتسی کون یوز اوزرندن قارشویه کچامك اوزره برکیجه نهرك بری کنارنده بیتوتت ایتمشیدی ۰

مکر غدار ویوده نك اوصورتله مطاوعتکارانه جواب

کوندر یشندن غرضی دولتی اغفال ایمش . نا گاه کیجه‌لین جمعیت عظیمه ایله فرقهٔ عثمانیه اوزرینه هجوم ایدرك عسکرك بر چوغنی و حمزه بکی شهید ایتدی .

وحمزه بکك راس مقطوعنی علامت ظفر بولنده مجار قرالنه کوندروب دولت علیه یه عصیانی اعلان ایلدی .

بوفاجعه فاتحك مسموعی اولنجه آتش غضباری علو ریز اوله‌رق اوجه اسحق پاشانك افاده‌سی وقوعنده احتیاطه رعایة ترتیبات عسکریه یه باتشبث اکمال ایدلمش وموسم بهار دخی ایرشمش بولندیغندن (سکز یوز التمش التی) سنه‌سنده موکب همایون افلاق اوزرینه یوریدلدی .

موکب شاهانه طونه معبرینه مواصلت ایتدکده وزیر اعظم محمود پاشا طلیعه فرقه‌سیله ایلرو یه کیدوب اردوی همایون دخی متعاقباً قارشو یه بچدی .

اورنوس زاده علی بك قوماندەسنده اوله‌رق سوق

ایدیلان اقنجی فرقه‌سیده افلاق ممالکنی چکنمکه باشلادی .

بو اثناده تصادف نوعندن بر محاربه وقوعه کلمشدر . شویله که :

بغدان و یوده‌سی پادشاهه مطیع وافلاقلو ایله اره‌سی بوزوق اولدیغندن اردوی همایونك حرکتی مناسبتیله بغدانلونك دخی افلاقه تجاوز ایتمسندن احتراز ایدرك قازقلو ویوده احتیاطاً بغدان حدودینه براردو ترتیب وتعیین ایتمشیدی

موکب شاهانه بالتصادف بغدان حدودینی بکلیان اشبو افلاق اردوسی موقعنه اوغرامش اولدیغندن وافلاقلولر ایسه موکب همایونی وهلهٔ اقنجی طاقمی ظن ایدوب حاضر ایاقلرینه کلمش بر شکار اولامق سوداسنه دوشدکلرندن کورکورینه موکب همایون اوزرینه هجوم ایتدیلر .

حضرت فاتح درحال رکاب شاهانه‌لرنده بولنان صنوف عسکریه‌یی میمنه میسره اصولی اوزره ترتیب ایدرك

عثمانلو بهادرلری آتشلر ساچمغه باشلاینجه افلاقلو اقنجی طاقی قیاس ایتدکاری عسکرك اردوی همایون اولدیغنی اکلایوب فراره یول ارامشلرسه‌ده بوکاده مقتدر اوله‌مدقلرندن یدی بیك قدری تلف وباقیسی کاملا اسیر اولدی .

قازقلو ویوده بغدان حدودینه مأمور ایتدیکی اردوسنك اوصورتله محو اولدیغنی ایشتدکده کندوسی عصرینك مشهور بهادرلرندن معدود اولدیغی جهتله کبر ونخوتی غلیان ایدرك وهرنه اولورایسه اولسون دیه‌رك اردوی همایون ایله چارپشمغی قوردی . وبرکیجه وارقوتیله موکب همایون اوزرینه یوریدی .

پادشاه اکاه ایسه دشمنك تصور وحرکتنی اولجه بالتحقیق اردوی همایونی صف حرب هیئتنه قویوب مهیا بولندرمش ایدی .

ویوده هرنقدر شجیعانه حرب ایتمش ایسه‌ده نتیجهٔ نافعه حصل ایده‌میوب اوکیجه صباحه قدر دوام

ایدن محاربهٔ خونریزانه‌ده افلاقلونك اكثریسی محو وتلف اولدی ٠

قازقلو ویوده ناچار بقیة السیوف عسكریله میدان حربدن فرار ایدرك میخال زاده علی بك قوماندەسیله برفرقه عثمانلی سواریسی بونی تعقیب ایتدیكندن افلاق ایچنده بارینه‌میوب مجارستانه قدرقاچدی ٠ بومحاربه‌دنصكره افلاقك هر طرفی عساكر عثمانیه طرفندن دور ایله اثر عصیان قالمیه جق بر حاله كتورلدی ٠

پادشاه ظفر اكتناه بعدازین افلاق مملكتی علی الاطلاق ممالك دولت علیه‌دن معدود اولمق شرطیله قازقلو ویوده‌نك برادری اولوب خیلی مدتدنبرو استانهٔ دولتده بولنان (رادول) بكی افلاقه ویوده تعیین ایدرك پای تختە عودت بیوردیلر ٠

مدللو جزیره‌سنك تسخیری

دولت علیهٔ عثمانیه استانبول كبی بر مركز صحیح سلطنته

نائل وارتق کندوسیچون برا و بحرا توسیع دائرهٔ شوکت
وعظمت ایده بیلك استعدادی حاصل اولمش اولدیغندن
ممالك شاهانه یه متصل حکمنده وروملردن بر پرنسك زیر
حکومتنده بولنان جزایر یونانیه دن (مدللو) جزیره سنك
تسخیری مناسب کورلدی ۰
بناء علیه (سکز یوز التمش التی) سنه سنده استانبول
لیماننده تجهیز اولنان دونمای همایون جزیرهٔ مزبوره یه
سوق اولندیغی مثللو حضرت فاتح دخی بروسه یه
کچوب اورادن مدللو اطه سی مقابلنده بولنان (ایازمند)
ساحلنه اردوی همایونلرینی قوردیلر ۰
بوصره ده دونمای همایون دخی بالوصول اردودن
اطه یه عسکر کچیرلهرك مدللو قلعه سی شدید أ محاصره
التنه النادی ۰
جزیره حکمدارینك مقابله ومدافعه یه اقتداری قالمدیغندن
وزیر اعظم محمود پاشا وساطتیله استیمان ودخالت
وقلعه نك تسلیمنه مسارعت ایتدی ۰
مدللو جزیره سی بوصورتله ممالك عثمانیه یه الحاق

اولنه‌رق یرلو اهالیسی ینه یرلرنده ابقا وجزیره‌نك
محافظه واداره‌سی تدابیری اتخاذ واجرا ایدلدکدن
صکره موکب شاهانه پای تخته چکلدی .

§

بوسنه سفری

(بوسنه) حدودینه مأمور بولنان میخال زاده
(علی بك) بوسنه حکمدارینك تجاوزاتندن
شکایت ایتمکده اولدیغی مثلاو بوسنه لونك دولت
علیه‌یه ایفاسنه متعهد اولدیغی ویرکوی معینك اخذی
ضمننده طرف سلطنتدن اعزام قلنان مأموری
حکمدار طرد وتحقیر ایتمش اولدیغندن جناب فاتح
حکمدارك تأدیباتنی اجرا ایتمك اوزره (سکز یوز
التمش یدی) سنه‌سنده (اسکوب) طریقیله
جانبنه توجه بیوردیلر
موکب شاهانه (ویلجترین) موقعنه واصل اولنجه
بوسنه قرالنك جمله ممالك محروسه‌دن (اغاج حصار)

نام قصبه‌یی احراق بالنار ایتمش اولدیغی میخال زاده علی بك طرفندن اشعار اولنوب پادشاهك بو خبردن حمیت تبعه پروریلری حرکت ایدرك بران اول قرالك حقندن کلمك ایچون وزیر اعظم محمود پاشایی اردوی همایونك طلیعه فرقه‌سیله ایلرویه سوق ایتدیلر

محمود پاشا رهگذارنده بولنان (لوفچه) حصاری یی برقاچ کون ظرفنده تسخیر ایدرك قرالك بولندیغی موقعی بولمق اوزره ایلرولدی ·

قرالك (بابجه) نام حصاره تحصن ایتدیکی پاشانك مسموعی اولنجه اورایه متوجهاً الغار ایلمش ایسه ده قرال بابجه‌یی ترکله متانتله مشهور اولان (صوقول) قلعه‌سنه قاچمش اولدیغندن پاشا دخی تعقیبه مسارعت کوستردی ؛

فقط قرالك صوقولده دخی طوره‌میوب (کلوچ) قلعه‌سنه صاوشمش اولدیغی پاشانك صوقوله وصولنده اکلاشلدی ·

صوقول ایله کلوچك بیننده غایت صرب یوللر

وهولناك بردربند اولەرق بورالردن عسكر امراری
تهلكەلو اولەجغندن ایلروسنه كیدلمیەرك یاجه قلعەسنه
رجعت ایدلمسی مناسب اولەجغنی رؤسای عسكر رأی
ایتمشلرسەدە محمود پاشا قرانك تدمیری امرنده اولان
امروفرمان پادشاهی یەمغایر حركت ایدەمیەجكندن
تهلكه سوزینه قولاق ویرمیوب طورخان بك زاده
(عمربك) ی تحقیق وكشف احوال ایتمك ودشمندن
بر (دل) الق اوزره ایلرویه سوق ایله رابر كندوسی
دخی معیتنده بولنان فرقه ایله بركیجه ایچنده مذكور
دربندن مرور ایتدی ٠

عمربك دشمن طاقمندن النه كچیردیكی ادملری بالاستنطاق
عساكر اسلامیەنك معهود دربندن و (ورباس)
دینیلان نهردن مرورلرینی قرال محال حكمنده
كوردیكیچون قیدسز واحتیاطسز برحالده بولندیغنی
تحقیق ایتمسیله بوادملری درحال محمود پاشایه كوندرمكله
برابر فرصتی غیب ایتمامك اوزره ورباس كوپریسندن
كچەرك قرالك بولندیغی قلعەنك اوزرینه یوریدی ٠

قرال عمربك فرقه‌سنی كورنجه قوهٔ موجوده‌سیله هجوم ایدرك عساكر عثمانیه‌یی اورته‌یه‌الدی .

عمربك شجیعانه طاورانمش ایسه‌ده عساكر عثمانیه‌نك ازلغی وقرال عسكرینك چوقلغی مناسبتیله انهزامه یوز طوتدی .

بوصره‌ده محمود پاشا دخی نهر كنارینه ایریشوب عمربك فرقه‌سنك تهلكه‌ده بولندیغنی مشاهده ایتدی .

نهرك كوپریسی محاربه موقعنه اوزاق اوله‌رق پاشا شاید كوپریدن طولاشه‌جق اولسه عمربك فرقه‌سنك محو اوله‌جغنی اكلامسیله همان عثمانلی قهرمانلرینی یوزه‌رك نهردن كچیروب شدتله دشمن اوزرینه هجوم ایتدیردی .

دشمن میدان حربده عساكر عثمانیه‌نك هجمهٔ دلیرانه‌سنه طیانه‌میوب منهزما قلعه‌لرینه صوقولدقلرندن پاشا درعقب قلعه‌یی تحت محاصره‌یه‌الدی .

قلعه‌نك تضییقاته طیانه‌میوب جبراالنه‌جغنی و كندوسیده یقه‌سنی اله ویره‌جكنی قرال اكلادیغندن بالاستیمان قلعه‌یی ونفسنی وزیر اعظمه تسلیمه مجبور اولدی .

محمود پاشا بو قلعه نك امر محافظه سی اسبابنی بالاکمال قرالی دخی برابر اوله‌رق قرالك برادرینك زیردست محافظه سنده بولنان (اورجای) نام قلعه یه متوجها حرکت ایلدی .

اورجای خلقی قرالك فلاکت واسارتندن خبردار اولملریله کندولرینك مقاومته قالقشملرندن بر فائده اوله میه جغنی اکلادقلرندن انلردخی تسلیم اولدیلر .

بو اثناده موکب همایونك (بابجه یه) یه واصل اولدیغی تحقیق ایدلدی .

وزیر ظفر سمیر بوسنه قرالیله قرنداشنی حضور شاهانه یه کوتوروب مظفریاتنی عرض ایتدی .

بابجه قلعه سیده حضرت فاتحك امان طریقیله مسلم دست جهانکیرانه سی اوله‌رق بورانك سکنه سی کاملا استانبول نواحیسنه نقل اولندی .

وزیر اعظم محمود پاشا بوسنه قرالی یه بوسنه قطعه سنك بعض محلارینه حکمدار تعیین ایتدیرمك وعدیله اله کتورمش اولدیغندن بوراسنی پادشاهه عرض

ایتدکده قرالك جبراً اله کتورلسی ممکن ایکن بلا لزوم اوصورتله وعد لطف ایتمسندن طولایی جناب فاتح پاشانك خدمتنی تقدیر ایتمسامکله برابر قرالی دخی طعمهٔ شمشیر جلادت و بوسنه قطعه‌سنی کاملاً وعلی الاطلاق ممالك محروسه‌یه الحاقه همت بیوردیلر ·

« قرالك اعدامی علمای مشهوره‌دن اولوب بوسفرده اردوده قاضئ عسکر بولنان (مصنفك) لقبیله معروف اولان (علی بسطامی افندی) طرفندن ویریلان فتوایه مستند اولدیغی مرویدر » ·

پادشاه مظفرسپاه بوسنه قطعه‌سنی تسخیردنصکره بوسنه‌یه متصل اولوب هرسك اوغلی دینیلان برحکمدارك ادارهٔ مستقله‌سنده بولنان (هرسك) دیارینك استیلاسیچون وزیر اعظم محمود پاشایی مأمور ایدرك کندولری پای تخته عودت ایلدیلر ·

محمود پاشا هرسك قطعه‌سنه یوریدکده هرسك قرالی یقه‌سنی اله ویرمکدن احترازاً جزائر بحر سفیددن برجزیره‌یه فرار ایتمش اولدیغندن محمود پاشا هرسك ممالکنی دخی سراپا اله کتوردی ·

قرال ملك وحكومتنك كاياً الندن چقدیغنی ایشیدنجه اوغلنی دربار مرحمت آثار پادشاهی یه كوندروب استدعای لطف وعاطفت ایتمسیله هرسك قطعه سنك بعض محللری بالتفریق قرالك زیر حكومتنه و یریله رك سائر یرلری ممالك محروسهٔ عثمانیه یه الحاق بیورلدی ·
« بوقرالك اوغلی سرای همایونده ایقونیله رق خدمت خاصهٔ پادشاهیده كسب تربیت و بالاخره رتبهٔ جلیلهٔ وزارت وشرف صهریتیله نائلیتله دولت علیه ده (هرسك زاده احمد پاشا) نامیله اشتهار بولمشدر كه صره سی كلدكجه خدمات واقعه سی نقل اولنه جقدر · »
قرال مومی الیه پك چوق وقت صاغ قالمیوب حین وفاتنده هرسك قطعه سنك تمامی طبیعی ادارهٔ مستقلهٔ دولت علیه یه داخل اولمشدر ·

§

قرمان اوغلی ابراهیم بكك وفاتی اوزرینه
قرمان حكومتنك اختلالی

قونیه حکمداری بولنان قرمان زاده ابراهیم بکك یدی نفر اولاد ذکوری اولوب الك بیوکاری بولنان (اسحق بك) برجاریه دن متولد اولەرق دیکر التی نفری که (پیر احمد) (قرمان) (قاسم) (علاءالدین) (سلیمان) و (نوره صوفی) نامارله موسومدر بونلر مرحوم سلطان مراد ثانی حضرتلرینك همشیرهٔ محترمه‌لرندن وجوده کلمشلردر .

ابراهیم بك اکبر اولادی اولان اسحق بکه دیکرلرندن زیاده اعتبار وتوجه کوستروب کندوسنك وفاتندن صکره قرمان حکومتنده اسحق بك برلشه بیلمك مطالعه سیله مناعت طبیعیهٔ موقعیه سی مشهور اولان ایچ ایل جهتنی اکا توجیه ایتمشیدی .

(سکز یوز التمش سکز) سنه سنده ابراهیم بك دوام حیاتندن امید قالمیه جق درجه ده خسته لنوب اسملری دمنجك تعداد اولنان التی کوچك برادرلر - بابالرینك وفاتی حالنده اسحق بکك قرمان حکومتنی ضبط ایله کندولرینی طرد ایده جکنی ملاحظه واوبجه حکومت

قرمانیه‌یی کندولری ایله الق اوزره بالاتفاق قونیه‌یی محاصره ایتدیلر ٠

و بابالرینی اجل ایله پنجه‌لشورکن مملکتدن قاچیروب مملکتی ید تصرفلرینه الدیلر ٠

ابراهیم بك خسته حالنده قونیه‌دن فرار ایله (کول حصار) ه کیرمك اوزره ایکن دشمن جانستان اجله دوچار وعازم دارالقرار اولمشدر ٠

اولاد سته‌دن (پیر احمد بك) قونیه‌ده کرسیٔ حکومت قرمانیه جالس اوله‌رق بیوك برادری اسحق بك ضروری ایچ ایلنه چکلدی ٠

(سلیمان) و (نوره صوفی) بکلر دخی احمد بکدن یوز بوله‌مدقلرندن حضرت فاتحك آستان شفقتنه التجا ودخالت ایتدیلر ٠

اسحق بك اکبر اولاد بولندیغی حالده پدرینك عقامنی غیب ایدیشندن دلکیر اولدیغندن مداخلهٔ اجنبیه قوتیله بر ایش کوره بیلك سوداسیله شاه ایران اوزون حسن خانه عریضه وهدایا تقدیمیله انك اعانه‌سنی

استدعا و ـ عساكر كافيه امداديله باباسنك مسندينه نائل ايديله‌جك اولور ايسه ايراندن قونيه يه قدر هر مرحله ايچون بيكرالتون و يره‌جكنى ـ عريضه‌سنده تصريح وابنا ايلدى ٠

اوزون حسنك ديار رومه مداخله ايتمك پاره‌سزيله جانبنه منت ايكن بو يله اجرت قدميه تأمنيله برابر ايديلان دعوتدن ممنون اوله‌رق بالذات قونيه‌يه عزيمته مسارعت كوستردى

پيراحمد بك اوزون حسنه مقاومتدن عاجز اولديغيچون همان يانندهكى ديكر برادرلريله برابر قونيه‌يى تركله دربار شوكت قرار پادشاهى‌يه صاوشدى ٠

اسحق بك اوزون حسنك سايه‌سنده بلامزاحم قرمان كرسئ حكومتنى ضبط ايتدى ٠

لكن اوزون حسن طبيعت غاصبهٔ تركمانيه‌سى حكمنى اجرا يعنى قرمان بلادينى اجنه‌جق صورتده تاراج ويغما ايدرك سركردكانى سلكنه كچن (قزل احمد بك) ى كويا اسحق بكى محافظه ايتمك ايچون برمقدار

عسکرله قونیه دن براغوب کندوسی وطننه کیتدی .
طرف پادشاهیدن پیر احمد بکه عساکر کلیه ترفیقیله
قونیه نك ضبطایتدیریله جکنه دائر اسحق بك بر حوادث
المسیله ذاتا اوزون حسنك امدادندن اوقدر کارلی
چقماوش اولدیغی حالده شمدی دخی دولت علیه ایله
بیجه لشمك بتون کندی حقنده مضر اوله جغندن
کندوسیده برصورتله حضرت پادشاهه ربطسلسلهٔ
عبودیت واوسایه ده کسب راحت ایلك مطالعه سیله
مشاهیر علمادن صاری یعقوب زاده (احمد چلبی) نام
ذاتی مخصوصا عتبهٔ پادشاهی یه بعث واعزام وبرادرلرینه
صحابت بیورلمامق شرطیله (اق شهر) و (بك شهری)
قضالرینی دولت علیه یه ترك ایده جکنی مبعوث مشار الیه
واسطه سیله عرض واعلام ایتدی .
اسحق بکك شو معروضی نزد شاهانه ده قرین قبول
اوله میوب جناب فاتح اسحق بکه چاوش باشی (احمد بك)
سفارتیله شووجهله برجواب کوندردی [پیشکن ایتمك
ایستدیککز محللر الی ابتدا دولت علیه نك مبایعهٔ شرعیه

صورتیله داخل سلك ملكی اولدیغی کبی اخیرا دخی دفعاتله حربا وجبرا ضبط ایدلمش یرلردر . اکرچه برادرلر یکرك تسلطندن امین اولمق ایسترسه کز (چهار شنبه صوبی) حد فاصل اعتبار اولنه رق بروجانبی سلطنت سنیه یه ترك اولنملیدر] .

چهارشنبه صوبی حد فاصل اعتباریله بو طرفلر دولت علیه یه ترك اولندیغی تقدیرده حکومت قرمانیه ایچ ایلی طرفنه منحصر قالمق لازم کله جکندن اسحق بك بو تکلیفی قبول ایتمدی .

ایتمدی اما بالاخره ایچ ایلده دخی ایاق طوتدیره مدی . چاوش باشی احمد بك قونیه دن جواب رد آله رق پای تخته عودت ایدنجه جناب فاتح پیر احمد بکی عساکر کلیه ایله قونیه اوزرینه سوق واعزام بیوردقلرندن پیر احمد بك دیار قرمانه دخول ایدرك ایچ ایل قصباتندن (ارمناك) ده اسحق بکله بالتقابل ظهوره کلان محاربه ده اسحق بك طاقمی پریشان ومنهزم وکندوسی فرار ایله اوزون حسن خان نزدینه عازم اولدی .

ویبر احمدبك سایهٔ قدرتوایهٔ حضرت فاتحده تکرار حکومت قرمانیه‌یی قزاندی .

احمدبك اشبو لطف پادشاهی‌یه مقابل (آق‌شهر) (بك‌شهری) (ایلغین) وسائر بعض ممالکی سلطنت سنیه‌یه عرض وتسلیم ایلمش واز برمدت دولت علیه‌یه صادق قالمش ایسه‌ده اوده تك طورمیوب متعاقبا خنکاری اغضاب ایتدیکندن انجامی نافرجام وحکومت قرمانیه بوندن صکره چوق سورمیوب رهین حد ختام اولمشدر . تفصیلی اشاغیده کله‌جکدر .

§

مجارلرنك اوروپالو ایله اتفاقی وموره سفری

سلطنت سنیهٔ عثمانیه‌نك رفته رفته اوروپایه یایلمقده اولسندن اوروپالولر ذاتا اورکمش اولدقلری حالده (موره) یی و (بوسنه) یی دخی استیلا ایتمسی اوزرینه بسبتون تلاشه دوشدکلرندن (سکز یوز التمش طقوز)

سنه سنده مجارلر ایله وندكلو وسائر اوروپا حكومتلرندن بعضیلری دولت علیه علیهنه تكرار بر اتفاق خصمانه عقد ایلدیلر .

تفصیلی شویله كه :

وندیك دوننماسی (موره) اوزرینه یوریوب مقدما دولت علیه طرفندن ضبط ایله هدم اولنسان وروم ایلی ایله موره نیم جزیره سنك بینی فاصل بولنسان (كرمه) حصارینی یكیدن انشاد و موره ده دولت علیه یدینه چكمش اولان محللری استرداد ایله عثمانلوبی اورادن ابعاد ایتمك و مجار دولتی دخی (بوسنه) یی عثمانلودن قورتارمق صورتنه قرار ویردیلر .

بو اتفاق اوزرینه مجار و وندیكلرك تشبثات و حركاتی حضرت فاتحك معلومی اولنجه بویله یكدیگرینه مسافه جه معكوس ایكی طرفدن باش كوسترن ایكی متفق دشمنك قنغیسنك مقابله و دفعی اقدم اولدیغی و اولانه طرفه گیدلمك مناسب اوله جغی مذاكره اولنه رق - چونكه كرمه حصاری اعمار اولنوبده مورهنك

مدخلی اعدا طرفندن قپادیلور ایسه – موره الدن چقمش اوله جغندن دشمن اورایه کلزدن اول موره جانبنه کیدلمك تنسیب اولدی ٠

بناء علی ذلك موکب همایون مؤخرا حرکت ایتمك اوزره وزیر اعظم محمود پاشا تدابیر سفریه یی اجرا وحدودده بولنان امرایه تعلیمات مقتضیه یی اعطا ایدرك طلیعه فرقه سیله موره یه عزیمت ایلمدی ٠

لکن عساکر اسلامیه نك وصولندن اول فرنکلر موره یه چیقوب کرمه حصارینی تعمیر وتحکیم ایتدکدن صکره موره محافظی بولنان (سنان بك) قپـانمش اولدیغی (کورفوس) قلعه سنی محاصره ایلمشلرایدی

سنان بك فنا حالده صیقیلوب شـاید برمدت دها تدافعی حرکتله محصور قاله جق اولسه قلعه یی فرنکلرك استیلا ایده جکنی اکلادیغندن خدعهٔ حربیه یولنه سـلوك ایله بر کیجه یوز قدر کزیده عثمـانلو دلاورینی بغتهٔ فرنکلر اوزرینه هجوم ایتدیردی ٠

فرنکلر قلعه خلقنك خارجه هجوم ایتمك احتمالنی هیچ

خاطرلرینه کتورمدکاری ووزیر اعظم اردوسنك قریب
محله کلدیکی معلوملری او لدیغی جهتله کیجه لین
اوزرلرینه کلان عسکرك صدر اعظم اردوسی اولدیغنه
ذاهب اوله رق بو اوهام ایله یوزقدر عساکر اسلامیه نك
مدافعه سنه مقتدر اوله میوب منهزم و پریشان اولدیلر ·
محمود پاشا دخی بوارالق واصل اوله رق (کره ه)
حصارینی بالسهوله تسخیر وفرنکاری تعقیب وتدمیر
ایتدیکندن بونلرك بقیة السیوفی کوج ایله سفینه لرینه
بینوب صاوشدیلر ··

محمود پاشا بو مظفریتی درحال عتبهٔ پادشاهی یه عرض
واعلام ایدنجه ارتق موره جانبنه عزیمت شاهانه یه لزوم
قالمدیغندن مجارلونك بوسنه جهتنه تسلطنی منع ایتمك
اوزره اردوی همایونك توجهی بوسنه یه تحویل اولندی ·
صوفیه مرحله سنه مواصلت اثناسنده — موره دن
منهزما فرار ایدن وندیك سفاینك اخذ انتقام قصدیله
(مدللو) یی محاصره ایتدکاری — خبری ورود
ایتمسیله جناب فاتح صوفیه ده بالتوقف محمود پاشانك

سریعا کلیبولی یه عزیمتله اورادن دونمای همایون ایله
مدللونك امدادینه یتشمسنی امر واشعار بیوردیلر ٠
محمود پاشا فرنکلری موره دن قاچردقدنصکره موره
توابعندن اولوب اوز مانه قدر دشمن یدنده قالان
(قارلی ایلی) ناحیه سنده (مسیری) (مسیراط)
(اوندار) و (یلدوز) نام قلعه لری ودها سائر محللری
فتح ایتمشیدی ٠
مدللو اوزرینه مأمور یتنه دائر طرف شاهانه دن
شرفسنوح ایدن امری النجه موره نك اسباب محافظه سنی
بالاکمال موره دن حرکت وسیر سریع ایله کلیبولی
اسکله سنه بالوصول دونمای همایونه کیروب مدللو
جزیره سنه عزیمت ومواصلت ایلدی ٠
فرنکلر دونمای همایونك حرکتنی خبر الدرق اوجه
مدللویی براغوب صاوشمش اولدقلرندن پاشا جزیره نك
استحکاماتنی تعمیر وتجدید ایلدکدنصکره بالمعاوده
صوفیه ده خاکپای شاهانه یه یوزسوردی ٠
بوسنه یه تجاوز ایدن مجارلو بوسنه دن یالکز (یایجه)

قلعه‌سنی استیلا ایدوب دیگر قلاع و ممالکه ظفر بوله‌مامقسزین رجعت ایتمش اولدیغندن وایام شتا دخی حلول ایلمکده بولندیغندن یایجه قلعه‌سنك استردادینه سنهٔ آتیه‌ده باقلمق اوزره موکب شاهانه صوفیه‌دن پای تخته عودت ایلدی ·

§

بوسنه سفری

مجارلونك یایجه قلعه‌سنی گچن سنه استیلا ایتمسی بوسنه قطعه‌سنی مخاطره‌یه دوشیردیکی جهتله یایجه‌نك تکرار استردادی لازم کلدیککندن اشبو (سکز یوز یتمش) سنه‌سی ربیع الاولنده جناب فاتح عساکر وافیه ایله بالذات بوسنه‌یه یوریوب یایجه‌یی محاصره بیوردیلر · یایجه متین قلعه‌لردن بولنمق جهتیله محاصره امتداد کسب ایتمکله برابر مجار قرالی دخی پادشاهی یایجه‌نك محاصره‌سندن فراغت ایتدیرمك اوزره (صوه)

نهرندن مرورو (ایزونیق) قلعه سنك محاصره سنه ابتدار ایتدی .

حضرت فاتح بایجه نك حصر وتضییق خدمتنه امرادن منت زاده (محمد بك) ی براغوب کندولری ایزونیقك دشمن محاصره سندن تخلیصی ضمننده اوطرفه توجه بیوردیلرسه ده ایزونیقه کیده جك یوللر صعب المرور وخطرناك اوله رق ذات شاهانه لرینك اویله تهلکه لو محللره دخوللری مناسب اولمیه جغندن بو خدمته دخی وزیر اعظم محمود پاشا تعیین بیوریله رق کندولری صوفیه یه عودت ایتدیلر .

محمود پاشا بیان اولنان تهلکه لو یولره کیرمزدن اول قلعه نك حالنی اکلامق اوزره جاسوسلر کوندردی .

ایزونیق قلعه سنده قدیم مستحفظلرندن ماعدا محاصره دن اولجه طرف پادشاهیدن بش یوز دلاورایله کوندرلمش اولان میخال زاده (اسکندر) بك دخی

موجود اولوب بونلر دشمنی مدافعه‌ده سعی و اقدام ودشمن طوپلرینك اچدیغی رخنه‌لری درحال سد وتحکیمه اهتمام ایدرلردی .
بونکله برابر مضایقه‌لری شدت بولمسیله درت کوزایله امداد ورودینه انتظار ایلرلردی .
موسم قیش اولوب اورالری پك شدید صوغوق اولمق ملابسه‌سیله محاصرلر کیجه‌لری زمنکاره صوقولدقلرندن وزیر اعظمك کوندردیکی جاسوسلر بر کیجه قلعه‌نك دیوارینه یناشوب محصورلر ایله بالمکالمه پاشانك قریبا کله‌جکنی تبشیر ایدرك عودت وقلعه‌نك هنوز عثمانلو سنجاغی التنده اولدیغنی پاشایه عرض وحکایت ایتملریله وزیر صائب التدبیر میخال‌زاده (علی بك) ی برفرقه ایله ایلرویه کوندروب کندوسی‌ده هیئت اردو ایله حرکت ایتدی .
محاصرلر جاسوسلرك قلعه خلقیله کیجه وقوع‌بولان مکالمه‌لرینی ووزیر اعظمك امداده کلمکده اولدیغنی مؤخرا تحقیق ایتمش اولملرینه مبنی ایجاب ایدن یوللره

عسکر تعبیه‌سیله مقابله‌یه حاضرلنمشلرسه‌ده انلرکده امتداد محاصره‌دن و تأثیرات شتادن حاللری فنالشمش اولدیغندن امداد کلیشندن خوف و دهشته دوشدیلر .

میخال زاده فرقه‌سی دشمنك یوللره تعبیه ایتدیکی قوللرك اوزرینه اوغرایوب دشمن بونلری بردن بره وزیر اعظم اردوسی ظنیله دوچار خشیت وخلجان وکیروسین کیری قرال اردوسنه قدرشتابان اولدقلرندن بونلرك تلاشی قرالیده اخافه ایدرك قوجه انکروس اردوسی - وزیر اعظم اردوسیله دکل - میخال زاده‌نك کوچك برفرقه‌سیله بیله چارپشمغه میدان بوله‌مامقسزین کندولکلرندن پریشان والات و مهمات حربیه‌لرینی اوراجقده ترکله سمت فراره پویان اولدی .

میخال زاده‌علی بك دشمنك فرارینی مشاهده ایدنجه پاشایه تبشیر کیفیتله برابر قلعه پیشکاهنه قوشه‌رق اعدانك مهمات متروکه‌سنك ضبط واغتنامنه کیرشدی .

وزیر اعظم دخی متعاقباً ینیشه رك دشمنك تعقیبنه مسارعت
کوسترمسیله عثمانلو قهرمانلری مجارلری قیره قیره صووه
نهرینه قدر قوووب دشمنك قلیجدن قورتیلانلرینی دخی
نهره دوکدیلر ۰

بووقعه ده عثمانلو یدینه کلی غنایم واسرا کچمشدر ۰
مجار قرالی عسکرجه ومهماتجه ضایعات عظیمه یه
اوغرادیغی حالده بیك زحمت وکمال رزالت ایله وطننه
رجعت ، ووزیر ظفر سمیر ایسه موفقاً حضور پادشاهی یه
عودت ایلمشدر ۰

§

ارناودلغه سفر همایون

مجارلونك وونديكارك بوقاريده بيان اولنان حركات
خصمانه لرندن قوت الهرق ارنودلر دخی دائرهٔ اطاعتدن
چیقه رق جوارلرنده بولنان ممالك شاهانه یه ایصال
خساراته جسارت ایتمش اولدقلرندن بونلرکده اجرای
جزای سزالری ضمننده (سکز یوز یتمش بر) سنه سی

بهارنده جناب فاتح ارنودلغه بالذات اختيار سفر
بيورديلر .

موكب همايون (مناستر) صحراسنده نصب خيام
سطوت ايدرك شهريار جلادت شعار ارناودلغك
لازم كلان محللرينه فرقه‌لر سوق وتسريب وارناود
عاصيلريني لايقيله تأديب ايله اثر عصيانى امحا
واورالرك دوام امنيتيچون (ايلبصان) قلعه‌سنى
انشا ايتدكدنصكره ادرنه پاى تختنه عودت ايلديلر .
فقط : ارنود رؤساسندن مشهور (اسكندر) بك
موكب همايونك عودتنى متعاقب تكرار رفع لواى
عصيان و (قالقاندلن) ياپلاقلرنده بولنان رعايانك
اغنامنى غصب وتالان ايتمكله برابر ايلبصان قلعه‌سنى
حصر وتضييق وقصبه‌سنى دخى تاراج ايتدى .
اسكندرك شو حركتى اوزرينه ارناودلغه ينه تصميم
سفر همايون اولنه‌رق ايام شتا چيرلدكدنصكره
(سكز يوز يتمش ايكى) سنه‌سنده موكب شهريارى
تكرار ارناودلغه توجه ايلدى .

اسکندر بك سطوت همایونه قارشو طوره‌میوب فرار
ایتمش اولدیغندن یوسفر زیر تصرفنده اولان مملکتلر
ایکی سنجاغه بالتقسیم بندکان دولتدن برر ذاته توجیه
وتفویض اولندی ·

عصاتدن خیلی نفوس شمشیر مجازاتدن کچیرلدی·
واسکندر بکك بعدما عصیان اقتداری یی کسب
ایده‌میه‌جکی صورتده بووه‌سی طاغیدلدی

اواثناده روم ایلنده شدتلی طاعون خسته‌لغی پیدا
اولدیغندن فاتح شهرلره اوغرامقسزین قرددکز سواحلنه
اینه‌رك ایام شتا حلولنه قدر اورالرده هواسی لطیف
محللرده امرار وقت ایله طاعونك شدتی کچنجه
(ایدوس) طریقیله استانبول تختگاهنی تشریف
بیوردیلر·

§

یینه قرمان سفری

همت مخصوصهٔ شاهانه ایله بیوك برادری اسحق بکه

غلبه ایدرك قرمان حكومتنه مالك اولان
(پیر احمد بك) مسند حكومتده براز كسب
استقلال ایدنجه طبیعت ردیهٔ ذاتیه سی ایجابنجه راحت
طوره میوب ممالك محروسهٔ شاهانه یه تجاوزه واضرار
عباداللهه باشلادیغندن و (مرعش) و (البستان)
جهتلرینك حكمداری ذوالقدر زاده (شهسوار بك)
دخی بوارالق اطاعتسزلك كوسترمكده اولدیغندن
وحضرت فاتحك الك بیوك افكار كشور كشایلری
ایسه اوزون حسنك دولت علیه علیهنه اولان
نیات فاسده سی فعله كلمكسزین انك قهر وتنكیلی
ماده سی اولهرق اناطولی جانبنده قرمان وذوالقدر
اوغللری كبی هیچ بروقت عهدلرنده طورماز رقیبلر
موجود ایكن اوزون حسنله اوغراشمق مشكل
اوله جغندن اولا اناطولی موانعدن تخلیه ایدلمك اوزره
موكب همایون قرمانه توجه ایلدی .
پیر احمد بك پادشاهك توجه وحركتنی خبر النجه
(لارنده) یه صاووشمش اولدیغندن پادشاه مظفر

سپاه بلامزاحم (قونیه) یی ضبط ایله کندولری
قونیه‌ده شوکت ساز اقامت اوله‌رق وزیر اعظم
محمود پاشایی اردوی همایونه سردار تعیینیله احمد
بکك تدمیرینه مأمور بیوردیلر .

محمود پاشا پیر احمد بکی لارنده‌ده صقیشدیروب بینلرنده
محاربات شدیده جریاننده‌نصکره احمد بك فرار ایدرك
قرمانلولر منهزم اولدیلر .

وزیر اعظم قرمان رؤساسندن پك چوق ادملری
دردست ایدرك حضور پادشاهی‌یه کوندروب قرمان
اوغللری توابعندن (طورغود اوغللری) نی دخی
اله کتورمك اوزره انلرك تحصن ایتدکاری (بلغار)
طاغنه یوریدی .

طورغود اوغللری پاشانك حرکتنی ایشتدکاری انده
اولوقت مصر حکومتنه تابع بولنان (طرسوس)
شهرینه فرار والتجا ایتمش اولدقلرندن پاشا طورغود
عشیرتنك بعض رؤساسنی درزنجیر ایدرك عتبهٔ شاهانه‌یه
کتوردی .

دارالسلطنت قسطنطينيه نك قديم يرلوسی بولنان رومك اكثريسی وخصوصيله اصحاب فنون وصنايعی فتح اثناسنده طاغلمش اولديغندن هم استانبولك نفوسنی تكثيرايله اسباب عمرانی ومدنيتی اكمال اولنمق وهمده قرمان طرفنك قوتی ازاله‌لمق ايچون قونيه ولارنده شهرلرنده بولنان صنايع اربابنك استانبوله نقل خانه ايتديرلمسنی حضرت فاتح وزيراعظم محمود پاشايه امر وحواله بيورديلر ٠

محمود پاشا بوخدمتی معتدلانه ايفا ايتمكده ايكن كندوسنك خصماسندن (روم محمد پاشا) برصره بولوب كويا [صد اعظم رشوت اخذيله اغنيای اهالی‌يی يرلرنده براغه‌رق فقرا طاقنی نقل خانه ايتديريور] يوللو پادشاهه عرض والقا ايتمسيله نقل خانه خدمتی روم محمد پاشايه تفويض ايدلدی ٠ ومحمود پاشا حقنده ذاتا بعض خصوصدن طولايی حاصل اولان اغبرار شاهانه بومسئله اوزرينه تزايد ايتدی ٠

محمد پاشا ايسه هرجنسز بر آدم اوله‌رق اهالينك

عمومنی استانبوله نقل ایتمك سوداسیله خلقی پك زیاده ازعاج ایدوب حتی (مولانا جلال الدین رومی قدس سره السامی) حضرتلرینك سلالهٔ طاهره‌لرندن امیر علی چلبی زاده (احمد چلبی) یی دخی استانبوله کوندرمش ومؤخراً فاتحك مسموعی اولنجه چلبیٔ مشار الیهی معززاً وطننه اعاده بیورمشدر ·

حضرت فاتح منوال مشروح اوزره قرمان اوغلنی تنکیل ایتمش اولدیغندن بلاد قرمانك ممالك محروسهٔ شاهانه‌لرینه ملحقیتنی اعلان ووالیلکنی شهزاده‌لری (سلطان مصطفی) حضرتلرینه توجیه وقرمان اوغللریله توابعنك بتون بتون کوکارینی کسمك وایچ ایل جانبنده بعض اولاد واتباع قرمانیه اداره‌لرنده قلان محللری ضبط ایتمك اوزره روم محمد پاشایی دخی عساکر کافیه ایله اوحوالی‌یه سردار تعیین ایدوب کندولری پای تختده عودت بیوردیلر ·

§

اشبو قرمان سفری عودتنده موکب همایون قره حصار مرحله‌سنده ایکن محمود پاشا‌سنك وزارت عظمادن

عزل ایله کندوسی ایچنده ایکن چادری باشنه ییقدیرلمش [*] اولدیغی مسطور صحایف تواریخدر ·

§

قرامان اوغللرندن اسحق بك مقدما اوزون حسنك نزدینه فرار ایدرك اورالرده وفات ایتمش و پیراحمد وقاسم بکلر آنفا بیان اولنان سفر همایوندنصکره برقاچ سنه‌لر دها دولت علیه ایله اوغراشمق سوداسنده بولنه‌رق روم محمد پاشا ومؤخرا انك اهالی‌یه پك زیاده ظلم واعتساف کوسترمسندن ناشی عزل وتنکیبیله یرینه تعیین بیوریلان (اسحق پاشا)ودها صکره (کدك احمد پاشا)ایله چند دفعه‌لر محاربه‌لری وقوعه کلمش ایسه‌ده هر دفعه‌سنده انواع نکبت ورزالته اوغرامشلردر ·
اشاغیده بحث اولنه‌جغی وجهله بو بکلر برارالق اوزون

---

[*] سفرلر اثناسنده ارکان دولتدن بری مغضوبا عزل اولندیغی وقت چادرینك طنابلری کسیلوب ییقدیرلمق اعصار سابقه اصولندندر ·

حسنی تحریك ایدرك اوزون حسنك وزیری (بکتاش اوغـلی عمر بك) وعمی زاده‌سی (یوسغجه میرزا) قوماندە‌لریله بلاد قرمانه سوق ایتدیکی ترکمان عسکری شهزاده سلطان مصطفـانك همتیله منهزم و پریشان وقرمان اوغللری دخی — هر یوزدن قول وقنادلری قیریلوب — بادیه پیمـای خذلان اولدیلر .

اگرچه پیر احمد اوزون حسن محاربهٔ مشهوره‌سندن صکره ینه ایچ ایلنه صوقوله‌رق ملك موروثنه مالك اولمق ایچون بیهوده تهالك کوسترمش ایسـه‌ده طرف شاهانه‌دن تعیین بیوریلان کدك احمد پاشا کندوسنی صقشدیردیغندن اولاد وعیالنی وکافهٔ اموالنی تسخیرینی محال حکمنده عد ایتدیکی (مینان) قلعه‌سنه قپایوب کندوسی طاغلره دوشمش واحمد پاشـا مذکور قلعه‌یی تدابیر حکیمانه ایله بالتسخیر احمد بکك اولاد وعیالنی — خاندان عالئ عثمـانی‌یه منتسب اولدقلری ایچون — معززاً درسعادته ایصال ایتمسیله احمد بك باشنی الەرق (طرسوسه) کیتمش و برسـنه قدر کمال ضرورتله

اورالرده امرار وقت ایدرك نهایت ترك جدالكاه فنا ایلمشدر .

پیر احمد بك اولاد وعیالنی یوسف بك نام ادمیله مینان قلعه سنه قپادیغی زمان كندوسی جبال رفیعه یه صعود ایدرك قلعه نك دست عثمانیانه چوب چكدیكنی اكلامق ایچون اره صره یوكسك برطاغك باشندن باقارمش . بركون ینه معتادی اوزره معهود طاغك باشنه چیقه رق مینان قلعه سنده عثمانلی سنجاغنی كورنجه [ملك ومالم واولاد وعیالم دشمنك النه كیردكدن صكره بكا ده بو حیاتك لزومی یوقدر] دیه رك كندوسنی طاغدن اشاغی پرتاب ایتمش ایسه ده بحكمة اللّه تعالی طاغك بوكرنده براغاجه تصادف ایله البسه سندن اغاجه اصیلوب قالدیغی یانده كی تبعه سی كورنجه نصلسه حیا تخلیص ایتمشلر .

احمد بك بوفلاكتدن برمدت خسته یاته رق بعد الافاقه طرسوسه صاوشمش اولدیغی حكایه اولنور .

بدایت ظهور دولت عثمانیه دنبرو آل عثمانه افراط اوزره رقابت وعداوت کوسترن قرمان اوغلی خاندانی ایشته بو دفعه فاتحك همت جهانکیرانه سیله محو ومنقرض اولمشدر ٠

« مأخذمز بولنان تاریخلر قرمان اوغللرینك شهزاده سلطان مصطفانك قرمان ولایتنه تعییننددن صکره وقوعات اخیره لرینی ایری ایری تفصیل ایتمشلرسه‌ده حکومت قرمانیه‌نك مرکزی اولان قونیه‌نك ادارهٔ مستقلهٔ سلطنت سنیه‌یه دخولندن صکره قرمان اوغللرینك حکمدارلق عنواننه یاقشور بررونقلری قالمیوب ایچ ایل طرفلرنده وکوشه‌ده بوجاقده برمدتجك ظهوره کتوردکاری متلاشیانه حرکتلری دولت علیه‌نك اختلالات داخلیه‌سی قبیلندن اولدیغندن بز او یله اوفق تفك حادثه‌لرك تفصیلندن صرف نظرله بوقارده‌کی اجمالمزله اکتفا ایلدك ٠

§

وندیك دونماسنك اینوسی استیلاسی اوزرینه اغریبوز سفری

پادشاه فلك بارگاهك قرمان سفرندن درسعادته عودتلری اثناده وندیكلونك التمش پاره سفاین حربیه ایله (اینوس) ی بالاستیلا قاضئ بلده ایله برطاقم اهالئ اسلامیه یی گرفتار قید اسارت واوحوالی یه ایصال انواع خسارت ایتدیکی خبر موحشی واصل اولمسیله اق دکز بوغازینك واوطرفده بولنان ممالك شاهانه نك كید اعدادن محافظه سیله برابر وندیكلونك زیر تصرفنده اولان (اغریبوز) اوزرینه قرارلشدیریلان سفر همایون ایچون سواحل ولیمانلرده کی سفاین دولت علیه یی جلب وجمع ایتمك اوزره وزیر اعظم سابق محمود پاشا کلیبولی یه تعیین واعزام وعساکر اسلامیه نك طوپلانمسی دخی لازم گلنلره امر واعلام بیورلدی ٠

محمود پاشا فرمان پادشاهی موجبنجه کلیبولی یه عزیمت

وتدارکات سفریه‌یی اکمال ایله (سکز یوز یتمش اوچ) سنه‌سی اوائلنده یوز پاره‌دن زیاده سفاین ایله موره اوزرینه یوریوب وموکب همایون دخی براً توجه ایدوب (اغریبوز) قلعه‌سی دریادن وقره‌دن محاصره ایدلدی .

اقدمجه اینوسی استیلا ایدن وندیك امیرالی (نیقوله قارل) سکسان قطعه سفاین حربیهٔ متنوعه ایله کلوب دونغمای همایونه تعرض ایتمك ایستدیسه‌ده اچقدن اچیغه کوزینه کسدیرمدیکندن و بوراه‌لق عساکر اسلامیه‌نك اوچ کون صکره قلعه‌یه یوریش ایده‌جکلرینی تحقیق ایتدیکندن جنود اسلامیه یوریش غائله‌سنده ایکن کندوسیده بغتةً دونغمای همایونی چارپمق تصور یله فرصت کوزتمکه باشلادی .

امیرالك بو تصوری جناب فاتح طرفندن استکشاف اولندرق فی الحقیقه یوریش اثناسنده دشمن دونغماسی دونغمای همایونه تعرض ایده‌جك اولورسه یوریشدن

برفائده اوله میه جغندن ماعدا مضرت دخی کوریله جکندن یوربیش ایچون قرارلشدیریلان کونك حلولی بکلنلمیه رك همان برصباح عساکر اسلامیه درون قلعه یه هجوم ایتدیرلدی ·

عثمانلو دلاورلری احراز مثوبات جهاد وشهادت واستحصال مال غنیمت شوقیله اولدکلرینه قالدقلرینه باقیوب دال قلیچ ایچرویه آتلمش واوکلرینه کلان اعدایی شمشیر جلادتله دوغرامش اولدقلرندن وقت زواله سورمیوب مملکت تماماً تسخیر اولندی ·

دشمن دونغاسی عثمانلی سنجاقلرینك اغریبوز قلعه‌سی برجلرنده تموجنی کورنجه کندولریده دونغای همایونك صدمه‌سنه اوغرامامق ایچون پلاس پاندراس فرار یولنی الدیلر ·

اغریبوز قلعه‌سنك قارشوسنده بولنان کوچك برجزیره‌ده واقع (قزل حصار) نام قلعه دخی بوصره‌ده تسخیر اولنوب بوراده دشمنك نقود کلیه‌سی اله کچیرلمسیله خزینهٔ خاصهٔ شاهانه ایچون ضبط اولندی ·

پادشاه اسکندر سپاه اغریبوز قلعه‌سنك محاربه‌دن خراب اولان محللرینی تعمیر ومحافظه وادارەسنه عائد تدابیری اتخاذ ایتدکدنصکره مقر سلطنت سنیه‌یه عودت بیورمشلردر .

§

اشبو (سکز یوز یتمش اوج) سنه‌سنده شهزادکاندن (جم سلطان) اون‌یاشنده اولدیغی حالده قسطمونی ولایتنه تعیین بیورلمشدر .

حضرت فاتح بیان اولنان اغریبوز سفرندنصکره اوزون حسن وقعه‌سنه قدر درت بش سنه‌لر بالذات برطرفه سفر ایتمیوب درسعادتده انشای مدارس علمیه وتأسیس مبانیٔ عدلیه ومدنیه ایله اشتغال بیورمشلردر .

شاه ایران اوزون حسن خان وقعه‌سی

اق قیونلی ترکمانی امراسندن اولوب یاوریٔ طالع ایله شرق حکمدارلرندن وخصوصیله قره قیونلو

سرداری قره یوسف اوغلی (جهان شاه میرزا)
و تیمورلنك احفادندن (سلطان ابو سعید میرزا)
کبی نامدار شاهلره غلبه ایله ممالك ایران و کردستان
وازربایجانه بالاستقلال حکمران اولان (بایندری
اوزون حسن خان) یوقاریلرده دخی بیان اولندیغی
وجهله ممالك محروسهٔ شاهانه یه دیده دوز طمع
اوله رق اقلیم رومده بولنان اوفق تفك حکومتلره
معاونت کوسترمکله دولت علیه یی اضعافه چالیشوردی
بو قبیلدن اوله رق قرمان اوغلی پیر احمد وقاسم
بکلرك کندوسنه دخالتلری اوزرینه انلری ملك
موروثلرینه مالك ایتمك بهانه سیله وزیری (بکتاش
اوغلی امیر عمر) وعمی زاده سی (یوسفجه میرزا)
قومانده لریله ممالك محروسه یه عساکر کلیه سوق ایدرك
(توقاد) شهرینی احراق بالنار و (قیصریه)
وحوالیسنی انواع مظالم ایله اضرار ایتدیردکدنصکره
امیر عمری قیصریه دن کیرو یه الدیروب یوسفجه میرزایی
قرمان اوغللریله برلکده اون بیك مقداری ترکمان
سواریسیله ممالك قرمانه صالدردی .

ایشته بو سببلردن ناشی حضرت شهریار معدلت شعارك اوزون حسن حقنده کین و غضبلری اشتداد ایدرك (سکز یوز یتمش بدی) سنه سنده شرق سفری نیتیله اوتاغ همایونلرینی (اسکداره) قوردیروب صنوف عساکر عثمانیه نك تجمعی فرمان و اعلان بیوردیلر ·
وکالت محافظی بولنان محمود پاشایی ثانیا مقام وزارت عظمایه تعیین ایله تدابیر سفریه نك سرعت اتخاذینی اکا حواله ایتدیلر ·
فاتح اولا قرمان ولایتنه مسلط اولان یوسفجه میرزایی استیصال ایتمك اوزره قرمانه عزیمت ایلمك نیتنده بولندیلرسه ده موسم شتانك تقربی جهتیله بوسنه اغر اردو ایله قرمانه کیدیلوبده اورادنده اوزون حسن اوزرینه وارلمق قابل اوله میه جغنی و یوسفجه میرزانك دفع وتدمیری بر فرقهٔ مفرزه سوقیله دخی حصوله گله حکنی و موسم بهاره قدر موکب شاهانه درسعادتدن حرکت ایتمیوب اووقته دکین اردوی همایونك اکمال نقصانیله اشتغال ایلمسی مناسب اوله جغنی محمود پاشا عرض

ورأی ایتمش اولدیغندن بو ارەلق قره حصار صاحبه کلوبده امره منتظر اولان قرمان والیسی شهزاده سلطان مصطفانك معیتنه روم ایلی وانا طولی بکلربکیلری فرقەلریله برابر تعیین اولنەرق یوسفجه میرزا طاقمك تنکیلی شهزاده سلطان مصطفایه اراده بیورلدی ٠

شهزادهٔ عالی تبار سوق اولنان عساکر عثمانیه یی بالاستصحاب (قیرایلی) قضاسنده یوسفجه میرزایی صقشدیروب در جنك اول ترکمانلری تارمار و یوسفجه میرزا ایله قرنداشلری (زینل) (عمر) و (مظفر) میرزالری و دها بعض ترکمان رؤساسنی زنجیر اسارته کرفتار ایدرك حضور پادشاهی یه کوندردی ٠

بو اون بیك ترکمان سواریسنك انجق عشری مقداری قورتیله بیلوب دیکرلری قلیجدن کچدی ٠

بر اجدبك ینده اوزون حسن خان نزدینه قاچەرق

قاسم بك دخی ایچ ایلنه فرار ایله (سلفکه) قلعه سنی
محافظسز بولوب اورایه قپاندی .
شهزاده سلطان مصطفانك شومأموریتنه دائر
طرف شاهانه دن شهزاده یه — ویوسفحه مبرزانك
نه صورتله بوزولوب طوتلدیغنی شامل شهزادهٔ مشار
الیه جانبندن حضور شهریاری یه یازیلان نامه لر
(۳) وَ (٤) رقلریله ذیل جلده علاوه اولنور .
شهریار صاحب شوکت موسم بهارحلولنه قدر اسکدارده
سفر برهیئتنده اوتاق نشین جلادت اوله رق بواره ده
اوزون حسندن خصماسنه غلبه ایتدیکنه دائر
متفاخرانه برنامه کلسیله بوکا جوابا یازیلان نامهٔ همایون
ایله اعلان حرب اولندی .
بونامه لرك صورتلری دخی (٥) و (٦) رقلریله تذییل
ایدیلور .
(سکز یوز یتمش سکز) سنه سی شوال شریفنده
موسم بهارایرشمسیله موکب همایون اسکداردن حرکت
ایدوب بروسه (یکی شهرنده) روم ایلی عسکری

و (بكبازاری) مرحله سنده قرمان والیسی شهزاده
سلطان مصطفی و (قازآباد) صحراسنده اماسیه والیسی
شهزاده سلطان بایزید حضرتی موکب همایونه
التحاق ایتدیلر ٠
اردوی همایونك مجموعی (یوز بیك) قدر صنوف
عسکریه دن عبارت ایدی ٠
پادشاه رزم آشنا قازآباد اوواسنده عساکر مجتمعه یی
میمنه میسره قاعده سی اوزره ترتیب ایدرك شهزاده
سلطان بایزیدی روم ایلی بکلر بکیسی (خاص مراد)
دینیلان مراد پاشا ایله برابر صاغ جناحه و سلطان
مصطفایی دخی اناطولی بکلر بکیسی داود پاشا ایله
صول جناحه تعیین ایلیوب اورادن (ترجان) صحراسنه
حرکت ایلدیلر ٠
اثنای راهده اقنجی قوانه سردار تعیین اولنان میخال
زاده (علی بك) ایلرولیوب توقادك انتقامی اولمق
اوزره اوزون حسنك زیر حکومتنده بولنان (کماخ)
نواحیسنی سراپا غارت و اوراده مسکون ارمنی
طائفه سنی کرفتار قید اسارت ایتدی ٠

اوزون حسن پادشاهك مكمل اردو ايله حركتندن
خبردار اولارق اوده جمع عساكركليه ايله نهر فراتك
اوته طرفنده كی جبال رفيعه يه ارقه ويروب اردوی
همايونه منتظر اولدی .
موكب شاهانه دشمنك جمعيتكاهنه تقرب ايدنجه پادشاه
روم ايلی بكلر بكيسی مراد پاشايی طليعه اوله رق
ايلرويه سوق ايله برابر - مراد پاشا كنج بر بهادر
اولوب كنجلكی وتجربه سزلكی مناسبتيله شايد كندی
قوتندن زياده بر دشمن عسكرينه چار پارده موجب
تأسف بر حال وقوعه كلور - مطالعه سيله مشاراليهی
كوزه دوب ايجابنه كوره حركاتنی تعديل ومتهورانه
اظهار شجاعتدن منع ايتمك اوزره ارقه سندن وزير
اعظم محمود پاشايی دخی اعزام بيورديلر .
مراد پاشا فی الحقيقه سرعت تام ايله نهر فرات كنارينه
واروب دشمنك ازلغنی چوقلغنی قطعا تحقيق وتجسس
ايتمكسزين حسن خانك اردوسی اوزرينه هجوم
ايلمك اوزره فراتدن كچمك صددنده ايكن محمود پاشا

یتیشه‌رك دشمنك قوتی لایقیله اکلاشلمدقجه ایلرویه کچمه‌مسنی واولدیغی یرده توقف ایلمسنی نصیحت ایلدی .
لکن مراد پاشا کوزینی دالدن بوداقدن اسیرکه‌مز برمرد نوجوان بی ازما وولی نعمتنك دها زیاده توجهنه مظهر اولمق ایچون بویله صره‌لرده شان قزانمغه شیدا اولدیغندن وزیر اعظمك تعلیماتنه قولاق اصمیوب همان زیر قوماندهسنده‌کی روم ایلی بهادرلریله نهرك اوته یقه‌سنه مرور ایله دشمنك بولندیغی موقعه طوغری الغار ایتدی .
اقنجی قولی قوماندانی علی بك دشمنك جمعیت عظیمه ایله کمین فرصتده مهیا اولدیغنی کورمسندن طولایی بواره‌لق کمال تلاشله رجعت ایدرك محمود پاشایه بیان حال ایتمش اولدیغندن محمود پاشا مخصوص آدملر قوشدیروب مراد پاشانك کیرو دونمسنی تکرار اخطار ایلدیسه‌ده مراد پاشا وزیر اعظمك اخطاراتنی کویا کندوسنك نام قزانمسنی چکه‌میورظنیله غرضه حمل ایله‌ینه اصغا ایتمدی .

ایتمدی اما حیفا که هم کندوسنك همده برچوق کزیده بهادرلرك تلفنه سبب اولدی .

دشمن ایسه مراد پاشانك هجومنی خبر الەرق اوجه رهکذرینه موقع موقع عسکر تعیین ایتمشیدی .

مراد پاشا یاقلاشنجه حسن خان جزئی برعسکر قارشولدوب انی دخی ساخته رجعتله کیرویه المش اولدیغندن مراد پاشا بوفرقۀ جزئیه نك ساخته فرارینه الدانەرق وانی تعقیب ایدرك اوزون حسنك اردوسنك موقعنه قدر صوقولدی .

بوحالده کیروسنده و بوصوده اولان دشمن فرقەلری میدانه چیقوب اوزون حسن دخی عموم اردوسیله ایلرویه کلوب مراد پاشایی اوته یه الدیلر . ونهر فراتك کچدلرینی دخی باغلدیلر .

مراد پاشا ارتق نجاتدن مأیوس اولدیغی حالده فداکارانه محاربه یه کیریشەرك اکرچه کندوسی ورفاقتندەکی عثمانلی دلاورلری نهایت درجه یه قدر ابراز بسالت ودشمندن پك چوق نفوسی کشتۀ شمشیر

جلادت اتمشلرسه‌ده نه فائده که دشمنك كثرتی مناسبتیله
باش ایده‌مدكلرندن مراد پاشا و برطاقم نامدار امرا
بونجه عساكر عثمانیه ایله برابر تلف ومشاهیر امرادن
طورخان بك زاده (عمر بك) (حاجی بك)
وروم ایلی دفترداری (احمد چلبی) اسیر اولدیلر.
مرویدر كه :
اوزون حسن نشئهٔ غالبیتله عمر بكی حضورینه جلب ایله
[عثمانلی عسكرینك الك كزیده‌سی روم ایلی طاقی
ایدی , ایشته انلری بیتیردم , ارتق بوندنصكره تخت
روم بنمدر اویله دكلمی ? .] یوللو عمر بكه مغرورانه
خطاب ایدنجه عمر بك دخی [خانم ـ تلف ایتدیكم
دیدیككز روم ایلی طاقمی پادشاهمك عموم عسكرینه
نسبتله دریادن برقطره كبیدر , بونلرك اكسلمسیله قوت
وشوكت عثمانیه‌یه نه نقیصه عارض اولور ? پادشاهك
مراد پاشا و بنم كبی دها یوز بیك بنده‌سی واردر .]
كبی متجلدانه رد جواب ایله اوزون حسنك كبرو
عظمتنه طوقندیغندن اوزون حسن فوق العاده
حدتلنمش .

عمر بك جاننك تهلكه یه دوشدیکنی کورنجه تکرار
سوزه کله‌رك [بنم بویله کستاخانه سوزلرمدن خان
حضرتلرینك خاطرلرینه غبار ملال قونمسون که
ولی نعمتم حقنده حسن تعبیر ایله ادارهٔ کلام ایتمك
بورجمدر , اما انصاف‌جه‌سی بودرکه سلطان محمدك
کزیدهٔ عسکریسی تلف اولدی , ارتق جناب خانیلرینه
قارشو قویمغه اقتداری قالمدی .] دیه‌رك اوزون
حسنك نخوتنه موافق مقالات برمشحخندانه ایرادیله نفسنی
قتلدن تخلیص ایلمشدر ..

صددیمزه کلهلم :

مراد پاشا فرقه‌سنك منوال مشروح اوزره منهزم ومنعدم
اولدیغی جناب فاتحك مسموعی اولدقده پك زیاده متأثر
اوله‌رق داعیهٔ انتقام کندولرینی بی صبر وارام ایتدیکندن
همان اردوی همایونلرینی قالدیروب وسرعت سیر ایله التی
کون بلاتوقف یوریوب سنهٔ مزبوره (ربیع الاولنك اون
التنجی) کونی (اوجاغزلی) نام موقعه بالوصول اورایه
اوتاغ همایون قورلمق ایستنلدیکی حالده (اوتلق بلی)

دینیلان برتپه دن دشمنك برفرقه سی ظهور ایتمسیله اقامت افکارندن صرف نظرله ایلرویه حرکت بیوردیلر ․
دشمنك تپه دن کورینان فرقه سی (کافر اسحق) نام سردارك طاقمی اوله‌رق بونلر داود پاشا قوماندهکی عساکر عثمانیه نك برحمله سیله منهزم و پریشان اولدیسه ده حسن خانك بیوك اردوسیده کورلدی ․
خلاصه : طرفین ترتیب صفوف ایدرك خونریزانه محاربه یه کیرشدی ․
دشمنك صاغ قول قوماندانی اولان حسن خانك کوچك اوغلی (میرزا کور زینل) بزم صول قول قوماندانی (سلطان مصطفی) مقابله سنه مصادف اولمسیله بوقولده بولنان شیر بیشهٔ وغا اناطولی بکلر بکیسی دواد پاشا دشمن اوزرینه هجوم والغار واعدانك صاغ جناحنی تارمار ایتدیکی صره ده میرزا زینل بزم (عزب) طاقمنك اورته سنه دوشمسیله عزبلر اغاسی (محمود اغا) درحال زینلك باشنی کوب سلطان مصطفی

حضورینه واورادن دخی حضور پادشاهی‌یه ایصال ایدلدی ·

اردوی همایونك صاغ قولی قوماندانی سلطان بایزید دخی اولا دشمنك قلبگاهنه وصکره کدك احمد پاشانك تدبیر وتعریفیله صول قولنه هجوم کوستروب وعثمانلی قهرمانلری صاغدن صولدن اعدای دولته قلیج اوشوروب اردوی همایونك قلبگاهی که بالذات پادشاهك قوماندەسنده وپیشگاهنده بولنان تفنك انداز پیاده یکیچری دلاورلرندن وقپو قوللری دینیلان سواری بلوکلرندن وسائر کزیده صنوف عسکریه‌دن مرکب اورته قول دیمکدر · بوقولدن هنوز براغز اوتی قالقمامش وبرنفر بیله الی قلیجه اورمامش ایکن دشمنك عموم اردوسی هیئتنده انهزام اثرلری بلوردی ·

بوحالده‌دخی فاتح اورته قولی ایلرویه‌سوروب اوزون حسن قلبگاه اردوی همایونك کمال سطوتله حرکتنی کورنجه ـ بویله طاروقتلرده کندوسنك جان قورتاران

قیرآتنه سوار — ورهنورد سمت فرار اولمسیله اردوسی کالیا منهزم و پریشان و نیجه کله‌لر میدان حربده غلطان اولدی · دارای عجمك بالجمله اسباب دارات وحشمتی میدانده قالەرق عساکر عثمانیه یغماالشدی ·

« حسن خانك یانده قرمان اوغلی اسحق بك دخی موجود اولدیغی حالده انکله فراره متعلق ابیات واشعار سویلشه‌رك بر کونده اوچ کونلك یول قطع ایتمش اولدقلری مروی‌در · »

جناب فاتح اشبو مظفریت جلیله نك شکرانه‌سی اولمق اوزره [جمیع عبید وممالیکم احرار اولسون] کلامیله عندالحساب تحت رق وتملکلرنده بولنان (قرق بیك) کوله وجاریه‌یی ازاد ایتدکلری مثللو بو سفر همایونده (سپاه) طائفه‌ك خزینۂ جلیله‌دن استقراض [*]

---

[*] سپاه وزعما طائفه‌ك سفر وحاضرده خزینه‌دن بر کون معاش وتعییناتلری اولمیوب بونلر کندی تیمارلری حاصلاتیله کچنورلر وفقط سفرلر اثناسنده خرجلقلری قالمادقجه موءخراً اوده‌مك اوزره خزینه‌دن قرضا اقچه الورلردی ·

ایتمش اولدقلری (یوز بوك اقچهٔ عثمانی) بی هبه یورمشلردر ٠

پادشاه ظفرا کتناه اوچ کون محل حربده اقامتله حسن خان عسکرندن اسیرایدیلنلری تفتیش ایدرك بونلرك ایچنده نقدر آق قیونلی ترکمانی بولندیسه جمله سنی طعمهٔ تیغ مریخ نهاد وقره قیونلی طاقنی ازاد ایتدکلری کبی علما واهل صنعت زمرهسنی معززاً استانبوله نقل ایتمشلردر ٠

بوده حرب اثناسنده قتل اولنانلردن ماعدا اق قیونلی ترکمانلرندن اوچ بیك نفراسیرا مقیداً موکب همایون ایله برابر کوتوریلوب هر مرحلهده دردر یوز نفرینك بوینلری اوردیلهرق سلطنت سنیهیه عداوت کوسترنلر ایچون عبرت موثره کوسترلمشدر ٠

خاطره

قنغی دولت وملتده اولورایسه اولسون هر صنف تبعهنك هرحال وحرکاتنده متبوعلرینه مطاوعت

ومتابعت ایتملری ضروری بولنمق قاعده‌سنه نظراً
اوزون حسن حضرت فاتح ایله محاربه ایتمکده
حقلیمیدی ؟ دکلمیدی ؟ افراد تبعه وعسکریه‌یی
هیچ ملاحظه ایتمکسزین اوزون حسنه مطاوعته مجبور
اولمش اوله‌جقلرندن اق قیونلو ترکمانلرندن بعدالمحاربه
اله کچنلرك قتللری ماده‌سی حقسزکبی کوریلورسه‌ده
اووقتك پولتیقه‌سنجه بومسئله‌ده کیم بیلور نه فائده‌ٔ
سیاسیه مطالعه ایدلمشدر .
نه ایسه موکب همایون ترجان صحراسندن حرکت
ومقر سلطنت قسطنطینیه‌یه متوجهاً عودتله قره
حصار شرقی یه مواصلتنده قره حصار حاکمی بولنان
(داراب بك) پادشاهی استقبال ایدرك قلعه‌نك
تسلیمنه مسارعت وعرض اطاعت وعبودیت ایتمسیله
قره حصار ضبط اولنوب داراب بکه (چرمن)
سنجاغی توجیه واحسان ایدلدی .
اشبو قره حصار قلعه‌سی قلاع منیعهٔ طبیعه‌دن اوله‌رق
فتح وتسخیری دولتجه اهم بولندیغندن موکب

همایون اوزون حسن اوزرینه کیدرکن وزیراعظم محمود پاشا ـ اوزون حسنی قوو بده عسکری یورمقدن ایسه قره حصارك محاصره وتسخیری دها مناسب اولدیغنی ـ ومحاصره اثناسنده بالطبع حسن خان محافظه وتخلیص ملك قیدیله اردوی همایونك اوزرینه کله جکندن اوحالده دشمن یقینه کتیرلش اوله جغنی ـ پادشاهه عرض ایتدکده حضرت فاتح اظهار چین جبین غضب ایله [برقلعه تسخیری ایچون کلمدك دشمنی قهر وتدمیر ایچون کلدك] دیه‌رك محمود پاشانك رأینی تزییف ایتمشیدی .

میدان محاربه‌سنده خان اردوسنك انهزامنك ایرتسی کونی دخی فاتح حسن خانك تعقیب اولنمسنی اراده وآرزو ومخصوصاً عقد دیوان مشورتله بو بابده ارکانك رأیلرینی جستجو ایتدکده جمله ارکان پادشاهك شو ارزوسنی تصویب ایتدکاری حالده محمود پاشا ایراد ادلهٔ عقلیه ونقلیه ایله تعقیب ماده‌سنك بطلانی اثبات ایدرك فاتحی اوافکاردن کچیرمشیدی .

محمود پاشانك بو يله مراد شاهانه يه مخالف صورتده تدبيرلو يني رقيبلرى اوزون حسنه طرفدارلق رنكنده كوسترملرندن ناشى حضرت فاتحك محمود پاشاحقنده اولان توجه واعتمادلرى منسلب اولهرق استانبوله مواصلات همايون عقبنده محمود پاشا انداختهٔ كنج خمول وقريبا بيان اولنه جغى وجهله بيچاره الئصكره مقتول اولمشدر ٠

دوه‌لو حصارك فتحى وشهزاده سلطان مصطفا نك ارتحالى

قرمان واليسى شهزاده سلطان مصطفى قرمان اوغللرى امراسى بقيه سندن (احمجه بك) نام بكك يد محافظه سنده قلان (دوه‌لو حصار) نام قلعه نك تسخيرينى مراد ايدرك فقط كندولرى براز منحرف المزاج بولندقلرى جهتله بالذات كيده‌ميوب (سكز يوز يتمش طقوز)

سنه‌سنده (نیکده) محافظی (قوجی) بکی عساکر کافیه ایله دوه‌لونك حصر واستیلاسنه مأمور بیورمشلر ایدی .

قوچی بك دوه‌لو حصارك اوكنه واروب قلعه‌نك تسلیمنی اتمجه بکه تکلیف ایلدکده اتمجه بك شهزاده بالذات کلورسه قلعه‌یی تسلیم ایده‌جکنی وشهزاده کلمدکچه محاربه‌سز اطاعت ایده‌میه‌جکنی بیان وقوجی بك دخی صورت حالی عرض واشعار ایتمسیله جناب شهزاده کیفسزلکنه باقیوب اختیار سفر بیوردیلر . اتمجه بك وعدی وجهله قلعه‌یی شهزاده‌یه تسلیم ایلمش ایسه ده‌ چه فائده که مشاق سفریه‌دن شهزاده‌نك خسته‌لکی کسب شدت ایدرك حین عودتده نیکده‌یه قریب (بور) قصبه‌سنده عازم دار بقا اولمشدر . رحمة الله علیه . بو اثناده کدك احمد پاشا ایج ایل جانبده (سلفکه) قلعه‌سنی قرمانلو بقیهٔ امراسی یدلرندن قورتاروب اوحوالینك اصلاحاتیله اوغراشمقده ایدی .

احمد پاشا شهزاده‌نك ارتحالندن خبردار اولنجه درحال قونیه‌یه بالعزیمه شهزادهٔ جنت مكانك نعش مغفرت نقشلرینی دائره‌لری خلقیله برابر بروسه‌یه كوندردی .

§

محمود پاشانك كیفیت اعدامی

جناب فاتح ولیعهدلری سلطان مصطفانك وفاتندن طولایی پك زیاده اسف ایدرك كندولری وعموم اركان دولت ماتم لباسلری تلبس ایتمشلردی .

وزیراعظم سابق محمود پاشا كندوسنك احیا كرده‌سی اولان ادرنه‌یه قریب (خاص كوی) قصبه‌سنده كوشه‌كزین انزوا بولندیغی حالده حضرت پادشاهه اجرای رسم تعزیت ایچون درسعادته كلمشیدی .

محمود پاشانك ازهرجهت مقام وزارت عظمایه اهلیتی وسلطنت سنیه‌یه سبق حسن خدمتی ملابسه‌سیله حب جاه اسیری اولان غرضكارلر شایدشهریار معالی

آثار پاشایی ینه مقام صدارتله کامکار ایدر قورقیسیله
پادشـاهك اوله برکدرلی وقتنده محمود پاشا علیهنده
غمز وسعـایت وشهزاده مرحوم ایله پاشانك نصلسه
اره‌سی پك خـوش کچمدیکی جهتله [محمود پاشـا
شهزاده‌نك وفاتندن ممنون اولمشـدر] کبی فاتحك
آتش کدر وتأثرینی علولندیره‌جك برسوزی علاوهٔ مقال
نفـاق و مفسدت ایتدکارندن و بونك اوزرینه فاتح
دخی محمود پاشـانك خانه‌سنه بغتةً برمأمور کوندروب
پاشانك ماتم رسمنك مغـایری اوله‌رق بیاض البسـه
متلبس اولدیغی حالده احباسیله شطرنج اوینـامقده
اولدیغنی تحقیق ایدنجه ارباب نفاقك قولنی بالتصدیق
نائرهٔ غضبلری اشتعـال ایلدیکندن محمود پاشا یدی
قوله‌یه قالدیریلوب اون سکز کون مرورنده (سکز
یوز یتمش طقوز) سنه‌سی ربیع الاخرینك اوچنجی
کونی بوغدیرلدی . رحمة‌الله علیه .

« پاشای مشار الیه دولت علیهٔ عثمانیه‌ده مقام صدارت

عظمایه کلان وزرانك اعاظم وافاضلندن اولوب امور سیاسیه ده نقدر مهارت تامه کوسترمش ایسه ارباب کمال ومعارفه فرط محبت ومعاونتی اولق تقریبیله بوملك وملتـه تعمیم علم و عرفاندن طولایی اوقدر خدمتی سبقت ایتمشدر .

الحالة هذه نام عالیسنی ملت اسلامیه (محمود پاشای ولی) عنوانیله تقدیس ایلمکده ودرسعادتده وخاص کوی قصبه سنده ودها سائر محللرده بنا وانشا ایتدیکی جوامع و مدارس وعمارتخانه‌لر کبی ابنیهٔ خیریه وزماننده‌کی مصنفین مشهوره‌نك کندی نامنه تألیف ایتدکاری کتب علوم عالیـه و آلیه هر زمان روحنی احیا ایتمکده‌در .

« هرعصرده ارباب اغراض بلای حسـد وامید جاه ومسند سوقیله اصحاب فطانت وصداقتی چکه میوب هیچ وجودی اولمیان سیئات اسنادیله نیجه نادرالوجود ذوات مشهوره‌یی خدمت دولت و ملتـدن دور وحیفا که ـ کندی غرض نفسانیلری اوغرنده

دولت وملتی دخی نیجه ترقیاتدن کیرو براقغله مغدور ایده کلمشلردر .

§

کفه وازاق قلعه‌لرینك تسخیری

جناب فاتح اوزون حسن وقعه‌سندن صکره برمدت درسعادتده ارامی اختیار ایتدکلری حالده ینه توسیع دائرهٔ سلطنت افکار عالیه‌سندن فراغت ایتمیوب قره دکز ساحلنده (طربزون) کبی براسکله دولت علیه‌نك زیر تصرفنه کچمش ایکن دها ایلروسنه عطف نکاه همت اولنمامق لایق اولمدیغندن قره دکزك مهم یرلرنده وجنوب یزلو حکمنده بولنان (کفه) و (ازاق) قلعه‌لرینك استیلاسی ضمننده وزیر اعظم کدك احمد پاشا قوماندەسیله (سکز یوزسکسان) سنه‌سنده اوچ یوز پاره سفاین حربیهٔ متنوعه‌دن مرکب وعسکر ومهماتی مکمل بردونتما سوق بیوردقلری مثللو روم ایلی بکلربکیسی (سلیمان) پاشایی دخی ارنود اسکندریه سنی بعنی

(اشقودره) یی تسخیر ایتمك اوزره ارنودلغه مأمور ایتدیلر .

احمد پاشا موافق روزکار ایله کفه‌یه بالوصول قریه عسکر دوکه‌رك قلعه‌یی برأ و بحرأ تحت محاصره‌یه اخذایله بر مدت تضییق ایدنجه قلعه‌نك صدمات محاصره‌یه طیانه‌میوب نهایت جبراً عثمانلو یدینه واوحالده جان ومالاری دخی تهلکه‌یه دوشه‌جکنی محصورلر اکلادقلرندن بالاستیمان قلعه‌نك تسلیمنه مجبور اولدیلر .

احمد پاشا کفه قلعه‌سنی بوصورتله بالتسخیر اورادن ازاق قلعه‌سی اوزرینه یوریوب اوراسنی وتاچرکستانه وارنجه اورالرده بولنان سائر قلعه‌لری استیلا و بورالرك محافظه وادارهسی تدابیرینی بعد الاکمال مظفراً درسعادته عودت ایلدی .

بومحللرك فتحی مناسبتیله سلالهٔ جنکیزیه‌دن (قریم) قطعه‌سنده حکومت ایدن تاتارخانلر دولت علیه‌نك تحت حمایتنه کیرمش واو واسطه ایله دخی سلطنت سنیه‌نك

دائرهٔ شوکت واقتداری وسعت کسب ایلمشدر .

§

روم ایلی بکلربکیسی سلیمان پاشانك حرکاتنه‌ده نقل کلام ایده‌لم :

پاشای مشارالیه برموجب فرمان پادشاهی اشقودره قلعه‌سنی محاصره ایتمش ایسه‌ده قلعه‌نك متانتی جهتیله اووقتده تسخیرینی کوزینه کسدیره‌مدیکندن ارنودلغی چاپول ایدرك پای تخته عودت ایلمکی دردولتدن استیذان ایتدی .

بواره‌لق ایسه قره بغدان حکومتی دولت علیه‌نك اطاعتندن چیقه‌رق اطرافه صارقندیلغه باشلادیغی خبری النمش اولدیغندن سلیمان پاشانك معیتنه طوبلانمش اولان عساکر کلیه طاغلمقسزین بغدانه کیدوبده باری اوراجه برایش کورمسی فرمان بیورلدی .

اشقودره ایله بغدان دیاری بیننده‌کی بعد مسافه‌یه کوره سلیمان پاشا رفاقتنده بولنان یورغون عسکرله کیدوب

ایش کوره بیله جکنی عقلی کسمامش ایسه ده امر پادشاهی یه مطاوعتدن بشقه چاره سی اولمدیغندن اراده سنیهٔ ملوکانه یه بالامتثال ارنوددن حرکته استعجال ایتدی .

سلیمان پاشا افلاق ایچندن بغدانه کچه رک بغدان حکمداری دساس برادم اولدیغندن سلیمان پاشایی اغفال ایچون اولا هیچ مقابله قیدنده بولنمدی .

سلیمان پاشا قارشوسنه چیقار برقوت کورمینجه الدانوب عسکری یغمایه طاغتدی .

بغدانلو ایسه بو فرصتی فوت ایتمیه رك بالجمله قوتیله سلیمان پاشانك و متفرق حالده بولنان عساکر عثمانیه نك اوزرینه بغتةً هجوم ایتدکلرندن جنود اسلامیه نك بك چوغی شهید اوله رق سلیمان پاشا کوجله کندوسنی سلامت یقاسنه چیقاره بیلدی .

§

بغدانه سفر همایون

منوال مبحوث اوزره سلیمان پاشانك بغدانده انهزامندن

شهریار جلادت شعار غضبناك اوله‌رق (سکز یوز سکسان بر) سنه‌سی موسم بهارنده بالذات بغدانه سفر بیوردیلر .

اردوی همایونلرینك مهمات وذخایر لازمه‌سنی سفاین متعدده‌یه تحمیلا طونه نهری طریقی ایله کوندردیلر .

لکن بغدان حاکمی موکب همایونك تقربنی ایشیدنجه کافهٔ مزارع ومراتعه‌اتش ویردیروب و بتون اهالی‌یی صرب طاغلره واورمانلره قاچیروب کندوسیده بولی ایزی بلورسز صیق براورمانلقده اختفا ایتمش اولدیغندن موکب همایون بغدان دیارینی خرابه زار شکانده بولدی .

بوجهتله ذخیره وعلف احتیاجی جنود اسلامیه‌یی مضایقه‌یه دوشیردی .

اکرچه دونغای همایون ایله ممالك محروسه‌دن ذخایر نقل ایدلمامش اولسیدی عساکر شاهانه‌نك قحطدن تلف اولملری ملحوظ ایدی .

دشمندن اردوی همایونه قارشو کاوز فرد بولنمیوب فقط جناب فاتح بونجه عسکرله اختیار مشاق سفر ییوردقلری حالده بغدانلودن اخذ انتقام ایتمکسزین عودت ایدلمسنی مناسب کورمدکلرندن دشمنی جستجو ایدرك کزمکه باشلدیلر .

برکون اردو قلاغوزی نصلسه طوغری یولی شاشیرمسیله موکب همایون بلا اختیار بغدان حکمدارینك اختفاوتحصن ایتمش اولدیغی اورمانلغه اوغرادی .

جناب فاتح درحال هجوم امرینی ویروب عثمانلو بهادرلری سیل خروشان کبی دشمن اوزرینه یوریمشلرسه ده بغدانلو اورمانك کچیدلرینی خندقلر و بیوك بیوك اغاجلر ایله سد ایدرك ومحل محل طوبلر دیزەرك بولندقلری موقعی قوتلی بر استحکام شکلنه قویمش اولدقلرندن عسکر ایلروسنه یوریه میوب ایرکلدیلر .

پادشاه عسکرك یورییەمدیکنی کورنجه یکی چری اغاسی

(محمد اغا) یه [محمد اغا , یکیچری قهرمانلری هیچ بروقت هیچ بر دشمندن یوز چویرمامشلر کن بوسفر بو چوجقلره نه اولدی ?] دیه‌رك برخطاب عتاب امیزایدوب اللرینه قالقانی الەرق بالذات ایلرویه آت سوردیلر ٠

پادشاهك محمد اغایه خطابنی ورستم واری دشمنه حمله وشتابنی ایشیدوب کورن یکیچری دلاورلری وانلره باقەرق سائر جهادارلری اولدکلرینه قالدقلرینه باقیوب اورمانك ایچنه هجوم ایله دشمنله یقه‌یقه‌یه کلدیلر ٠

جنود اسلامیه احراز مثوبات غزا شوقیله و بغدانلو محافظهٔ جان ووطن غیرتیله قوشلق وقتندن ایکندی‌یه قریب زمانه قدر پك شدتلی حرب ایدرك اکرچه عساکر عثمانیەدن خیلی ادم شهید اولمش ایسه‌ده بغدانلونك قسم کلیسی قلیجدن کچوب بغدان حکمداری پك جزئی قلان بقیة السیوف عسکریله فراره یول بوله بیلدی ٠

اشبو مظفریت اوزرینه بغدان ممالکنك هر کوشه‌سی بالتحری عساکر شاهانه غنایم واسرای کلیه ایله اقدار ایدلدکدنصکره موکب همایون ادرنه تختکاهنه عودت ایلدی .

بوسفر همایونده افلاق بکی (رادول) بك دخی معیت ملوکانه‌ده وحسن خدمتده بولنمشدر .

§

قویلوبج سفری

حضرت فاتح بغدان سفرندن ادرنه‌یه عودت ایدر ایکن حدود محافظی میخال زاده علی بکدن عریضهٔ مخصوصه کلەرك — مجار قرالنك اراضئ ممالك محروسه‌دن (قویلویج) نام موقعه که طونه ایله موراوه نهرلرینك بربرینه قارشدیغی محلدر , طونه نك برو یقه‌سنه ایکی واوته یقه‌سنه دخی برقلعه انشاسیله اوروسنی اسکله اتخاذ — ایتمش اولدیغی عرض اولندی .

اکرچه فصل شتا حلول ایدرك سفر موسمی کچمش

ایسه‌ده مجارلو اورالره لایقیله یرلشمکسزین یاپیلان قلعه‌لرك اخذ وهدمی مقتضی کورندیکندن جناب فاتح شدت شتایه باقیوب همان بوزاوزرندن طونه‌یی کچه‌رك موقع مذکوره یوریدی .

اوسنه شدت شتا بردرجه‌ده ایدیکه طونه نهری اون درت قاریش بوز طوتمش وطرق ومعابر قار ایله اورتلمش ایدی .

هرنه‌حال ایسه موکب همایون قویلو بجه باتوصول مجارلونك یاپدیغی قلعه‌لرك خندقلرینه طونه‌دن صو یوریدیله‌رك درحال منجمد اولدیغندن عساکر عثمانیه بوزاوزرندن قولایلقله هجوم ایدنجه محصورلر استیمانه مجبور اولملریله بوقلعه‌لر کاملاً هدم واحراق ایدلدی .

محصورلردن تبعیت سلطنت سنیه‌یی آرزو ایدنلر اناطولی جانبنه کچیریلوب دیکرلری مجارستانه کوندرلدی .

§

بو سفر همایونده برکون حضرت فاتح اناطولی بکلر
بکیسی داود پاشا ایله آت اوزرنده قونوشه رق کیدرلرکن
(طاوشانلو) قصبه سنده چولحه دستکاهلری اولان
بر کارخانه یه بردلکو کیروب اوراده موجود بولنان
اون ایکی نفر چولحه نك دلکو یی اولدیره میه رك
قاچرمش اولدقلرینی داود پاشاحکایه ایتمسیله فاتحك
جزا اوله رق چولحه باشنه بشر اقچه رسم وضع
وتخصیص بیورمش اولدقلری تاریخلرده مسطوردر.
«شو حکایه نك بوراده ایرادی تاریخجه فائده سز کبی
ظن اولنورسه ده — چولحه لرك کارخانه نك درونه
کیرن بر دلکو یی اولدیره میه جك قدر قورقاقلقلرینه
مقابل — پادشاه زمان طرفندن رسم جزا ترتیبیله
تأدیب ایدیلیشی او عصرلرده اصنافه وارنجه اخلاق
عمومیه ده (شجاعت) (جبانت) صفتلرینك
نه درجه ده کوزه دلمکده اولدیغی بزه بیلدیره جکندن
بکده فائده سز دکلدر.»

§

(سکز یوز سکسان ایکی) سنه سنده جناب فاتح پای تخت قسطنطنیه ده اقامتله یکی سرایك اطرافنده برخصوصی صور چکدردیلر ·

وامرادن بعضیلرینی بلاد اعدایه اقینه تعیین ایتدکلری صره ده میخال زاده علی بکی مجارستانه وروم ایلی بکلربکیسی سلیمان پاشایی دخی موره جانبنده بولنان (اینه بختی) قلعه سنك تسخیرینه مأمور بیوردیلر ·

فقط نه علی بك ونه ده سلیمان پاشا برایش کورمکه موفق اوله مدقلرندن سلیمان پاشا روم ایلی بکلربکیلکندن عزل ایله یرینه اناطولی بکلر بکیسی (داود پاشا) نصب ایدلدی ·

§

اشقودره نك تسخیری

یوقاریده بیان اولندیغی وجهله اولکی سنه سلیمان پاشانك اشقودره نك فتح واستیلاسنه موفق

اولهمامسی خاطر شهریارید، برعقده براقدیغندن اشبو (سکز یوز سکسان اوچ) سنه سنده اشقودره نك تسخیریچون پادشاه کدك احمد پاشایی سردار تعیینیله اشقودره یه سوق ایتمك ایستدیلر ایسه ده احمد پاشا بو مشکل خدمتدن اعتذار واستعفا ایتدیکندن پادشاه عالی همت بالذات سفر وحرکت بیوردیلر ·

و یوللری و یوللرده اولان کوپریلری تسویه وتنظیم ایتدیرمك اوزره اورنوس زاده احمد وطورخان زاده عمر بکلری ایلرویه کوندردیلر ·

کدك احمد پاشایی دخی ـ خدمت دولتدن استغنا کوستردیکیچون ـ مسند صدارتدن عزل ایله اناطولی حصارینه حبس ایتدیلر ·

موکب همایون اشقودره یه یاقلاشدقده (درین) نهری اوزرینه مکمل برکوپری انشاسیله مرور واشقودره قلعه سی محصور ایدلدی ·

فقط اشقودره قلعه سی برطرفی ونديك کورفزینه منصب اولان درین صویی وسائر طرفلری صعب

طاغلرله محاط اولمق ملابسه سیله تماميله حصر وتضييق قابل وقلعه نك ایچنی دوکمك ایچون یوکسك محللره طوب چیقارلمسی ممکن اوله مدیغندن جناب شهر یار اسکندر اقتدار کلی باقر جلبیله طاغلرك باشلرنده مجدداً طوب دوکدیرمکه مجبور اولدیلر ·

بونکله برابر اشقودره نك اطرافنده بولنان (اش) (درغوس) و (کول باشی) نام قلعه لر دشمن النده بولندقجه اردوی همایون حرکات حربیه یی لایقیله اجرا ایده مدیکی مثللو نهر واسطه سیله کلیرله دشمنك امدادی کسیله مدیکندن پادشاه دقایق اکاه اولا ذکر اولنان اوچ قلعه نك محاصره سنی مناسب کوروب روم ایلی بکلر بکیسی داود پاشایی کول باشی واناطولی بکلر بکیسی سلیمان پاشایی درغوس قلعه لرینك حصر وتضییقنه مأمور ایدوب بو پاشالر روم ایلی واناطولی بهادرلریله مذکور قلعه لری شدیداً بالتضییق تسخیر ایتدکدن صکره ایکی طاقم براشوب اش قلعه سنی دخی استیلا یه موفق اولدیلر ·

بوندن صکره اشقودره‌نك خارج ایله مخابره‌سی وامداد
وذخیره‌سی منقطع اولمش ایسه‌ده قلعه‌نك متانت
ومناعتی جهتیله تسخیری تمدید محاصره‌یه محتاج
کورندیکندن اشقودره‌یه قارشو بر استحکام یاپدر یلوب
اورنوس زاده احمد بك سردار تعیینیله اوراده براغیله‌رق
ذات پادشاهی پای تخته عودت بیوردیلر ٠
احمد بك التی آی دها اشقودره‌یی محاصره ایدوب
محصورلر شدت مضایقه‌یه دوشه‌رك مال وجانلرینه
امان و یرلمك شرطیله تسلیمه مجبور اولدقلرندن احمد
بك کیفیتی حضور پادشاهی‌یه عرض ایله الدیغی امر
موجبنجه امان و یروب اهالی ومستحفظینی مال وعیاللریله
وندیکدن کلان سفاینه ارکاباً وندیکه نقل وامرا
واشقودره قلعه‌سنی مع توابع استیلا ایلدی ٠

§

کدلك احمد پاشانك ایتالیا جانبنده فتوحاتی

حضرت فاتح اشقودره‌یه سفرلری اثناده برابنده پیاده

یوریمکدن یورولوب استراحت ایچون برمحلده ازاجق
ارام بیوردقلری صره‌ده خواص بندکانه خطاباً
[ایشـه یار بروز یرم اولسـیدی بومتاعبی بن چکمز
ایدم] بیورملریله اوارالق امیر علم بولنان (هرسك
زاده احمد بك) [اکر کدك احمد پاشا قولکز رکاب
همایونکزده بولنیدی بوزحمتلر چکلمزایدی] جوابیله
احمد پاشانك خدمات مشکوره‌سنی خاطر پادشاهی یه
کتوردیکندن ایرتسی کون حضرت فاتح کدك احمد
پاشایه (سـلانیك) سنجاغنی بالتوجیه مشار الیهك
حبسدن اخراجیله معززاً منصب جدیدینه کوندرلمسنی
مأمور مخصوص واسطه‌سیله پای تخته امر وفرمان
واشـتودره‌دن عودت همـایونلرنده دخی ارنبودلق
عصاتنی تنکیل وتأدیب ایتك اوزره پاشای مشار الیهه
(اولونیه) سنجاغنی احسان ایتمشلرایدی .
احمد پاشاکاه حسن تدبیروکاه اعمـال شمشیر ایله ایتالیا
حدودینـه قـدر ارناودلغی تسخیر ایدوب فرنکلر
یدنده بولنان (پولیه) وملحقـاتنك دخی استیلاسنی

سهل الحصول کورعسیله (سکز یوز سکسان درت) سنه سنده بالاستیذان پای تخته کله‌رك افکارینی حضرت پادشاهه عرض و بیان ایتدکده طرف شاهانه‌دن دخی معینه دونمای همایون وعساکر کافیه ترفیق اولنه‌رق کوندرلدی .

احمد پاشا دونما ایله ایتالیا سواحلنه واروب اولا اولونیه‌نك قارشوسنده و ایتالیانك بحرسفیده طوغری الك اوجنده بولنان (اوترانته) شهرینی وایکی اوچ سنه ظرفنده تدریجا اوحوالیده خیلی قلاع وممالکی استیلا و پولیه ولایتنك حکمداری بولنان (رایقه) فراره مجبور اوله‌رق اوده اسپانیایه التجا ایلدی .

لکن (سکز یوز سکسان التی) سنه سنده فاتحك ارتحالیله تجدد سلطنت وقوعبولمق مناسبتیله احمد پاشا هم پادشاه جدیده اثبات وجود عبودیت ایتمك وهمده مجدداً عساکر ودونما کوتوروب یکی قوتله ایتالیانك ایچرولرینه طوغری یایلق نیتیله استانبوله کلدیکندن اواوه‌لق اسپانیا حکومتی طرفندن رایقه‌یه

ترفیقا کلی دونما وعسکر کوندریله‌رك وبو واسطه ایله پاشانك غیبوبتی حالنده عساکر عثمانیه پریشان ایدیله‌رك اورالری ینه فرنکلرالنه دوشدی • واحد پاشا تکرار عودته موفق اوله‌مدی •

§

ینه (سکز یوزسکسان درت) سنه سنده (قوجه ایلی) سنجاغی بکی اوتوزقطعه قدرغه سفینه‌سیله قره‌دکزه کوندریلوب ازاق قلعه‌سی جوارنده اولوبده مقدما کدك احمد پاشانك سفری اثناسنده فتحنه اختلاس وقت اولنه‌میان (پوته) حصاری تسخیرایتدیرلدیکی کبی اماسیه والیسی شهزاده سلطان بایزید حضرتلرینك (سنان بك) قومانده‌سیله سوق وتعیین بیوردقلری فرقهٔ عسکریه واسطه‌سیله ازرنجان جانبنده بولنان (طرول) مملکتی استیلا اولندی •

§

جزایر خالیه‌دن (بوزجه) اطه‌سیله (لمنوس) جزیره‌سی دکز قورصانلرینه مأوی اوله‌رق بولنلرك

ضبط واعماری بحر سفیدك حصول امنیتنی مستلزم وخصوصیله لمنوس جزیره‌سنده بولنان (طین مختوم) معدننك اداره‌واعمالی فوائدی موجب کورندیکندن کذلك (سکز یوز سکسان درت) سنه‌سنده بو اطه‌لره سائر محللردن خانه‌لر نقل اولنه‌رق اعمار واحیاو بوزجه اطه‌سنه یرده قلعه انشا ایدلدی .

§

ینه (سکز یوز سکسان درت) سنه‌سی اواخرنده حسن بك زاده (عیسی) میخال زاده (علی) ومالقوچ زاده (بالی) بکلر قومانده‌لر یله اوتوز بیك عسکردن مرکب برفرقهٔ عثمانیه اقنجیلق صورتیله مجارستانه سوق اولنوب فقط بو بکلر بو سفرده اتفاقسزلق سیئه‌سی اوله‌رق یولسز طاورانده‌قلرندن جنود اسلامیه دوچار انهزام و باش قوماندان عیسی بك شهید اولدی .

§

ینه بو (سکز یوز سکسان درت) سنه‌سنده سلطنت

سنیهٔ عثمانیه ایله دولت مصریه بیننده بالاخره منتج محاربات اولان بعض اسباب خصومت ظهوره کلمشدر . تفصیلی شویله که :

طریق حجازده طبیعی اقار صو اولمدیغی کبی قدیم زمانده اهل خیراتك انشا ایتمش اولدقلری (برکه) لر یعنی یغمور صو یله طولدیریلور بیوك حوضلر دخی مرورزمان ایله خراب اوله‌رق حجاج مسلمینك عزیمت وعودتده صودن یکا یك ضرورت چکمکده اولدقلری مقدما جناب فاتحه عرض وافاده اولنمسی اوزرینه مجرد احراز مثوبات نیت خیریه سیله طرف شاهانه لرندن مواقع مناسبه یه مجدداً برکه‌لر انشا واسکیدن موجود اولوبده خراب اولان برکه‌لر دخی تعمیر واحیا اولنمق اوزره جناب فاتح ملوك چراکسه‌دن مصر ملکی (سلطان خوشقدم) طرفندن رخصت وموافقت التماسنده بولندقلری حالده ملك مشار الیه نصلسه [بزم طریق حجده اولان صو برکه‌لرینی یاپمغه اقتدارمز یوقیدرکه ملکمزه یاد ایاق باصدیرهلم) کبی باردبر

جواب ايله التماس واقعی رد ايتمش اولديغندن بوندن طولايی حضرت شهريار ديانت شعار مصر ملكنه مغبر وايكی دولت اسلاميه بيننده آب صافیٔ ودومحبت مكدر اولمشيدی .

ذوالقدريه خاندانندن مرعشده حكمدار اولوب سلطنت سنيه يه منتسب بولنان (ملك ارسلان) لك برادری (بداق بك) حكومت ذوالقدريه یی قرنداشندن ضبط ايتمك ارزوسيله مصر ملكنه التجا ايدرك ملك مشاراليه بر فدايی اعزاميله ملك ارسلانی جامع شريفده ايكن اتلاف ايتديرد كدنصكره بداق بكه عسكر قوشوب حكومت ذوالقدريه یی ضبط ايتديردی .

بو مسئله دخی جناب فاتحك مصراو حقنده اولان اغبرار سابقلرينه منضم اولديغندن و بداق بك مملكتجه قبول عامه يه مظهر اوله ميوب اهالی مقدما آستان معدلت آشيان سلطنته التجا ايتمش اولان مشار اليهمانك ديكر برادرلری (شهسوار) بكك حكومت ذوالقدريه يه تعيينی استدعا ايتدكارندن طرف

شهریاریدن دخی شهسوار بکه عسکر ترفیقیله مرعشه
کوندر بله رك بداق بك فراره اجبار و حکومت ذوالقدریه
شهسوار بکه ضبط ایتدیرلدی ·
بونك اوزرینـه مصر ملکی تکرار بوداق بکه اعانه
و امداد و مرعشه بعث اجناد ایدرك والحاصل سلطنت
سـنیه شـهسوار بکه و دولت مصریه بوداق بکه
صحابت ایلیه رك بو مقدمات فاتحك ارتحاللرندن صکره
محاربات متوالیه یی موجب و نهایت صاحبقران عدیم
الاقران برنجی سلطان سلیم خان حضرتلرینك تیغ
قهرمانیلریله دولت مصریه محو و منقرض اولمشدر که
بلطفه تعالی دردنجی جلدده تفصیلی ایراد اولنور ·

§

ردوسه عسکر سوقی

صدر اسلامده اصحاب کرام واجب الاحترامدن اول
ملوك امویه (معـاویه ابن سـفیان رضی الله عنه
حضرتلری) روم و عراقه و اسـتانبول و سائر آفاقه

بعث جنود بیوردقلری صره‌ده (ردوسه) دخی
برسریه کوندرمشلرسده‌ده اوزمان ردوسك فتحی میسر
اولمامشیدی .
جناب فاتح قدمای ملوك اسلامیه‌نك نائل اوله‌مدقلری
فتح قسطنطنیه کبی اعظم فتوحاته موفق
اولدیغیچون وردوسده بولنان قواللرلر قورصانلقده
ماهر اوله‌رق سفاین وسواحل اسلامیه‌یی اضرار
ایتمکده اولدقلریچون هم ظفرنامهٔ فتوحات سابقه‌لرینی
مستزاد وهم‌ده سواحل ممالك محروسه صولرندن
قورصانلری ابعاد بیورمق نیت مجاهدانه‌سیله ردوسك
تسخیرینی ارزو ایتدیلر .
بناءعلی ذالك (سکز یوزسکسان بش) سنه‌سنده
قدمای وزرادن (مسیح پاشا) یی سردار اکرم
نصبیله استانبول لیماننده‌کی دوننمای همایونلرینه
و بشقه‌جه کلیبولی لیماننده تجهیز اولنان التمش قطعه
سفاین متنوعهٔ حربیه‌یه قپوقوللرندن وروم ایلی
دلاورلرندن برطاقم عسکر ارکابیله اعزام بیوردقلری

مثلا بتون اناطولی عسکرینک دخی رودوسک
قارشوسنده‌کی سواحلدن رودوسه کچیرلمسی فرمان
بیوردیلر. مسیح پاشا عسکرمرتبه‌یی رودوس جزیره‌سنه
چیقاروب قلعه‌یی محاصره ایتمش ایسه‌ده مقدما
حضرت معاویه‌نك ارسال بیوردقلری سریهٔ اسلامیه
طرفندن بنیان اغزینه یاپلمش اولانو (عرب برجی)
دینیلان برجدن دشمنك اتمقده اولدیغی طوب دانه‌لری
دونتمای همایونی ساحله یاقلاشدیرمدیغندن اولا
اوراسنك تسخیرینه لزوم کورینه‌رك قره‌دن بوبرجه
قدر برکوپری تمدید و بتون دونتمای شاهانه دخی برج
مذکوری طوبلامغه تخصیص اولندی .
بعد ازین قره‌دن ودونتما جانبندن عرب برجی اوزرینه
هجوم ترتیب اولنه‌رق ساحلده بیوك بیوك دوکنده‌ی
طاشلر بولنمق ملابسه‌سیله کناره قایق وصندال
یناشه‌مدیغندن دونتماده‌کی جنود موحدین عریان ودال
قلیج اوله‌رق دکزه اتیلوب وقره‌ده‌کی مسلمین دخی
کوپریدن هجوم ایدوب مذکور برجه یورو یش ایلدی .

لکن کوپری تحمل ایده‌میه‌رك اوچ یرندن منهدم اولمسیله اوزرنده بولنان بیك قدر مجاهدین دریایه دوکلدکلرندن واعدا ایسه یاغمور کبی کله وقورشون یاغدردیغندن بو یوریشدن برفائده حاصل اوله‌مدقدن بشقه بالعکس کلی عساکر اسلامیه‌نك شهادتنی موجب اولدی ٠

برقاچ کون صکره نفس ردوس قلعه‌سنك اوزرینه برهجوم دها ترتیب اولندی ٠

بودفعه عثمانلی قهرمانلری متفقاً ردوسك قلعه‌سنه وواروشنه یوریوب عسکرك برقسمی درون حصاره کیرمش وحتی قلعه بدنلرینه یدی عدد عثمانلی بیراقلری دیکلمش ایکن مسیح پاشا طرفندن بوصره‌ده [ردوس خزینه‌سی پادشاه ایچون ضبط اولنه‌جغندن کیمسه طرفندن ال اوزادلمسون] دیه‌رك منادیلر واسطه‌سیله برغریب تنبیه وقوعبولدیغندن بو یساق عسکره فتور ویره‌رك خارجده بولنان بقیهٔ جنود اسلامیه هجومدن فراغتله ایلرویه یوریمه‌دکلرندن اعدای

بی امان ایچرو یه کیرمش بولنان مجاهدینه قلیج اوشوروب جمله سی واصل سرمنزل شهادت اولدیلر .

« احراز مثوبات غزا و جهاد اهل اسلام ایچون برنجی درجه ده مقصود و مراد ایسه ده عسکری طاقنی جان فداسی کبی برمخاطره یه سوق ایدن اسبابدن بریده اخذ غنایم شوقی اوله رق مسیح پاشانك او یله برزمانده خزینهٔ خاصهٔ شاهانه یه خدمت ایتمك افکاریله عسکرك کسرشوق وغیرتنی موجب اوله جق بر یساغی اعلان ایدیشی پك فنا برتدبیر اولدیغندن بوقدر مجاهدینك ردوسده درت ای چکدکاری زحمتلر ودوکدکاری قانلر هبایه کیتدی . »

مسیح پاشا عسکرك قرغنلغنی وارتق یوریش ایتدیرمك احتمالی قالمدیغنی کورنجه کیفیتی حضور شاهانه یه عرض ایله الدیغی امر اوزرینه اردو یی اناطولی یقه سنه کچیروب اناطولی ساحلنده ودشمن یدنده بولنان (بودروم) قلعه سنی محاصره ایتمش

ایسه ده اوراده ده موفق اوله مدیغندن پای تخته عودت ایلدی ۰

پاشانک بیان اولنان سوء تدبیری جهتیله کندوسنک استانبوله دخولنه مساعده بیورلمیوب عهده سنه کلیبولی سنجاغی توجیه ورکاب همایوندن تبعید بیورلمقله مجازات اولندی ۰

§

حضرت فاتحک ارتحالی

ابو الفتوح والمغازی سلطان محمد غازی حضرتلری (سکز یوز سکسان التی) سنه سی صفری اوائلنده عربستانه سفر ایتمک اوزره تدارکات کلیه ایله اسکداره کچوب و بوراده ده مزاج همایونلرینه انحراف کلی عارض اولدیغی حالده عزم و نیتلرندن فراغت ایتمیوب خسته حاللرنده اسکداردن حرکت بیوردیلر ۰

موکب همایونلری (ککبوزه) مرحله سنه بالوصول اوتاغ شاهانه لری تکور چایرینه قورلدقده عارضهٔ

انحرافلری کسب شدت ودست پولاد بازوی اجل عاقبت اوقهرمان رستم نهاده دخی پنجه صونوب سنهٔ مرقومه ربیع الاولنك دردنجی پنجشنبه کونی دغدغهٔ تخت بی وفای دنیای فانی یی ترکله روح پرفتوحلری کلشنسرای ملك خلوده رحلت ایلدی ۰

رحمة الله علیه

پادشاه مشار الیه حضرتلرینك ولادتلری (سکز یوز اللی بش) سنه سی محرم الحرامنك اون التیسنده واقع اولوب بوتقدیرجه مدت عمرلری (اللی اوچ) ومدت سلطنتلری (اوتوز بر) سنه اولور ۰

عصرلری علماسنك مشاهیرندن (مولانا لطفی) نك مشار الیهك ارتحالرینه سویلدکاری تاریخ نفیس دعای خیری متضمن اولدیغندن تبرکا بورایه یازلمشدر ۰

تاریخ

هست تاریخ بهترین اورا
نور الله قبره نورا

معلوم ارباب مطالعه اولدیغی وجهله عراق واندلس جهتلرنده دولت عربیه نك انقراضیله قوت اسلامیه یه وهن وخلل طاری اولمش ایکن سلطنت سنیهٔ عثمانیه یی (بلدهٔ طیبهٔ قسطنطینیه) کبی برمرکز مدار عالمه انا له ایله قوت بخش قوای ملت اولان حضرت فاتحدر .

وبغدادده جنکیز فتنه انکیزك واندلسده اهل صلیبدن برطاقم نادان بی تمیزك لهیب غدر وظلملریله بونجه خزانهٔ کتب اسلامیه محو اولهرق مزاج اهل توحیده دخی علت جهل ساری اولمش ایکن الحالة هذه کوزیمزك او کنده طوران متعدد مدارس عرفانیه یی انشا وبذل خزاین لطف واحسان ایدرك دنیانك هر جهتندن جلب ارباب فنون وعلما ایله مجدد مبانیٔ حکمت ومدنیت اولان حضرت فاتحدر .

حضرت فاتح مدیحهٔ (نعم الامیر) ایله مظهر ستایش حضرت خاتمیت پناه اولمش وزمانلرنده کی فحول ناظرینه تألیف ایتدکاری لایعد ولایحصی کتب عالیه وادبیه ایله ونوله عظم شانلری جهانی طولدرمش

بر پادشاه اولدیغندن اوصاف جلیله سی بخشنده بزم کبی عجزهٔ نویسندکان ایچون ارخای عنان قلمه میدان قالمامشدر ٠

§

خاقان مشار الیهك ارتحاللرنده ولی عهدلری شهزاده سلطان بایزیدخان حضرتلری اماسیه ده بولنملریله ارکان دولت درحال شهزادهٔ مشارالیهه عرضحال تقدیمیله تخت عالی بخت عثمانی یی تشریفلری عرض ونیاز اولنمقله برابر – چونکه سفر مناسبتیله صنوف عسکریه بر یرده مجتمع بولندقلرندن فتنه واختلال ظهورندن احترازا پادشاهك انتقالی کیفیتنك کتمی التزام اولنمش و [خنکار کیفسزدر لاجل الاستحمام موقتا استانبوله عزیمتلری اطبا طرفندن تنسیب اولنمشدر] سوزینك اشاعه سیله پادشاه مغفورك نعش مغفرت نقشلری درسعادته کچوریله رك عسکریدن کیمسه نك اردودن مفارقت ایتماسی واستانبوله کچماسی یساغ ایدلمش ایسه ده نصلسه حقیقت حال طویولوب

اجلاف عسکر ککبوزه‌دن استانبوله شتاب ایله وزیر اعظم عصر بولنان (قرمانی نشانجی محمد پاشا) نك خانه‌سنی یغما وکندوسنی شهید ایتدیلر .
ومسلم وغیرمسلم اغنیای اهالی خانه‌لرینك تالانه قویولدیلر .
هله استانبول محافظی وزیر پیر روشنضمیر (اسحق پاشا) نك حسن تدبیری ثمره‌سی اوله‌رق عسکری طاقمی یغما کرلکدن منع ایدیله‌رك سلطان بایزید حضرتلرینك مخدوملرندن اولوب درسعادتده وجد امجدلری نزدنده بولنان شهزاده (سلطان قورقود) پدرلرینك تشریفلرینه قدر وکالت ایتمك اوزره موقتا اجلاس اولنمغله دفع فتن واختلاله موفق اولندی .

§

وزیر مقتول محمد پاشا قونیه والیسی بولنان ایکنجی شهزاده (سلطان جم) حضرتلرینی جلوس ایتدیرمك افکارنده اوله‌رق مشارالیهك سرعتله پای تختده کلمسیچون کوندرمش اولدیغی ادم وعریضه‌سی

اثنـای راهده اناطولی بکلربکیسی اولوب مناسبت
صهریتله سلطان بایزید حضرتلرینه منتسب بولنان
(سنان پاشا) طرفندن اله کچیرلمش اولدیغی مرویدر ·
بوتقدیرجه وزیر اعظم مشـارالیهك عسکری طرفندن
قتل ایدلمسی سـنان پاشا وولیعهد طرفلیسی اولان
سائر وزرا جانبندن تهمت مرویه‌نك عسکری‌یه اشاعه
اولنمسندن نشأت ایتمش اولملیدر ·

§

پادشـاه جدید سلطان بایزید حضرتلرینك کیفیت
جلوسـلری بلطفه تعـالی دردنجی جلده فاتحه
اوله‌جقدر ·

سایهٔ معارفپیرایهٔ حضرت جهـانداریده خبر صحیحك
اشبو اوچنجی جلدی دخی رسیدهٔ حد ختـام اوله‌رق
مستنداً بتوفیقه تعالی دردنجی جلدك تحریرینه ابتدا
قلنمشدر ·

الحمدلله علی التـوفیق والصـلاة والسـلام علی نبیـه
الشفیع والشفیق
١٢٩١

صورت محررات

(١)

(سلطان مراد حضرتلرینك امور سلطنتی فاتح سلطان)
(محمد حضرتلرینه ترکارندنصکره مشار الیه فاتح)
(حضرتلرینك انکروس فتحنه دائر شاهرخ میرزایه)
(کوندرمش اولدقلری نامهٔ همایونك صورتیدر .)

اسباب سعادت جاودانی و موجبات فتوح ابهت وکامرانی پیوسته ملازم عتبهٔ رفیع وسدهٔ منیع حضرت سلطنت پناهی مملکت دستکاهی معدلت شعاری مکرمت دثاری افتخار الملوك والسلاطین واعتضاد الغزاة والمجاهدین مالك زمام الاکاسرة والسراة کاسر رقاب الجبابرة من العصاة والغواة مؤسس مبانی الخیرات

ومشید قواعد العز من العدل والحسنات حامی حوزه الدین بالدولة الباهرة وماحی ظلمات الظلم عن العالمین بالصولة القاهرة ملجاء المظلومین ملاذ الملهوفین نصیر الحق والملك والدین ناصر الاسلام والمسلمین خلد الله خلافته وادام علی العالمین بره ورأفته باد وملك غفور چشم بد حوادث از حوالی و حواشی ملازمانش دور و دست و پای طوارق و بوارق از سمت سعادت خدامش مقطوع ومکسور کرداناد بالنبی النبیه وآله الامجاد محب صادق الوداد ومخلص راسخ فی سنن الاتحاد بعد از تبلیغ محامد لایقهٔ بی نهایه وارسال اثنیهٔ رایقه بی حد وغایه واتحاف دعوات مستجابه بنواب کامیاب حضرت میدارد که عن قریب سلطان الغزاة والمجاهدین والی ولاة الائمة المهتدین أبو الفتح خداوند کارم و پدرم وسلطانم خلد الله ظلال عاطفته علی رؤس المسلمین این داعیٔ دولت را ممالك محروسهٔ عثمانیه لایق دیده ارزانی فرمودند وقبض وبسط اموری که تعلق برین امر خطیر دارد در کف

کفایت این دولتخواه نهاد واز جهت تأکید دولت
وتشیید مبانی این سلطنت باجمیع اطراف و جوانب
ازطغاة کفره وبغاة فجره وولاة اسلامیه بعهود ومواثیق
وسوکند مصالحه فرمودند و بمبارکی وطالع سعد بدان
طرف دریا کذشته بفراغ بال متمکن کشتند و باعمال
اخروی اشتغال نمودند وبعد بنای حال برین منوال
ائمهٔ ارباب ضلال که ﴿ ینقضون عهد الله بعد میثاقه ﴾
از دیدن قدیم ایشانست بنقض عهد و خلف وعد
مسارعت نمودند وجمیع کفره ازاهل حرب واکثر ملتزم
ذمت اتفاق کرده برأ وبحرأ طائفهٔ موحدین را بالکلیه
احاطه کردند وفی الجمله ممری که بزعم خصوم مفر
تواند بود از جهات اربعه بابقاء نار فتنه تفرقه بفرقهٔ
مسلمین رسانیدند و جمعیت عسکر پریشان متعسر
کردانیدند ناکاه در اثنای این نائرهٔ پرفتن واحشای
دائرهٔ مملو بمحن رئیس ضلال ورأس اضلال باوس
دلایك اصغر قرال باقریب هفتاد هزار سوار کوه پیکر
پولاد مثال سوی این ولا جوی فرستاد و حضرت

اعلای خداوندگار نیز که ازین معنی ذاهل بودند ناگاه
این خبر هائل بسمع اشرفشان رسید دفعهٔ عساکر
انام را بنفیر عام اعلام داده چارویاساق فرمودند
و بنفس نفیس باجمعی از خواص مقربین حاضرین
برای نصرت دین مبین متوجه کفار ملاعین شدند
وچون بشاطی بحر رسیدند و معبررا مسدود دیدند
بفلك مشحون بابطال وزورقهای مملو باسباب قتال
لاجرم فی الحال باشتغال نیران حرب اشتغال نمودند
ودر لجهٔ بحر بی کران بطعنات سیف وسنان اتش
اندر نهاد آن خاکساران انداختند وجمعیت ایشانرا
بمثابهٔ اوراق خزان ببادفنا متفرق وپریشان ساختند
و بعدازین فتح مبین وهدم ردم سفن مشرکین بدار
الفتح ادرنه درآمدند واین مخلص را بااکثر نواب
وخدام گذاشته ازخصوم جهات وکفار اقطار
اعراض واغماض نموده متوجه سرخیل جنود شیاطین
و پیشوای اصحاب سجین قرال بد فعال لعین شدند
وچون مقدار پنج منزلی رفتند ناگاه در اول وقت

ضحی تقابل فریقین وترادف صفین اتفاق افتاد
مبارزان طرف ابرار واخیار ومعارضان فرقهٔ فجار
واشرار بریکدیکر حمله آوردند وکباشی ابطال اهل
حق وضلال بمناطحه ومکاوحه اشتغال نمودند
وبتطارد اسود شجعان ونطایز فرسان وافدان امن
اززمین وامان ازجهان وجان برداشتند واز کثرت
طعنات اسنهٔ ازرق فام وتتابع ضربات کرز وحسام
وتوالیٔ رشقات بنادق وسهام بی حد وانجام سرازتن
وروح از بدن مفارقت کردودشت وهامون ازجریان
خون بمثابت دجله وجیحون کردند وازاجسام
ورکاب قتلی ضراب وا کام حاصل شد وقصوری
وفتوری فی الجمله دراطراف خمسهٔ آن محل موحدین
راه یافت وتصادم فئتین وتضارب طائفتین بغلبه
وقراولی بعید العصربرین نهج متمادی کشت ودروقت
اصیل که صبای فتح دین محمدی وزیدن کرفت
ودبور قهر ملت احمدی جستن اغاز کرد خداوندکار
جلیل باقلیل ازخواص حاضرین اهل یقین همچو
شهب رجوم برشیاطین خصوم هجوم اوردندو بمناضلهٔ

صوائب ومقارعهٔ کتایب وطعنات رماح وضربات صفاح جمعیت عسکر مخذول را متبدد ومتشتت ساختند بحیث لایبقی منها عین ولااثر ودر احشای کروفر ملك بنی اصفر را بموت احمر بهاویهٔ سقر فرستادند وجمهور اکابر مجرمی تابعیش را که باسمی ورسمی موسوم ومرسوم بودند بهیچ فردی مناص خلاصی ندادند وباقی بقیهٔ سیف اشطار اوباشی وحسومات مواشی کانهم فرت من قسورة ولوائد برین وکذلك یفعل بالمجرمین الحمد لله الذی صدق وعده ونصره عبده وهزم الاحزاب وحده هذا چون این فتح متین ونصر مبین ازان قلیل است که درقرون خالیه وسنین ماضیه اتفاق نیفتاده باشد الا واحدا بعد واحد ومأثور نگردیده شد الا واردا بعد وارد واجب شد ولازم امد که بدرگاه حضرت سلطنت پناهی که بسلوك طریق دین ودیانت مستمر و بمصادقهٔ قدیمهٔ آل عثمان مشتهر ومع هذا بمجاهدهٔ کفره نیز مکب ومشتغلند اعلام رود تا که کافهٔ ارکان دولت

وعامهٔ ملازمان حضرت وجمهور مسلمانان ورعیت
مبتهج ومستبشر گشته لیلا ونهارا موجب ازدیاد
این نوع نصرت ازحضرت واهب بی علت علت
کلته بتضرع واستکانت مسألت نمایند که من افضل
الرغایب دعوة الغایب للغایب و یوما فیوما درتقویت
وتمشیت این داعیٔ دولت کوشیده نظر عنایت در یغ
نفر مایند و برای تبلیغ این معنی جناب خلف الاعاظم
افتخار الاماثل والاکارم زبدة الخواص شمس الدین
احمد بك ادام الله معالیه را ارسال رفت که برکماهی
اوضاع خبیر و ووقت فرصت استفسار تقریر نمایند
وتجدید عهود وموانق موالات را مستحکم گرداند
باقی زیادتی ابرام اقدام نرفت سایه رأفت وعاطفت
برسرکافهٔ امت حضرت رسالت باینده باد بجاه النبی
واله الامجاد کتب فی اواخر رمضان المبارك سنة ثمان
وار بعین وثمان مائه

خلاصهٔ ترجمه‌سی

بعد الالقاب وتقدیم الاحترامات

پدرا مجدم محبکری ممالك محروسهٔ عثمانیه تختنه لایق کوروب اطرافده بولنان ملوك وحکمداران ایله عقد مصالحه‌دن صکره بالجمله امور سلطنتی کف کفایتمزه بالتسلیم کندولری در یادن کذار و کوشهٔ عبادتده قرار بیورمشلر ایدی .

ارباب عدوان نصلسه نقض عهود ایله براً و بحراً طائفهٔ موحدینی احاطه ومعبرلری تسدید ایتدکاری مثللو ناکاه رئیس ارباب ضلال یعنی قرال ضال (انکروس قرالی) یتمش بیکه قریب زره پوش سواریسی اوزریمزه تعیین ایدوب بو خبر هائل حضرت خداوندکار پدرمك سمع شریفلرینه واصل اولنجه عساکر اسلامیه‌یی جمع ایله نفس نفسیلری دخی اعدا اوزرینه متوجهاً ساحل بحره واصل اولدقلرنده دشمن معبری سد ایتمش ایدیسه‌ده شمشیر غزاة ایله دشمنك جمعیتنی پریشان ایدرك ادرنه‌یه واصل اولدیلر . بو مخلصکری پای تخته ترکله کندولری دشمندن یکا توجه بیوردیلر .

وقتا كه بش مرحله قدر كيتديلر . برقوشلق وقتی اعدانك جمعيتكاهنه واصل اوله رق فريقين يكديكره حمله ايتديلر .
حرب وقتال پك زياده شدت كسب ايدرك اهل اسلام جانبنده بر مقدار اثر انهزام كورنمش ايكن بعناية الله تعالى نسيم نصرت جانب موحدينه وزان واعدای دين ودولت مضمحل و پريشان اوله رق بو صره‌ده قرال دخی قتل واتلاف اولنمشدر .
بو مظفريتك امثالى قرون ماضيه‌ده نادر الوقوعدر . بونكله برابر دشمن الحالة هذه خصومتنده مصردر . بو فتح مبين ذات عاليكزك واوجانبده بولنان كافهٔ موحدينك باعث مسرتلرى اوله جغنده اشتباه يوقدر .
بيان وتبشير مظفريتله برابر اخلاص ووداديمزی تبليغ ايچون خواص بندكاندن (شمس الدين احمد بك) اعزام وارسال اولنديغندن تقريرندن دخی استماع كيفيته رغبت بيورلسی مرجودر .

اشبو نامه (سکز یوز قرق سکز) سنه‌سی رمضان
شریفنك اواخرنده یازلمشدر ٠

(٢)

(جنتمکان سلطان محمد خان غازی حضرتلرینك)
(« ملا کورانی انشاسیله » استانبولك فتحنده دائر)
(عزیز مصر اقبال شاهه کوندردکاری نامهٔ همایونك)
(صورتیدر)

بسم الله الرحمن الرحیم متیمناً بذکره القدیم ✻ اللهم
مالك الملك تؤتی الملك من تشاء وتنزع الملك ممن
تشاء بیدك الخیر انك علی کل شیٔ قدیر ✻ بحمد الله
ویثنی علیه عبده المستبشر بالمبشرات المتواترة المتواردة
اللاتی ینبئن عن استقرار القدم القدم المقدام علی
سریر السلطنة السامیة القاهرة الا وهو السلطان
الوالی العالی العاملی المؤیدی المظفری الظهیری
النصیری العونی الغوثی الامامی الهمامی النظامی
الذی اشرقت من افق التوفیق شمس سلطنته
وحفقت رایهٔ الاقبال من هبوب نسیم خلافته
ویتطأطأ اعناق الجبابرة نحو سدته السنیهٔ ویتکأکأ

اقبال الاكاسرة على عتبة العليه وبه اضحت عقود الامامه منتظمه وامور السطنه ملتئمه ويتفاخر بوصفه المآثر ويختال بذكره المفاخر اعنى الملكى الالطفى السلطانى الاشرفى الابوى الاعطفى ضاعف الله تعالى ملكه وسلطانه وافاض على العالمين بره واحسانه ولابرح فى دولة لاتنهدم دارها ونعمه لاتفصم اثارها وسعادة لاتصفر اوراقها وسيادة لاتتغير افاقها وما انفك بنور الدين باهر صولته مرفوعه واسنه الحوادث نحورا عدائه مكسورة وجماجم حساده على روس الاسنه منصوبه وتحت الاقدام مخفوضه ونقول لما تتابعت عندنا الاخبار التى تشتمل على صعود شمس السلطنه على اوج سرير الخلافه ادامه الله واعلاه وبارك فيه وابقاه ببركة نبيه المجتبى ورسوله المصطفى عليه وعلى اله من صلة الصلوة ازكاها ملئنا بهجه وسرورا وغبطه وحبورا وانشد بلسان صدق

شعر

هنيئـا لمصر انت صرت عزيزه
بلوغ الامانى وابتغاء المحـامد
وتعتدل الايام فيها و يقتنى
صنوف البرايا منه طرف الفوائد
فقد ظهرت فيه علايم بأسـكم
قد التطمت منها رسوم المفاسد

هذا اوان الولاء والمواصـلة بين من تكفـل بمؤنة احياء نسك الحج للعباد والعباد و بين من تحمل بمشاق تجهيز اهل الغزو والجهاد كما هو المتـوارث من الاباء والاجداد انعمهم الله بنعمه الموعودة فى الميعاد فالقلب مصمم على تأييد تلك القديمة بسلوك طريق تنسى لطائف اخريها بطيب نعيمهـا لذايذ اوليهـا فبهذا الحبل المتين نحن ماسكون وعلى هذه الصراط المستقيم المستبين سالكون فشد دنا وثاق صـدق ذلك المقر العالى اعلاه الله واسماه وفتحنا ابواب المراسلة وقدمنا

اسباب المواصلة واهدينا طرايف التسليمات عن شوايب الريا والرعونات واتحفنا لطائف التحيات المنورات بنور الاخلاص المجلاء بالولاء والاختصاص المزهرات بصدق الطويه رياضها المسترعات من زلال المحبه حياضها ورفعنا الادعيه الصالحه المستجابه والاثنيه الفايحه المستطابه والاشواق البالغه دزوة الكمال والاتواق المتواليه بالغدو والاصال وانهينا الى العلم الكريم محفوفا بما يسره الله تعالى من المطالب البهيه والمأرب السنيه ان من احسن سنن اسلافنا رحمه الله انهم يجاهدون فى سبيل الله ولايخافون لومه لائم ونحن على تلك السنه قائمون وعلى تيك الامنيه دائمون ومتمثلين بقوله تعالى (قاتلوا الذين لا يؤمنوا بالله) ومستمسكين بقوله عليه السلام (من اغبرت قدماه فى سبيل الله حرمه الله على النار) فهمنا فى هذه العام عممه الله بالبركه والانعام معتصمين بحبل الله ذى الجلال والاكرام وتمسكين بفضل الملك العلام الى اداء فرض الغزاء

فی الاسلام موءتمرین بامره تعالی (قاتلوا الذین یلونکم من الکفار) وجهزنا عساکر الغزاة والمجاهدین من البر والبحر بفتح مدینه ملئت فجورا وکفرا التی بقیت وسط الممالك الاسلامیه تباهی بکفرها فخرا

شعر

فکانها حصف علی الخد الاغر
وکانها کلف علی وجه القمر

وهی محصنه صعبه المرام شامخه الارکان راسخه البنیان مملوة من المشرکین الشجعان خذلهم الله اینما کانوا وهم مستکبرون علی اهل الایمان متناصرون بالجزایر الغربیه مثل (ردوس) و(قطلان) و(وندیك) و(جنویز) وغیرهم من اهل الشرك والطغیان وحصن محصن مسدد مشدد مشید منسق النظام ماظفروا به اسلافنا العظام هوءلاء السلاطین الاساطین الفخام مع انهم جاهدوا حق الجهاد ولم ینالوا بها نیلا وهی

قلعة عظيمة مشتهرة فى السنة اهل الارض باسم القسطنطنيه ولا يبعد من ان تكون هى التى نطق بها صحاح الاحاديث النبويه والاخبار المصطفويه عليه وعلى اله اتم الصلوة والتحيه (فيفتحون قسطنطنيه فبينماهم يقتسمون الغنايم قد علقوا سيوفهم بالزيتون) الحديث وغيرهذا من الصحاح المشهورة وهى هذا المدينة الواقع جانب منها فى البحر وجانب منها فى البر فاعدد نالها كما امرنا الله بقوله (واعدوا لهم ما استطعتم من قوة) كل اهبة يعتد بها وجميع اسلحة يعتمد عليها من البرق والرعد والمنجنيق والنقب والحجور وغيرها من جانب البر والفلك المشحون والجوار المنشأت فى البحر كالاعلام من جانب البحر ونزلنا عليها فى السادس والعشرين من ربيع الاول من شهور سنة سبع وخمسين وثمان مائة

شعر

فقلت النفس جدى الان فاجتهدى

وساعدينى فهذا ما تمنيت

فكلما دعوا الى الحق اصروا واستكبروا وكانوا من الكافرين فاحطنا بها محاصرة وحاربناهم وحاربونا وقاتلناهم وقاتلونا وجرى بيننا وبينهم القتال اربعة وخمسين يوما وليلة

شعر

اذا جاء نصر الله والفتح هينا
على المرء مسعور الامور وصعبها

فتى طلع الصبح الصادق من يوم الثلثاء يوم العشرين من جمادى الاولى هجمنا مثل النجوم رجوما لجنود الشياطين سخرها الحكم الصديقى ببركة العدل الفاروقى بالضرب الحيدرى لال عثمان قد من الله تعالى بالفتح قبل ان ظهر الشمس من مشرقها (فيهزم الجمع فيولون الدبر بل الساعة موعدهم والساعة ادهى وامر) واول من قتل وقطع راسه تكفورهم اللعين الكنود فاهلكوا كقوم عاد وثمود فجتهم ملائكة العذاب فاوردوهم النار

وبئس المآب فقتل من قتل واسر من بقى واغار واخرابنهم
واخرجوا كنوزهم ودفاينهم موفورا (فاتى عليهم
حين من الدهر لم يكن شيئا مذكورا فقطع دابر القوم
الذين ظلموا والحمد لله رب العالمين فيومئذ يفرح
المؤمنون بنصر الله ينصر ما يشاء) فلما ظفرنا على هؤلاء
الارجاس الانجاس الجالوس طهرنا القسوس من القسوس
واخرجنا منه الصليب والناقوس وصيرنا معابد عبدة
الاصنام مساجد اهل الاسلام وتشرفت تلك الخطة
بشرف السكة والخطبة (فوقع امر الله وبطل ما كانوا
يعملون) وبعد فكانت فى شط الشرم الذى يكون شمالبا
منهـا قلعة افرنجية جنوزية وهى المحصنة المدعوة
بقلعة غلطه وهى جارة لها متسقة النظام مملوة
من المشركين اللئام فلما حاصرنا قسطنطنية جاءنا اهل
تلك القلعة وشدوا انبا ميثاقهم وجددوا معنا وفاقهم
وقلنا لهم كونوا كما كنتم واثبتوا على ما انتم عليه بشرط
ان لا تعينوبها فقبلوا شرطنا واطاعوا امرنا فلما وقع
ماوقع على قسطنطنيه وجد بين القتلى والاسرى

من اهل غلطـه وهم قدحاربونا وبدأ انهم نقضوا ميثاقهم واظهروا نفاقهم فاردنا ان نفعل بهم مافعلنـا بالاخرى فبينمـاهم جاؤا مبتهلين ومتضرعين وقالوا ان لم ترحمنا لنكونن من الخاسرين فعفونا عنهم انه هو العفو الغفـار ومننـا عليهم المنة لله العزيز الواحد القهـار وقررنا عـلى ملكهم الملك لله العزيز الجبـار ولكن جعلناهم حصنهم صعيدا جرزا بحيث لاترى فيها عوجا ولا امتا وملكنا ارضهم وماءهم وكتبنا فى جريدة الجزى اسماءهم (حتى يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون) الحمد لله الذى هدانا لهذا وماكنـا لنهتدى لولا ان هدانا الله (شعر) سـعد الزمان وساعد الاقبـال * ودنا المنى واجابت الامال * فلما جمع الله تعالى بفضله فى قلب عبده زين السرور زين العظيمين احدهما حفظ النظام السرير السلطنة وحماية البلاد والاخر قرة العين الشرع باحياء الغرض الجهاد وجه تلقـاء الارض المقدسـة التى بارك الله فيهـا باجراء احكام السلطنة حامل وقر الثناء وناقل ورق الدعاء فخر الاماجد فخر المجاهد امير جـلال الدين القابونى رزقت عودته

بالسلامة بهدية يسيرة من الاسارى والغلمان والاقمشة وغيرها حسبما ذكر مفصلا فى كتاب غيرهذا وان كانت نسبتها الى ماوجب علينا كنسبة للقطر الى البحر فالمأمول الاغضاء بحسن القبول فاذا يسره الله التشريف بتقبيل بساط الخلافة زادالله بسطه بالعدل والنصر يتأمل ويتمنى ان ينعم بالمشرفات السارة المحتوية بسلامة النفس النفيس الطيبة وصحة الذات المطهرة ابقاهاالله فى دولته دينية ودنيوية وبسوانح الاخبار من مهمات السلطنة كما نتشرف بالانتماء الى ذلك المقر الشريف ونتلطف بالاعتزاء لذلك المجلس اللطيف ونحن نترقب طيبات ادعية تلك المساكن الطيبة والله مجيبها ببركة نبيه المجتبى عليه من التحيات ازكاها الحمدلله على نواله والصلوة على محمد وآله والله اعلم بالصواب و اليه المرجع والمآب

{ خلاصة ترجمه سى }

بعدالالقاب وتقديم الاحترامات :

مدینهٔ قسطنطنیه که کمال متانتله مشهور و بر جانبی قره و اوچ جانبی دریا ایله محاط اولدیغندن ماعدا ردوس وقطلان وونديك و جنویز و بونلرك امثالی نیجه بلادك حکمدارلری عساکر فراوان کوندروب محافظه سنه اهتمام ایدلمش بر بلدهٔ عظیمه در .
بونك فتحی ایچون بوسنهٔ مبارکه ده بالجمله عسکر یمزله کندیمز برأ سفینه لرمز دخی بحرأ توجه ایدوب (سکز یوزاللی بش سنه سی ربیع الاولنك یکرمی التنجی) کونی بلدهٔ مذکوره یه نزول ایلدك .
اولا اهالیسنه تکلیف قبول دین اسلام ایتمش ایسه کده قبول ایتمدکلرندن محاصره و (اللی درت کون) مقاتله ومحاربه اولنه رق بعنایة الله و بامداد رسوله سنهٔ مذکوره (جمادی الاولانك یکرمنجی صالی) کونی فتح وظفر میسر اولدی .
الك اول قتل اولنان زمرهٔ اعدانك رئیسی (تکفور) اولدی .
دشمنك عصیان ومخالفتده اصرار ایدنلرینی عسکر

اسلام طعمهٔ شمشیر و باقیلرینی اسیر ایدرك شهرك
خزینه ودفینه‌لری اغتنام و بالجمله کلیسالر مساجد
اسلام قلندی ·

قسطنطینیه‌نك جانب شمالیسنده برلیمان عظیم اولوب
بونك ساحلنده (غلطه) دینکله مشهور و جنویز
طائفه‌سیله مملو برقلعه واردر ·

استانبولی محاصره ایتدیکمز زمان خصمیزه معاونت
ایتمامك شرطیله طائفهٔ مرقومه‌یه امان ویروب معاهده
ایتمشیدك ·

بعدالفتح مقتوللر واسیرلر ایچنده بوطائفه‌دن دخی
ادملر کوریلوب شوحالده بونلرك خفیاً استانبول
خلقنه معاونت ایتمش ونقض عهدایلمش اولدقلری
نمایان اولدیغندن جزالری ترتیب اولنمق اوزره عسکر
ظفرمآثریمز غلطه‌یه هجوم ایتدیرلمك مراد اولندقده
طائفهٔ مرقومه عرض معذرتله عفو وامان دیلدیلر
بزدخی جرم وقباحتلرینی عفو ایدرك ملكلرینی اللرنده
ابقا واوزرلرینه جزیه تخصیص ایلدك ·

هم جلوسمزك وهمده بو فتح عظيمك اعلامی ضمننده
حامل نامهٔ اخلاص امیر جمال الدین قابونی اعزام
ودیکر مکتوبمزده مفصلا مذکور اولان اسرا وغلمان
واقمشه وسائر هدایامز دخی تقدیم وارسال قلنمشدر ٠

(جنتمکان سلطان فاتح محمدخان طرفندن مخدوملری)
(قرمان حاکمی شهزادهٔ سلطان مصطفی طرفنه اوزون)
(حسنك محاربه سنه سردار نصب اولندیغنی مبین)
(کوندریلان برات شریف صورتیدر)

فرزند ارجمند دولتیار ووالد سعادتمند کامکار نور
حدقهٔ سلطنت و شهریاری ونور حدیقهٔ خلافت
ونامداری عضد الدنیا والدین عون الاسلام والمسلمین
المؤید من عند الله الملك الاعلی اوغلم مصطفی طال بقاه
ونال مناه توقیع رفیع همایون واصل اولیجق معلوم
اوله که مرحوم ومغفورله جهانشاه پادشاه وسعید
شهید سلطان ابو سعید نور الله مرقدهما واقعه لرندن
صکره مستحق دار ورسن اولان اوزون حسن دمره الله

بو جانبه مرة بعد اخرى بی ادبانه مکاتیب کوندروب
کنایه دن خالی اولمامغین جواب الاسفه السکوت اوزره
روباه مزبوره خواب خرکوشی ویریلوب شیران پیشهٔ
غزا وهزبران کوه وغابرله انك تدارك کنده یز ان شاء الله
تعالی اما بو ایامده انك بعض امراء نکونساری
قرمان اوغلی تحریکیله دیار اسلامه قصد ایتدوکین
عرض ایلدوکك اجلدن دفع ورفعیچون سنی سرعسکر
ایدوب بیوردمکه اناطولی وروم ایلی بکلر بکیسی ایله
وقت حاجتده اوزرلرینه واروب بتوفیق الله باب
مدافعه ده دقیقه فوت ایتمیه سز تحریرا فی اوائل شهر صفر
ختم بالخیر والظفر سنه سبع وثمانین وثمان مائه
بمقام قسطنطینیه

(٤)

(جوابی)

درکاه فتح قرین وبارکاه ظفر ضمین ترابنه عرضهٔ بندهٔ
کمترین بودرکه حالیا فرمان شریف ورودندنصکره
مستحق دارورسن اولانا وزرون حسن دمره اللهك

اقارب عقارب شعارندن ابن عمی یوسف بدبخت رایکی
قرنداشلریله ونیجه بنام شرق بکلریله قرامان بی
خانمانك اولادندن پیر احمد وقاسمك اوکلرینه دوشوب
قیصریه‌دن بری عبور ایتدکلرنده بو بنده‌لری دخی
محمیهٔ قونیه اوکنده یوقلمه ایدوب حاضر بولنان
لشکر ظفر اثر ایله مدافعه‌لرینه متوجه اولوب اناطولی
بکلر بکیسی لالام کدك احمد پاشایی صاغ قولمده
وروم ایلی بکلر بکیسی محمد پاشا بنده‌لری صول قولمده
طوروب ماه ربیع الاولك اون دردی واقع اولان
شنبه کونی مصادمهٔ صفین واقع اولوب قوشلقدن
ایکندی‌یه دکین جنك وجدال وحرب وقتال
اولدقدنصکره بعد العصر دشمنك بختی کونشی
غروبه ایریشوب وسردار سربداری اولان یوسف
ومذکورون قرنداشلری زینل وعمر ومظفر ایله دل
طوتیلوب وسائر امراسی محمد باقر وغیری نامدارلری
خاك مذلته دوشوب وباشلری کسیلوب خسر الدنیا
والاخره مقوله‌سندن اولدیلر وبقیهٔ السیوف وادیٔ

مخوفدن کریزان اونلرک اکثری تیه مهلکه‌دن باش
قورتارمیوب هلاک اولدیلر (فقطع دابر القوم الذی
ظلموا والحمد لله رب العالمین) وبوجمله فتوحات سعادتلو
پادشاه عالمپناهک خیر دعالری برکاتنده اولوب امیددرکه
باشبوغلری اولان اوزون حسن دخی تیغ سیاست
غزاتدن کشته وسرکشته بی کور وکفن تیه فلاکته
دوشوب لاشه سی طعمهٔ مورومار اوله ان شاء الله تعالی
وبو مژده ایله چاشنکیر باشی محمود قوللری کوندریلوب
عقبنجه میراخور کیوان بنده‌لری بالجمله النسان باش
ودللر ایله سم سمند سعادتمندلرینه یوزسوری بی ایرشمک
اوزره‌در باقی فرمان درکاه معلانکدر بندهٔ بی ریا
مصطفی

(٥)

(اوزون حسنک فاتح سلطان محمد خان حضرتلری)
(طرفنه کوندردیکی نامهٔ مباهاتیدر .)
جناب امارتمآب ایالت نصاب امیر اعظم واکرم قدوة
الامراء فی الزمان شمس الدین محمد بیک زید دولته بعد

ازسلام تام واهتمام مالا کلام معلوم داند که یمن تأیدات حضرت سبحانی وحسن توفیقات جناب صمدانی عزشانه ابواب فتوحات جاودانی واسباب سعادت و کامرانی برچهرهٔ احوال و صفحهٔ امال ما کشاده وامادە کشته وازمکامن غیب بمیامن عنایات بلاریب هردم نصرت تازه وهرلحظه فرصت بی اندازه روی می نماید واز جملهٔ مخایل این معنی انکه بعد از تسخیر ممالك اذربایجان وعراق عنان عزیمت بجانب فارس معطوف فرمودیم اعادی ومخالفان که درانجا بودند ازمنهیان معنی (جاء الحق وزهق الباطل) شنیدند واین المفرکویان جای اقامت ندیدند وصورت (فهزموهم باذن الله) بر صحایف روزکار ناپایدار ایشان نقش بست وغبارنا امیدی برخسار نکبتشان نشست وچون بنات النعش متفرق شدندوفرزندان اعز دولتیار وامراء کبار درعقب ایلغار نمودند امید که بکرم رب الارباب عن قریب اعادی دستکیر دولت قاهره خواهد کردانید واکنون بفیض

الهی تمامیٔ مملکت خوزستان وفارس از ایادی
شیاطین خناس انتزاع نمودند در دست اقتدار
نواب کامکار استقرار دارد ودار الملك شیراز مقر
سریر سلطنت ومسند خلافت شد وازجانب پادشاه
اعظم سلطان حسین بیقرا ایلچی رسید وتبرکات لایقه
باسکه وخطبه بنام همایون مارسیدند وعرض
انقیاد ومخالصت ووداد نمود و بعنایة الله تعالی از هیچ
جهت دغدغه وتکرانی نمانده احبای دولت مسرور
واعدای خلافت مقهور (وذلك فضل الله یؤتیه
من یشاء) وظیفه انکه این مژدها ابتهاج نموده
در ترتیب دولتخواهی ونیکخواهی کوشند وابواب
درجات اوعرض حالات مفتوح دارند والسلام ·

{ خلاصهٔ ترجمه سی }

بعد الالقاب :
معلوم اوله که توفیقات الهیه ایله هر لحظه بر نصرت
جدیده صفحهٔ امالمزده یوز کوسترمکده اولدیغی مثللو
ازربایجان وعراق ممالکنك تسخیرندن صکره دخی
(فارس) طرفنه عطف عنان عزیمت اولنه رق

اوراده بولنان مخالفين عزيمتمزى ايشتدكلرى آنده
بنات النعش كبى متفرق اولمش اولدقلرندن اوغللرم
وامرامز تعقيبلرينه كوندرلمشدر · اميدمز بودركه
جمله اعدامز دردست اولنور ·
شمدى خوزستان وفارس مملكتى فيض الهى ايله يد
اعدادن ضبط اولندى · وشيراز مقر سلطنت اتخاذ
ايدلدى · و پادشاه اعظم سلطان حسين بيقرا
طرفندن دخى ايلچى كلوب نام همايونمزه سكه وخطبه
كتوردى · واطاعت وانقياد ومخالصت ودوستى
كوستردى · وعنايت بارئ ايله هيچ برطرفدن
قورقومز قالمدى ·
بومژده لره ابتهاج كوستروب دعاى دولتمزه مداومت
ايلميسكز والسلام ·

(٦)

(جوابى)

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين (هذا كتابنا
ينطق عليكم بالحق انا كنا نستنسخ ما كنتم تعملون

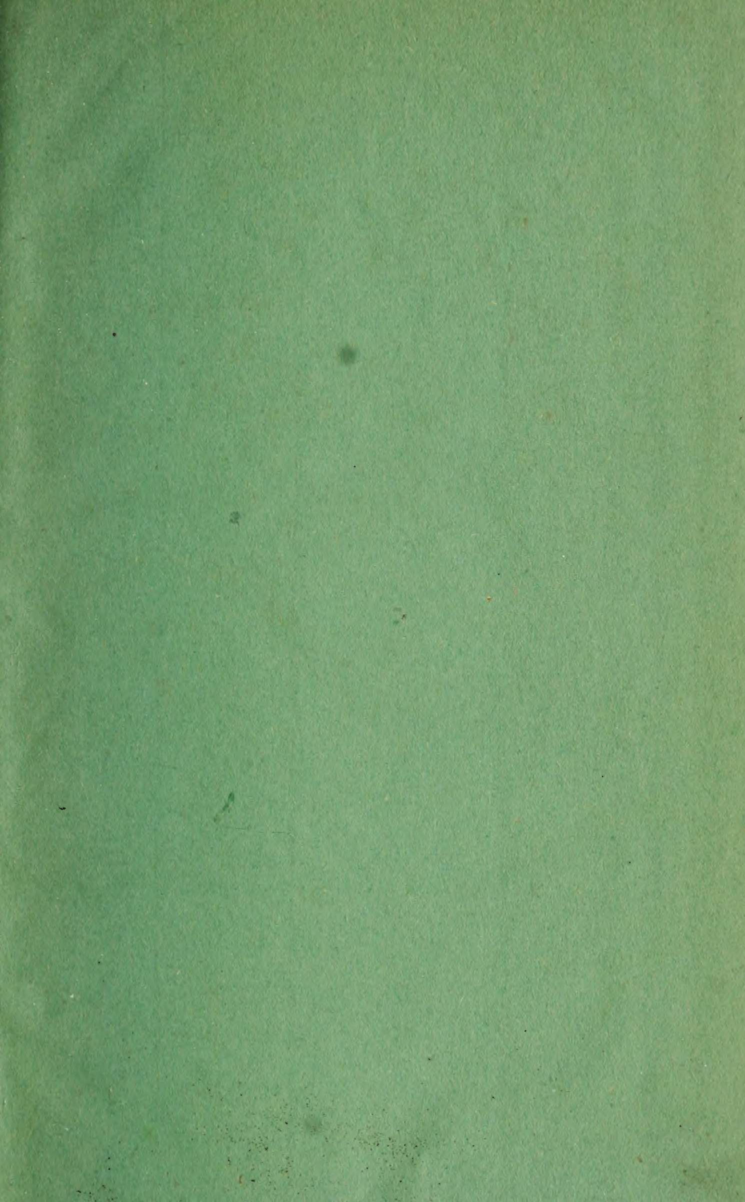
اللهم مالك الملك تؤتى الملك من تشاء وتنزع الملك
ممن تشاء وتعز من تشاء وتذل من تشاء بيدك الخير)
والسلام على من اتبع الهدى خالق الكونين ورازق الثقلين
جلت قدرته وعلت كلمته حضرتلرينك بن قولى كه والى
البلاد حامى العباد محيى سنة رسول الله ومجرى شريعة
نبى الله عليه وعلى اله صلوات الله شاه سروران
سلطان محمد بن مراد بن بايزيد خانم سكا كه سردار عجم
خان اعظم كيخسرو يكانه فريدون زمانه حسن
خانسين مثال شريفمده شويله اصدار بيوردمكه
اكا اولهسين كشى دولتده مغرور اولوب حدندن
تجاوز ايدوب بى انصافلر حركاتنى قيلمق علامت انتقال
دولت وامارت زوال مملكتدر پس شول وساوس
شيطانيه كيم دماغك جوفنى مقر ايدنمشدر استنشاق
ماء انابت ايله انى زائل وعقل امامنى پيشوا ايدهسنكه
بزم مملكتمز دار الاسلامدر اباعن جد دولتمز چراغى
كفر اهلنك يوزكى ياغيله روشندر اسلام اهلنه اگر
يازز قصدك وار ايسه اعداى دولت وشريعتدن

بعضی سنسین وسکا متابعت ایدوب معاونت ایدنلردر
پس بزم دخی اول طائفه قمعی قصدینه اعز ایرلنمشدر
وقلیجمز قوشانمشدر بیلمدم و یاغافل ایدم دیمیه سن
هیچ سن بروکلمك حاجت دکلدر شوال مبارکده عمت
میامنه فتاح ذوالمنن دستوریله لشکر منصورم ایله
قلعهٔ قره حصارك اوزرینه واررین شول قصدکه
قهار جباره تقدست اسماؤه بن قولنی سبب قیلوب
سنك ظلمکی مظلوملر اوزرندن کوتورم ونام ونشانکی
نابدید قیلم بالجمله تطویل کلام لازم دکلدر مثالی میمونمه
جواب کوندره سن والسلام علی من ارادنی بالخیر
والحمدلله الوهاب النصرة علی خیرالخلق وعظیم الخلق
محمد واله وصحبه اجمعین الی یوم الدین ◦

§

اشبوکتاب بك اوغلنده قله قپوسنده کوچك خندق
زوقاغنده ٢٩ نومروده لاترکی وشرق مطبعه سنده
طبع اولنمشدر ◦ فی ١٥ رمضان ١٢٩١

UNIVERSITY OF TORONTO
VELUT ARBOR ÆVO

